ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ -	011401.00.6 «ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ»
ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ -	011401.09.6 «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ և ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԱՐԶՈՒՄՆԵՐ»
ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ-	ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐ

ՎԱՆԱՁՈՐ 2022

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Պ/Բ-048-Հայոց պատմության հիմնահարցեր -1</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, 5-րդ դարի ազատագրական պայքարից մինչև Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին:
Հմտություն
• տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում)
• սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ
• ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ
Կարողունակություն
• առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն
• վերլուծության և համադրության կարողություն
• քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն
• պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն
• պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. V դ. ազատագրական պայքարը
Թեմա 2. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը
Թեմա 3. VIII-IX դդ. ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ
Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
Թեմա 5. Հայ ժողովրդի ազգային ազատագրության որոնումները XVII երկրորդ կեսին և XVIIIդ. առաջին քառորդին
Թեմա 6. Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության</td></tr>
</table>

	նրա ծրագրերը Թեմա 7. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դ. II կեսին Թեմա 8. Ազատագրական պայարը Արցախում և Սյունիքում Թեմա 9. Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ • ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան • ինքնուրույն աշխատանքի կատարում • սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն • ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ • Հարզախույզ, ճեպահարցում • թեստային առաջադրանքներ՝ պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով հարցերով:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Սիմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերըե, Երևան, 2000թ. 2. Սիմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերըե, Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջե Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերըե, Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմությունե, Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 Լրացուցիչ 1. Աբրահամյան Ա.Գ., «Իսրայել Օրիե, 1978թ. 2. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհակալական առճակատումներում, 2004թ. 3. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանումե, Երևան, 1999: 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (IX դարի կես-XVII դարի I տասնամյակ): 5. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I: Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի II կես -XIX դարի վերջ):

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/Բ-049-Հայոց պատմության հիմնահարցեր -2**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ

<table>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքների ձևավորումից մինչև Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը
Հմտություն
• տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում)
• սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ
• ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ
Կարողունակություն
• առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն
• վերլուծության և համադրության կարողություն
• քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն
• պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն
• պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները
Թեմա 2. Արևմտահայ ազգային-ազատագրական շարժումների վերելքը XIXդ. 90ական թթ
Թեմա 3. Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը
Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
Թեմա 5. Ֆիդայական շարժումը
Թեմա 6. Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները
Թեմա 7. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը
Թեմա 8. Հայկական հարցը 1912-1914 թթ
Թեմա 9. Հայոց Մեծ եղեռնը
Թեմա 10. 1915 թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
Թեմա 11. 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի</td></tr>
</table>

	հանրապետության հռչակումը Թեմա 11. Հայաստանի Առաջին հանրապետռությունը 1918-1820 թթ Թեմա 12. Արցախյան շարժման նոր փուլը, Հայսատանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը Թեմա 13. ՀՀ պետական խորհրդանիշները, դրոշը, օրհներգը, զինանշանը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ • ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան • ինքնուրույն աշխատանքի կատարում • սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն • ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ • Հարզախուզ, ճեպահարցում • թեստային առաջադրանքներ՝ պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով հարցերով:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Սիմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2000թ. 2. Սիմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջը) Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը», Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմություն», Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 9. Խաչատրյան Կ. «Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922 թթ.», Երևան, 2007: Լրացուցիչ 1. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքական առճակատումներում, 2004թ. 2. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում», Երևան, 1999: 3. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (I X դարի կես- XVII դարի առաջին տասնամյակ): 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I : Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես -XIX դարի

	վերջ): 5. Ավետիսյան Հ.Ա. «Հայկական հարցը 1918թ.». Երևան, 1997 6. Վրացյան Ս. «Հայաստանի Հանրապետություն», Երևան, 1993 7. Սիմոնյան Հր. «Անդրանիկի ժամանակը», գիրք 1-2, Երևան, 1996:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՀԼԳ/բ-031 – Հայոց լեզու և գրականություն 1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետի գրավոր և բանավոր խոսքի մշակումը, ապագա ուսուցչի, գիտնական-հետազոտողի՝ գործնական, գիտական ոճերին ծանոթացումը՝ կիրառական հմտությունների ձեռք բերման անհրաժեշտությամբ: Այս նպատակին են ծառայում համապատասխան տարաբնույթ վարժությունները, թելադրությունները, թեստային աշխատանքները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ● գործնական գրություններ (դիմում, զեկուցագիր, տեղեկանք, լիազորագիր) գրելու կանոններ, ● ձայնավորների, բաղաձայնների, երկհնչյունների, հարադիր բարդությունների ուղղագրություն, ● քերականական–ձևաբանական նորմով սահմանված օրինաչափությունները, դրանցից կատարված և կատարվող շեղումներ, ● թույլատրելի զուգաձևությունները ձևաբանական ու շարահյուսական մակարդակներում, ● ներգործական կառուցվածքի փոխակերպումը կրավորականի, ստորադաս նախադասություններինը՝ դերբայական դարձվածների, ուրիշի ուղղակի խոսքինը՝ անուղղակի խոսքի, խոսքի մասերի փոխանցումներ: *Հմտություն* ● կտիրապետի ՀՀ պետական լեզվի գործառույթների, կիրառական առանձնահատկությունների նորմերին: *Կարողունակություն* ● կկարողանա գործնականում կիրառել ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները:			
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1.* Հնչյունային ուղղագրության հիմունքները: Պատմական-ավանդական ուղղագրության հիմունքները:			

	Ողղագրության և ուղղախոսության հաղորդակցական արժեքը: *Թեմա 2.* Ուղղագրության կանոնների և տեսակների մեկնաբանություն: Ուղղախոսության կանոնների կիրառություն: Ընթերցանություն: Թելադրություն: *Թեմա 3.* Բաղադրյալ հատուկ անունների ուղղագրությունը: *Թեմա 4.* Գործնական գրություններ: Գործնական գրությունների կանոնների քննարկում: Դիմում, զեկուցագիր, տեղեկանք, լիազորագիր գրելու կանոնները: *Թեմա 5.* Հարադրավոր բարդություններ: Բառերի միասին գծիկով, անջատ գրություն: *Թեմա 6.* Տողադարձ: Թեստային աշխատանք: *Թեմա 7.* Դարձվածքներ, առած-ասացվածքներ, թևավոր խոսքեր, դրանց գործածությունը խոսքում: Բառերի ձևաիմաստային խմբերի ոճական և հաղորդակցական արժեքը (հոմանիշ, հականիշ, նույնանաուն, հարանուն): *Թեմա 8.* Խոսքի մասեր: Քերականական – ձևաբանական նորմով սահմանված օրինաչափությունները, դրանցից կատարված և կատարվող շեղումները, թույլատրելի զուգաձևությունները ձևաբանական մակարդակում: *Թեմա 9.* Նախադասության անդամների կետադրությունը: *Թեմա 9.* Ներգործական կառուցվածքի փոխակերպումը կրավորականի: *Թեմա 10.* Բարդ նախադասությունների և դերբայական դարձվածի կետադրությունը: Ստորադաս նախադասությունների փոխակերպումը դերբայական դարձվածների: *Թեմա 11.* Ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրությունը և փոխակերպումը անուղղակի խոսքի: *Թեմա 12.* Խնդրառության և կապերի հոլովառության դերը բանավոր և գրավոր խոսքում: *Թեմա 13.* Համաձայնության դերը բանավոր և գրավոր խոսքում: *Թեմա 14.* Նախադասության հարակից միավորներ: Ամփոփում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Հաճախումները դասերին 20 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Ստուգողականաշխատանք 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 20 միավոր _____ Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 6-րդ շաբաթ)

	Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: 2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ շաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը - Առարկայի իմացությունը 3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում Գնահատման չափանիշները՝ - ներկայություն 4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում, հիմնախնդիրների քննարկում համակուրսեցիների հետ, գործնական –կիրառական ուղղվածություն ունեցող հանձնարարություններ, թեստային աշխատանք և այլն, 5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ փորձի ցուցադրում, ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների փորձաքննական գնահատում, մասնակցություն խմբային նախագծերում և այլն, - բառարանային աշխատանքների ստուգում: 6.Գործնական հմտություններ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - մենառարկայական և միջառարկայական բնույթի ինքնուրույն և խմբային նախագծեր, գաղափարների / հասկացությունների ձևակերպում, գնահատվող բանավեճ:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ս. Աբրահամյան, Հայերենի կետադրությունը, Ե., 1999: 2. Մ.Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու. ձևաբանություն, շարահյուսություն, Ե., 1982: 3. Հ. Բարսեղյան, Ուղղագրական-ուղղախոսական, 4. տերմինաբանական բառարան, Ե., 1982: 5. Դ. Գյուրջինյան, Հայերեն բառարան-տեղեկատու, 6. Միասին, անջատ կամ գծիկով գրվող բառեր, Ե., 2001: 7. Դ. Գյուրջինյան, Մեծատա՞ռ, թե փոքրատառ, Ե., 2005: 8. Քոսյան Վ., Վերդյան Բ., Մարության Ա., Հայոց լեզվի գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Ե., 1989:

	9. Գ.Գարեգինյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1984: 10. Ա. Մարգարյան, Ժամանակակից հայոց լեզու. Բառագիտություն, 1990/1993: 11. Ա. Սանթոյան, Արդի հայերենի կետադրության համակարգը, Ե., 2004: Լրացուցիչ- 1. Լ.Եզեկյան, Հայոց լեզու, Ե., 2007: 2. Ս. Գալստյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, 2003: 3. Դ.Գյուրջինյան, Գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Ե., 2001: 4. Ռ. Նազարյան, Մայրենին բոլորի համար, Ե., 2006: 5. Վ. Սահակյան, Ուղղագրության, կետադրության և 6. քերականության ուղեցույց, Ե., 2004:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՀԼԳ/բ-032- Հայոց լեզու և գրականություն 2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է մի շարք մասնագիտությունների առաջին կուրսի ուսանողներին «Գրականությունե առարկային վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, խորացնել և ընդլայնել հայ գրականության մասին ուսանողների ունեցած ընդհանուր գիտելիքները: Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայ գրականության պատմությանը: Առաջնային նպատակ է նաև ուսանողներին գաղափար տալ հիմնական գրական ուղղությունների մասին՝ մասնավորապես կլասիցիզմի, ռոմանտիզմի, ռեալիզմի, սոց. ռեալիզմի, հիմնարար պատկերացում ձևավորել գրականության զարգացման վերաբերյալ ըստ դարաշրջանների, ուսումնասիրել մի շարք գրողների ստեղծագործությունները, անդրադառնալ դրանց կառուցվածքային և բովանդակային հատկանիշներին, գաղափարին և վերլուծությանը: Նպատակները սահմանվում են հետևյալ սկզբունքներով. ա. գրականության՝ ըստ ժամանակաշրջանների պատկերացումը, բ. ժառանգորդական շղթայի օղակների ներկայացումը ակունք-ավանդույթ-նորարարություն իրողության բացահայտմամբ, գ. ժանրաբանություն, գրական ուղղությունների, մեթոդների, տեսական հասկացություն պարունակող գիտելիքները տրվում են կոնկրետ հեղինակ կամ ստեղծագործություն անցնելիս:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին: *Հմտություն* Պետք է տիրապետի գրական-գեղարվեստական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարման մասնակցելու կանոններին: *Կարողունակություն* ● գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ գեղարվեստական երկերը, ● անգիր հատվածներ ասել պոեզիայից, ● զանազանել գրական մեթոդների և ուղղությունների տարբերակիչ սկզբունքները, ժանրային կառուցվածքները, ● գրական գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր կարծիք հայտնել:
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1.* Գրերի գյուտի պատմամշակութային արժեքը, 5-րդ դարի հայ գրականության ընդհանուր բնութագիր: *Թեմա 2.* «Սասնա ծռերե էպոսը: Ստեղծման ժամանակը, կառուցվածքը, կերպարները, առանձնահատ-կությունները: Գեղարվեստական արժանիքները: *Թեմա 3.* Գրիգոր Նարեկացի, «Մատյան ողբերգությանե աղոթամատյանը: Ֆրիկ. կյանքը և քնարերգությունը: *Թեմա 4.* Միջնադարյան տաղերգություն, հայրեններ: Ժանրը, ժանրակազմ հատկանիշները, թեմատիկ առանձնահատկությունները: *Թեմա 5.* Աբովյանը և լուսավորական շարժումը: Հայ նոր գրականություն:Մուրացանի արձակը: *Թեմա 6.* Հ. Պարոնյանի ստեղծագործությունը: Երգիծանքի տարատեսակները: «Մեծապատիվ մուրացկաններե վիպակը, կերպարները, գաղափարը: *Թեմա 7.* Ռոմանտիզմը որպես գրական մեթոդ, հիմնական հատկանիշենրը: Րաֆֆու «Սամվելե վեպը: Կառուցվածքը, կերպարները, գաղափարը: *Թեմա 7.* Գր. Զոհրապը և հայ նորավիպագրությունը: Զոհրապի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Նովելները: *Թեմա 8.* Շիրվանզադեն և հայ դասական ռեալիզմը: Շիրվանզադեի արձակի և դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները: *Թեմա 9.* Հ. Թումանյան: Կյանքը և գործը: Քառյակները, պոեմները, արձակը: *Թեմա 10.* Ավ. Իսահակյան: Կյանքը և գործը: Քնարերգությունը: «Աբու-Լալա Մահարիե պոեմը, կառուցվածքը, գաղափարը:

	Թեմա 11. Վ. Տերյանի կյանքը և քնարերգությունը: «Մթնշաղի անուրջներե, «Երկիր Նաիրիե շարքերը: *Թեմա 12.* Բակունցի պատմվածքները: *Թեմա 13.* Գ. Մահարի, կյանքը և ստեղծագործությունը: «Ծաղկած փշալարերե վիպակը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Բանավոր հարցում, թեստային աշխատանք, բնագրային վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում, տվյալ առարկայի չափորոշիչով սահմանված ուսանողի գիտելիքները և կարողությունները, ընդհանուր պատկերացումների, գաղափարների, հասկացությունների իմացությունը: Ամփոփիչ գնահատում Ամփոփիչ գնահատումը կատարվում է 100 միավորանոց սանդղակով. ● հաճախումների, ● գործնական աշխատանքների բանավոր հարցումների, ● երկու գրավոր ստուգողական աշխատանքների, ● երկու ինքնուրույն աշխատանքների գնահատման հիման վրա: Ամփոփիչ գնահատման համար նոր հարցում (գրավոր կամ բանավոր) չի կազմակերպվում: Ուսանողների միջանկյալ գնահատում Ուսանողների միջանկյալ գնահատումը կատարվում է ինքնուրույն կամ ստուգողական աշխատանքների միջոցով: Հանձնարարվում է երկու ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքները հիմնականում ներկայացվում են ռեֆերատի ձևով: Ստուգողական աշխատանքները տրվում են դասընթացին հատկացված ժամերի սահմաններում: Դրանց կարող է հատկացվել 40-80 րոպե: Ստուգողական աշխատանքները կարող են կրկնել լսարանում քննված գեղարվեստական նյութերը՝ հարցադրման որոշ տարբերությամբ:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Պ. Հակոբյան - Հայ մշակույթի նշանավոր գործիչներ 2. Ջրբաշյան Է.- Չորս գագաթ , Հայ նոր գրականության պատմություն (հատոր 1-5) 3. Գաբրիելյան Վ.- Սփյուռքահայ գրականություն 4. Ս. Աղաբաբյան - «Սովետահայ գրականության պատմությունե 5. Հր. Թամրազյան - «Սովետահայ գրականության պատմությունե Լրացուցիչ 1. Մովսես Խորենացի - «Հայոց պատմությունե 2. Գրիգոր Նարեկացի - «Մատյան ողբերգությանե 3. Խաչատուր Աբովյան - «Վերք Հայաստանիե 4. Հովի. Թումանյան - բանաստեղծություններ, «Անուշե պոեմը 5. Ե. Չարենց - բանաստեղծություններ, «Գիրք ճանապարհիե 6. Պ. Սևակ - «Անլռելի զանգակատունե, «Եղիցի լույսե, «Մարդը ափի մեջե, այլ

	7. Հրանտ Մաթևոսյան - «Աշնան արևե

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՕԼԳ/բ-001 Ռուսաց լեզու-1** **ՕԼԳ/բ-002 Ռուսաց լեզու-2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ/4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին և 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56/56	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	56/56
	Ինքնուրույն	64/64		
	Ընդամենը	120/120		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Գիտի - կարդալու հիմնական կանոնները; - շեշտի տեղը ամենատարածված բառերում, - ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք ծառայում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակներին առօրյա, սոցիալ-մշակութային և կրթական և մասնագիտական գործունեության ոլորտներում. - կրթության տվյալ փուլի բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները. - ռուսալեզու խոսքի վարքագծի տարրական նորմերը *Հմտություն* - գրավոր և բանավոր խոսքի բոլոր տեսակները կիրառելու հմտություններ; - կրթական և մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման հմտություններ ձեռք բերելու տարրական տեխնիկա (ռազմավարություն և մարտավարություն;. - բանավոր և գրավոր խոսքի մշակույթի նորմեր ձեռք բերելու հմտություն; - գրագետ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություն; - տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություն; - հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման և վիճաբանության հմտություններ. *Կարողություն* *Կարող է* - կարդալ ցանկացած բովանդակության տեքստ; - որոշել տեքստի թեման;			

	- բավարար ամբողջականությամբ և ճշգրտությամբ հասկանալ տեքստի հիմնական տեղեկատվությունը; - տարբերակել բառի ուղղակի և փոխաբերական իմաստը; - խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ; - ինքնուրույն արտադրել համահունչ, տրամաբանական հայտարարություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ տրված միջավայրին համապատասխան; - երկխոսություններ կառուցել; - օգտագործել ուղղակի և անուղղակի խոսք; - հասկանալ մենախոսության թեման և նրա մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը; - հասկանալ զրուցակցի հայտարարության բովանդակությունը, նրա հաղորդակցական մտադրությունները.
Դասընթացի բովանդակությունը	1 կիսամյակ Թեմա 1. Օտար լեզուների դերն ու նշանակությունը մարդու կյանքում Թեմա 2. Մարդ.Դիմանկար. Բնավորություն Թեմա 3. Կյանքի ոճ Թեմա 4. Դար ապրի- դար սովորի Թեմա5. Գեղեցկությունը կփրկի աշխարհը. Մշակույթ. Արվեստ Թեմա 6. Աշխարհը ճանապարհորդի աչքերով Թեմա 7. Տոներ. Ավանդույթներ. Սովորույթներ Թեմա 8. Հայրեր և երեխաներ. Սերունդների բախում 2 կիսամյակ Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա Թեմա 2. Բնությունը և մարդը Թեմա 3. Առողջ ապրելակերպ. Սնունդ Թեմա 4. Առողջ ապրելակերպ. Սպորտ Թեմա 5. ՁԼՄ. Ինտերնետ. Շփում սացցանցերում՝դրական և բացասական կողմերը Թեմա 6. Թերթելով պատմության էջերը Թեմա 7. Գրավոր և բանավոր խոսքի մշակույթը գործնական հաղորդակցման մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գրավոր և բանավոր հարցում, ինքնուրույն աշխատանք, թեստ, սալիկահանդես, ֆրոնտալ հարցում, ստուգողական աշխատանք, ամփոփիչ աշխատանք
Գրականություն	Պարտադիր 1. Русская грамматика. – Т. 1,2. М., 1980. 2. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979. 3. Современный русский литературный язык / под ред. П.А. Леканта. М., 1988. 4. Новикова А.С. Русский язык. Фундаментальный курс. М., 1993 5. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010. 6. Ремчукова Е.Н. Мофология современного русского языка. Учебное пособие. М., 2004. 7. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю.,Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003.

	8. ГончароваТ.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011. 9. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовьե Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011. 10. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Спб, 2012. 11. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Спб, 2011. 12. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2011. 13. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Второй сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2013. 14. Программа по русскому языку для иностранных граждан. Первый сертификационный уровень. Общее владение. 1-й уровень спб, 2012. 15. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 16. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 17. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Второй вариант. Книга + cd. М., спб, 2012. 18. Одинцова И.В. Что вы сказали? СПб, 2007. 19. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011. 20. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010 Լրացուցիչ 1. Современный русский язык в трех частях / В.В. Бабайцева, Л.Ю. Максимов. М, 1987. 2. Современный русский язык. Теория. Анализ языковых единиц: В 2-х частях. – Часть II. Морфология. Синтаксис / под ред. Е.И. Дибровой. М., 2001. 3. Распопов И.П. Строение простого предложения в современном русском языке. М., 1970. 4. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. М., 1974. 5. Современный русский язык / Р.Н. Попов, Д.П. Валькова, Л.Я. Маловицкий, А.К. Федоров. М., 1978. 6. Ковтунова И.И. Современный русский язык. Порядок слов и актуальное членение предложения. М., 1976. 7. Наши трёхъязычные дети. Елена Мадден. СПб, 2011.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ /բ-244- Մարզական բժշկություն**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ
Ուսումնառության	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ

<table>
<tr><td>տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td rowspan="5">ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">32</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">28</td></tr>
<tr><td></td><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Առարկայի հիմքը հանդիսանում են ֆիզիկական վարժությունները, որոնք կիրառվում են նպատակաուղղված, չափավորված՝ կախված հիվանդի ընդհանուր վիճակից և ֆունկցիաների խախտման աստիճան:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք (ներ)ը.
Գիտելիք
• Մարզական բժշկության հիմնական օրինաչափությունները,
• մարդու օրանիզմի տարիքային զարգացման փուլերի առանձնահատկությունները,
• օրգանիզմի ու օրգան համակարգերի վրա ֆիզիկական վարժությունների ազդեցությունը, առանձնահատկությունները:
• պրակտիկ գործունեությունը հմտորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ:
Հմտություն
• երեխաների տարիքային առանձնահատկությունների վերաբերյալ տեսական գիտելիքներին,
• բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանական և մանկավարժական գիտությունների միջև կապի ձևավորման հարցերին,
• ապագա ուսուցչական պրակտիկ-աշխատանքային գործունեությանը,որը կօժանդակի ճիշտ կազմակերպել ուսուցման գործընթացը:
Կարողունակություն
• տեսական գիտելիքները, ուսուցչական աշխատանքային գործունեություն ծավալելու շրջանում կիրառել գործնականում:
• պրակտիկ գործունեությունը հմտորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան, նրա զուգադրումը այլ բուժական մեթոդների հետ:
Թեմա 2. Անթրոպոմետրիա, մարմնազննում:
Թեմա 3. Բուժական խմբերի կազմակերպում, պարապմունքների անցկացման մեթոդիկա:
Թեմա 4. Հոդեր, ոսկրամկանային համակարգի կոտրվածքներ ունեցող հիվանդների հետ տարվող պարապմունքների առանձնահատկությունները:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td colspan="4">➢ Բանավոր հարցում, թեստային աշխատանք, բնագրային վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում,
➢ տվյալ առարկայի չափորոշիչով սահմանված ուսանողի</td></tr>
</table>

	գիտելիքները և կարողությունները, ընդհանուր պատկերացումների, գաղափարների, հասկացությունների իմացությունը: ➢ Ամփոփիչ գնահատում Ամփոփիչ գնահատումը կատարվում է 100 միավորանոց սանդղակով. • հաճախումների, • գործնական աշխատանքների բանավոր հարցումների, • երկու գրավոր ստուգողական աշխատանքների, • երկու ինքնուրույն աշխատանքների գնահատման հիման վրա: Ամփոփիչ գնահատման համար նոր հարցում (գրավոր կամ բանավոր) չի կազմակերպվում: ➢ Ուսանողների միջանկյալ գնահատում Ուսանողների միջանկյալ գնահատումը կատարվում է ինքնուրույն կամ ստուգողական աշխատանքների միջոցով: Հանձնարարվում է երկու ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքները հիմնականում ներկայացվում են ռեֆերատի ձևով: Ստուգողական աշխատանքները տրվում են դասընթացին հատկացված ժամերի սահմաններում: Դրանց կարող է հատկացվել 40-80 րոպե: Ստուգողական աշխատանքները կարող են կրկնել լսարանում քննված գեղարվեստական նյութերը՝ հարցադրման որոշ տարբերությամբ:
Գրականություն	**Պարտադիր** 1. Գործնական վիրաբուժական ձեռնարկ , Ա.Վ.Սիրոմյատնիկովա, Մ.Ս.Բրուկման: 1981 2. Բուժկան ֆիզիկական կուլտուրա և մերսում, Պ.Ի. Գոտովցևա, Ա.Դ.Սուբբոտին, Վ.Պ.Սելիվանով, 1987: 3. 100 հնարք ձեռնաբուժությունում, Ս.Վ.Կրուգլյակով, 1997 4. Ձեռնաբուժություն, մերսում, Ա.Բ.Սիտել: 1993 **Լրացուցիչ** 1. Ռեֆլեքսոթերապիա թաթերի վրա, Ի.Մարքվարդ:1998 2. Ամեն ինչ մերսման մասին, 1000 խորհուրդ, Վ. Վասեչկին: 1999 3. Պարապմունքներ ֆիզիկական կուլտուրայով դպրոցականների հետ կցված հատուկ բժշկական խմբերի, Մ.Դ. Ռիպա, Վ.Կ. Վերելիտչենկո, Ս.Ս.Վոլկովա:1988

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-062-Փիլիսոփայության հիմնահարցեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	44	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	20
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	76		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			

Դասընթացի նպատակը	Փիլիսոփայություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ աշխարհայացքի, նրա տարատեսակների և ձևերի մասին, բացահայտել իրականության սկզբնապատճառը, զարգացման օրենքներն ու օրինաչափությունները, մեկնաբանել շարժման մեխանիզմը, ձևերը և դրանց դերը զարգացման գործընթացում: Ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև հասարակության, նրա առանձնահատկությունների և գործառույթների մասին: Դասընթացը ներկայացնում է փիլիսոփայական գիտելիքների պատմականությունը, ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը գաղափար կունենա նորագույն շրջանի փիլիսոփայական տեսությունների և ուղղությունների, հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման շրջանների մասին: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա կատարել ընդհանրացումներ աշխարհայացքի, տարբեր գաղափարական հոսանքների, տեսությունների և հիմնադրույթների վերաբերյալ: Փիլիսոփայություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի տրամաբանության, մշակութաբանության, քաղաքագիտության և այլ գիտությունների հետ: Փիլիսոփայություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել բոլոր բաժինների համար, որպեսզի ապագա մասնագետի մոտ ձևավորվի իրականության վերաբերյալ ընդհանրական գիտելիքներից եզրահանգումներ կատարելու հմտություն և կարողություն:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* 1.ինքնուրույն վերլուծել փիլիսոփայական հիմնախնդիրները 2.տարբերել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների գաղափարական հիմնավորումները 3.տարբարակել փիլիսոփայության մտքի պատմության հիմնական էտապները, յուրաքանչյուրի հիմնական մոտեցումները 4. Ներկայացնել հասարակական գիտակցությունը ձևերը, դրանց ընդհանրությունն ու տարբերությունը 5. հասկանալ փիլիսոփայական հասկացությունների, կատեգորիաների և օրենքների էությունը, կիրառման բնագավառը *Հմտություն* 1.գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն 2.հետազոտություններ կատարելու ունակություններ 3.սովորելու ունակություն 4.առաջնորդի հատկություններ 5.որակի կարևորության գիտակցում 6.Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները *Կարողունակություն* *1.վ*երլուծման և համադրման ունակություն 2.կազմակերպման և պլանավորման ունակություն 3.հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ

	4.տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն 5.քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն 6.միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն Թեմա 2. Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը Թեմա 3. Մատերիա և կեցություն Թեմա 4. Հոգևորի / գիտակցության/ պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ Թեմա 5. Զարգացման հիմնախնդիրը/ օրենքները և կատեգորիաները/ Թեմա 6. Իմացության տեսություն: Գիտական իմացություն Թեմա 7. Սոցիալական փիլիսոփայություն, հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը Թեմա 8. Հասարակության քաղաքական և հոգևոր համակարգը Թեմա 9. Հասարակական գիտակցություն Թեմա 10. Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. ✓ ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան, ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ, ✓ թեստային առաջադրանք պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով ✓ ամփոփիչ քննություն համակարգչային ստուգմամբ
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ս. Հակոբյան – Փիլիսոփայության դասընթաց, Երևան 2005 2. Մ. Ասատրյան – Փիլիսոփայության ներածություն, Երևան 2004 3. Վ. Կանկե - Փիլիսոփայություն, Երևան, 2000 4. Հ. Շաքարյան – Փիլիսոփայություն, Երևան, 2005 5. Փիլիսոփայական բառարան, Երևան, 1975. 6. Ս. Զաքարյան – Փիլիսոփայության պատմություն, Երևան 2005 Լրացուցիչ 1.Իովչուկ – Փիլիսոփայության պատմության համառոտ ակնարկ, Երևան, 1979 2.Էդ. Հարությունյան, Քաղաքական համակարգի զարգացման հիմնախնդիրները անցումային հասարակությունում, Երևան, 2005 3. И.Т. Фралов, Введение философии

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-065-Քաղաքագիտություն**

<table>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Քաղաքագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ քաղաքական պատմության, գործընթացների և զարգացման փուլերի մասին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը պետք է գաղափար ունենա քաղաքական համակարգի, պետության կառավարման տիպերի և ձևերի, քաղաքական իշխանության, քաղաքական կուլտուրայի, քաղաքական կազմակերպությունների, իշխանության ձևավորման սկզբունքների, միջազգային քաղաքական կազմակերպությունների մասին:
Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա պատկերացում կազմել հայ ժողովրդի մշակութային նվաճումների մասին, գնահատել գեղեցիկն ու մշակութային արժեքները:
Քաղաքագիտություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի համաշխարհային քաղաքական պատմության, մշակութաբանության, փիլիսոփայության և այլ գիտությունների հետ: Քաղաքագիտություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել ոչ մասնագիտական բաժիններին, որպեսզի ապագա մանկավարժը գիտելիներ ունենա քաղաքական համակարգի և պետական կառավարման մասին</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
1.ինքնուրույն վերլուծել քաղաքական իրադարձությունները
2.տարբերել քաղաքաքան և քաղաքագիտական սուբյեկտների գործառույթները
3.տարբարակել պետական կառավարման համակարգի տիպեը
4.տարբերակել պետության տիպերն ու ձևերը
5. հասկանալ քաղաքական կոնֆլիկտների տիպերն ու կառուցվածքը, լուծման ուղիները
Հմտություն
1.գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն
2.հետազոտություններ կատարելու ունակություններ
3.սովորելու ունակություն
4.առաջնորդի հատկություններ
5.որակի կարևորության գիտակցում
Կարողունակություն
1.վերլուծման և համադրման ունակություն</td></tr>
</table>

	2.կազմակերպման և պլանավորման ունակություն 3.հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ 4.տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն 5.քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն 6.միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները, մեթոդները, կապը հասարակական այլ գիտությունների հետ Թեմա 2. Քաղաքագիտության սուբյեկտները: Հասարակական քաղաքական համակարգ Թեմա 3. Պետություն, տիպերը, ձևերը Թեմա 4. Քաղաքական իշխանություն Թեմա 5. Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: Քաղաքական կուլտուրայի տիպերը Թեմա 6. Մարդու դերը քաղաքականության մեջ Թեմա 7. Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգը: Իրավական պետություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. • ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան, • ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, • սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, • թեստային առաջադրանք պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով
Գրականություն	Պարտադիր 1. Վ. Թումանյան «Քաղաքագիտությունե, 1992թ. 2.Քաղաքագիտության ներածություն, 1994թ. 3.Քաղաքագիտություն ներածություն, Երևան, 1996թ. 4.Ռ. Պետրոսյան, Քաղաքագիտություն, Երևան 2002թ. 5.ՀՀ Սահմանադրություն, Երևան, 2015թ. Լրացուցիչ 1.Հ. Մանուչարյան «Դրվագներ հայ քաղաքական մտքի պատմությանե Երևան, 2002թ. 2.Գ. Միրումյան «Քաղաքական ուսմունքների պատմությունե 2006թ 3.Зеркин, Основы политологии, 1999г. 4.Բ. Խաչատրյան, Քաղաքագիտություն, 2017թ.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-105 - Իրավագիտություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">• ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցավորության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին,
• ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը,
• նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը,
• խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• Իրավունքի հիմնական ճյուղերի (մասնավորապես՝ սահմանադրական իրավունքի, վարչական իրավունքի և վարչական դատավարության, քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության, աշխատանքային իրավունքի, քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության, էկոլոգիական իրավունքի, միջազգային հանրային իրավունքի, դրանց սկզբունքների, ինստիտուտների, նորմերի ծագումնաբանության և էության, այդ ինստիտուտների և նորմերի օրենսդրական ամրագրման և կիրառման գործընթացի վերաբերյալ հիմնարար և համակարգված գիտելիք:
Հմտություն
• Կարող է կիրառել մասնագիտական գիտելիքներն առավել հաճախ հանդիպող իրավական խնդիրների լուծման համար:
Կարողունակություն
• Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1- Պետության և իրավունքի առաջացումը,
Թեմա 2- Պետության էությունը և գործառույթները,
Թեմա 3- Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում,
Թեմա 4- Սոցիալական նորմերի հասկացությունն ու</td></tr>
</table>

	տեսակները, Թեմա 5- Իրավունք և իրավագիտակցություն, Թեմա 6- Օրինականություն և իրավակարգ, Թեմա 7- Իրավունքի համակարգը, Թեմա 8- Իրավական պետություն, Թեմա 9- Սահմանադրական իրավունք, Թեմա 10- Սահմանադրական կարգ հասկացությունը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6.1. Գնահատման մեթոդներին և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին 6.2. Առարկան ամփոփվում է քննությամբ՝ 4-րդ կիսամյակում) 6.3. Գնահատման չափանիշները (ընթացիկ ստուգումների) • տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը • պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը • շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը • ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը 4. Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում 5. Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում • անհատական աշխատանքների հանձնարարում • իրավաբանական խնդիրների լուծում 6. Հաճախելիություն նահատման մեթոդը • դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը • ներկայություն • մասնակցություն հարցերի քննարկմանը 6.7. Համակարգչային թեստային ստուգում Գնահատման չափանիշները • համակարգչային թեստային ստուգում նախատեսված չէ 6.8. Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում 6.1-6.6 արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուր միավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. ՀՀ Սահմանադրություն 2. Վ.Ն Խռոպանյուկ «Պետության և իրավունքի տեսությունե, 2001թ. 3. Վ.Ս. Ներսեսյանց «Իրավունքի և պետության տեսությունե, 2001թ. 4. Ապիյան Ն. «Պետության և իրավունքի հիմնահարցերե, 2003թ. 5. Васильев А. В. «Теория государства и права, 1998 6. Алексеев С Г« Теория государства и права. 2004 Լրացուցիչ՝ 1. www. yandex.ru. 2. www.google.ru 3. www.lib.ru 4. www.books.ru

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/ բ 0000 Տնտեսագիտության հիմունքներ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն, ընթացիկ քննություն, ստուգարք ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ամեն մի արտադրաեղանակի նպատակը հասարակության և նրա անդամների պահանջմունքների բավարարումն է: Հենց դրան է ուղղված արտադրության գործընթացը, որտեղ լուծվում է տնտեսական երկու հիմնախնդրի միչև առաջացող մշտական հակասությունը:
Ներկայումս խառը տիպի տնտեսության պայմաններում , հիմախնդիրը շուկայական գործընթացի գործողությունը, շուկայական հարաբերությունների զարգացման օրինաչափություններն ու առանձնահատկություններն են:Սահմանափակ ռեսուրսների պայմաններում, ավելի շատ պահանջմունքներ բավարարելու գործում մարդկանց ունեցած վարքագիծը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• տնտեսական կատեգորիաներն ու օրենքները
• տնտեսագիտական գիտելիքների դերը և գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում
• առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում
• հասարակության զարգացման պատմական փուլերի տնտեսական առանձնահատկությունները
Հմտություն
• մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու տնտեսագիտություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին
• շուկայական հարաբերությունների օրինաչափություններին
այն բոլոր մեթոդներին, որոնք անհրաժեշտ են տնտեսական հավասարակշռություն և համաչափություն պահպանելու համար
Կարողունակություն
• մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու գործընթացները, դրանց պատճառահետևանքային կապերը
• կարողանա կատարել ճիշտ եզրահանգումներ
• ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունը</td></tr>
</table>

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Տնտեսագիտության հիմնական ուղղությունները: Տնտեսագիտություն առարկան, նպատակները և խնդիրները: Տնտեսական կատեգորիաներ և տնտեսական օրենքներ: Տնտեսագիտության տեսությունը որպես մեթոդոլոգիական գիտություն՝ մեթոդոլոգիա և մեթոդ: Տնտեսագիտության միկրո, մեզո, մակրո և մեգա շերտային կառուցվածքը: Թեմա 2 Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Շուկա, շուկայի հասկացությունը, ծագման պայմանները, սեփականության բազմաձևությունը: Շուկայի հիմնական տարրերը, ֆունկցիաները, գործունեության սկզբունքները, կառուցվածքը, ենթակառուցվածքները, օբյեկտները, սուբյեկտները: Շուկայի դասկարգումն ըստ ապրանքային խմբերի, տարածքային հատկանիշների, մրցակցության ձևի, շուկայի սուբյեկտների տեսակների: Շուկայական տնտեսության դրական և բացասական կողմերը: Թեմա 3 Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: Տնտեսական համակարգերը: Դրանց կազմակերպման հիմնական ձևերը: Ապրանքային արտադրության բնորոշ գծերը: Տնտեսական համակարգերի տիպերը և մոդելները: Թեմա 4 Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: Շահույթ և շահութաբերություն: Շահույթի էության և աղբյուրների մեկնաբանությունները: Շահույթի մեծությունը որոշող գործոնները: Շահույթի ֆունկցիաները: Շահույթի տեսակները (հաշվապահական, տնտեսական, ընդհանուր հաշվեկշռային և այլն): Մոնոպոլ շահույթ: Ձեռնարկատիրական եկամուտ: Աշխատավարձի տնտեսական հիմքերը: Աշխատավարձի ձևերը, տեսակները ու համակարգերը: Անվանական և իրական աշխատավարձ: Աշխատավարձի կազմակերպման տարիֆային համակարգի էությունը: Թեմա 5 Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: Տնտեսական աճի էությունը: Դրան բնութագրող հիմնական ցուցանիշները: Տնտեսական աճի վրա ազդող գործոնները: Տնտեսական աճի տիպերը (էքստենսիվ, ինտենսիվ և խառը):

	Տնտեսական ճգնաժամ: Ճգնաժամի տեսակները: Թեմա 6 Ինֆլյացիա և գործազրկություն: Ինֆլյացիայի բնորոշումը և հիմնական տեսակները: Առաջացման պատճառները և սոցիալ-տնտեսական հետևանքները: Տնտեսության պարբերական տատանումները և գործազրկությունը: Գործազրկության տեսակները և դրանց վրա ազդող գործոնները: Գործազրկության մակարդակը և ինֆլյացիայի տեմպերը: Թեմա 7 Դրամա-վարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: Փող. տեսակները, պահանջարկը և առաջարկը: Հավասարակշռությունը դրամական շուկայում: Տոկոսադրույքի ձևավորումը որպես փողի գին: Դրամաշրջանառություն: Շրջանառության համար անհրաժեշտ փողի քանակության որոշումը: Վարկ. էությունը, ձևերը և ֆունկցիաները: Բանկային համակարգ: Բանկերի տեսակները: Կենտրոնական Բանկի հիմնական խնդիրները և ֆունկցիաները: Առևտրային բանկերը և դրանց գործարքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդներն և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին Գնահատման չափանիշները (ընթացիկ ստուգումների) • տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը • պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը • շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը • ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը • Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում • Դասընթացի համապատասխան թեմաների մշակում և վերլուծություն Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը • ներկայություն • մասնակցություն հարցերի քննարկմանը Համակարգչային թեստային ստուգում Գնահատման չափանիշները • համակարգչային թեստային ստուգում նախատեսված չէ Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում՝ ստուգարք արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:

Գրականություն	Պարտադիր- 1. Գ. Կիրակոսյան ՙՏնտեսագիտության տեսություն՚, 2009թ. 2. Գևորգյան Մ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 1998 3. Գոռթնի Դ. Ջեյմս, Ռիչարդ Լ. Ստրոուպ, Ա.Հ.Սթուդենմունդի, Ռասել Ս. Սոբելի „Տնտեսագիտություն: Մասնավոր և հասարակական ընտրություն:" Թարգմանություն՝ գլխ. խմբագիր պրոֆ.Գ. Կիրակոսյան Երևան 1999 4. Թովմասյան Ռ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 2006 5. Խաչատրյան Գ. Հ. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 2007 6. Ղուշչյան Հ. Բ. „Մակրոէկոնոմիկա" Երևան 1992 7. Մարկոսյան Ա., Սաֆարյան Ռ. „Շուկայական տեսության հիմնախնդիրները" Երևան 2002 8. "Մենեջմենթ" Յ.Մ, Սուվարյանի խմբ. Երևան 2002 Լրացուցիչ- 1. Липсиц И.В. . „ Экономика. ձփպովՌՍ для вузов": М.2004 2. Макконелл К.Р. Брю С.Л. Экономикс: Принципы,проблемы и политика. В 2-х томах. М.1996 3. „ Экономическая теория Краткий курс. " М.2001 4. А.А.Кочеткова М.2004 5. Стенлейк Дж.Ф. . „ Экономикс для начинающих. " М.1994 6. . В.И.Видяпина и др. М.2005 7. „ Экономика. ." А.С.Булатова М.2001 8. Янова В.В. „ Экономика. ."

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-064- Մշակութաբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	• Մշակութաբանություն դասընթացի ծրագրային բովանդակության տիրապետումը, մշակույթի, մարդու, հասարակության ու աշխարհի մասին ընդհանուր գիտելիքների յուրացում: • աշխարհայացքային կողմնորոշումների հստակեցում • մասնագիտական, ընդհանուր գիտական և մշակութաբանական խնդիրների փոխառնչությունների պարզաբանման սկզբունքային			

	մոտեցումների իմացում • մասնագիտական գիտելիքների զարգացմանը նպաստող մշակութա-մեթոդաբանական մտածելակերպի տարրերի ձևավորում • համաշխարհային և ազգային մշակույթի նվաճումներին հաղորդակից լինելը և մշակութաբանության բարդ հիմնախնդիրների համակարգում ճիշտ կողմնորոշվելը
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Մշակութաբանության որպես ինքնուրույն գիտության ձևավորումը, հետազոտման մեթոդները: Մշակույթ հասկացության մեկնաբանումը և սահմանումները: Մշակույթի գործառույթները: Մշակույթի դասակարգման հիմնական չափորոշիչները, մշակույթի առանձին տիպերի բնութագիրը, կրոն և մշակույթ, բարոյականություն, արվեստ, գիտություն: Բնությունն իբրև փիլիսոփայական և մշակութաբանական կատեգորիա: Արժեք հասկացության բնորոշումը, մշակույթի և արժեքների կապը, արժեքների դասակարգումը: Քաղաքակրթություն հասկացության բնութագիրը, քաղաքակրթության և մշակույթի ընդհանրություններն ու տարբերությունները; *Հմտություն* • մշակութային երևույթների օրինաչափությունները, կառուցվածքը, տիպաբանությունը, պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու ունակություն • մշակույթի վերաբերյալ եղած սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու ունակություն • ունեցած ինֆորմացիայի և տեղեկատվության տարբեր ձևերը օգտագործելու հմտություններ • մշակույթի վերաբերյալ ունեցած գիտելիքների համակարգում և վերլուծություն • մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ • տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, • միջանձնային գործնական հմտություններ *Կարողունակություն* • Ինքնուրույն աշխատելու ունակություն • Հետազոտություններ կատարելու ունակություն • Անկախ սովորելու ունակություն • Հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները • Համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվություն, • Հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները • Ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում

	հետազոտությունների որակի իմացություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մշակութաբանության ուսումնասիրության առարկան, մեթոդները, գործառույթները Թեմա 2. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը Թեմա 4. Մարդ, բնություն, մշակույթ Թեմա5. Մշակույթ և արժեքներ, մշակույթ և քաղաքակրթություն Թեմա 6. Մշակութային երկխոսություն և գլոբալիզացիա
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝ ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով, բ) գործնական (սեմինար) աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում, գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում գնահատում, դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում ու գնահատում կիսամյակի ընթացքում, ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում
Գրականություն	*Պարտադիր-* 1. Մելքումյան Գ.Ա. Մշակութաբանություն, 2001 2. Գուրևիչ Ս., Մշակութաբանություն,1996 3. Բորև Յու.Բ., Գեղագիտություն, 1989 4. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, 1996 *Լրացուցիչ-* 1. Հովհաննիսյան Ս., Կուլտուրան և բնությունը, Երևան, 1984 2. Макарян Э.С. , Теориякультурыисовременнаянаука, Ереван 1984 3. Малюра Ю.А. Культурология, Москва, 1999 4. Лосев А.Д. Философия. Мифология. Культура, Москва, 1991 5. Культурология. История мировой культуры, Москва, 1995 6. Розин В.М. Введение в культурологию, Москва, 1994 7. Швейцер А. Культура и этика, Москва, 1994 8. Шнен О. Закат Европы, Москва, 1991 9. Философский словарь, Москва, 1983 10. Փիլիսոփայական բառարան

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ- 059 Կրթության սոցիոլոգիա</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել լոկալ և գլոբալ կրթական համակարգերում տեղի ունեցող գործընթացների և դրանց սոցիոլոգիական՝ հնարավոր չափելիության վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Կրթության ինստիտուտի դերը հասարակության գործառնության սահմաններում՝ այլ ինստիտուտների հետ փոխկախվածության տեսանկյունից:
Հմտություն
Կրթության սոցիոլոգիական հետազոտման հիմնական մեթոդներ, գործիքների մշակման ձևեր, վերլուծության հիմնական եղանակներ:
Կարողունակություն
Կազմակերպել կրթական գործընթացի արդյունավետության գնահատմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտություն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացիբովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1 Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը: Կրթության հասարակայնացում:
Թեմա 2 Կրթության հիմնական ձևերը, ֆունկցիաները:
Թեմա 3 Դպրոցական կրթության սոցիոլոգիական հետազոտության փորձի քննություն:
Թեմա 4 Բարձրագույն կրթության չափելիության խնդիրը:
Թեմա 5 Կրթության սոցիոլոգիական հետազոտության առանձնահատկությունները:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td colspan="4">Գնահատման մեթոդները
Խմբային աշխատանք, անհատական ներկայացումներ, բանավեճ, հարց ու պատասխան, հարցախույզ:
Գնահատման չափանիշները
Ուսանողի գիտելիքը՝
• Կրթության սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, ֆունկցիաների, հիմնական խնդիրների վերաբերյալ:
• Կրթության հիմնական ձևերի, դրանց հետազոտման վերաբերյալ:
• Կրթության՝ իբրև համակարգի, բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող և փոխկախված տարրերի վերբերյալ:
• Մշակույթ-կրթություն-տնտեսություն կապի վերաբերյալ:</td></tr>
</table>

	• Կրթական համակարգում սոցիոլոգիական հետազոտության նախապատրաստման, անցկացման մշակման, ընդհանրացման ձևերի, հետազոտության հիմնական մեթոդների վերաբերյալ:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Батурин В.К. Социология образования: учебное пособие. Изд.Юнити-Дата, 2011г. 2. В.Ярская и др. Социология образования: учебное пособие. Саратов, 2004г. 3. Смирнова Е.Э. Социология образования. — СПб.: Интерсоцис, 2006. 4. Jeanne H. Ballantine , Floyd M. Hammack, Jenny Stuber ‘The Sociology of Education” , New York, 2017 5. Sadovnik, Alan R.; Coughlan, Ryan W. Leaders in the Sociology of Education. SensePublishers, Rotterdam. 2017 Լրացուցիչ- 1. Бурдьё Пьер, Пассрон Жан-Клод Воспроизводство: элементы теории системы образования. Пер. с франц. Н.А. Шматко. М. : Просвещение, 2007. 2. Осипов А.М., Тумалев В.В. Современная социология образования.Изд.Феникс, 2005г. 3. Gabbard, D and Saltman, Ken (eds) (2003) Education as Enforcement: The Militarization and Corporatization of Schooling.

Դասընթացի թվանիշ, անվանումը	**OLԳ/բ-042 // OLԳ/բ-043 // OLԳ/բ-044 Օտար լեզու (անգլերեն)-1,2,3**			
Դասընթացին հատկացվողկրեդիտը	4 /4/4կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակներ 2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56/56/56	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատորաշխատանք	56/56/56
			Գործնականաշխատանք	
	Ինքնուրույն	64/64/64		
	Ընդամենը	120/120/120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է անգլերեն լեզվի քերականության ընդհանուր կառուցվածքին զուգահեռ ուսանողի մոտ ձևավորել լեզվի հաղորդակցական կարողություններ և ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ: Այլ կերպ ասած, դասընթացի նպատակն է լուսաբանել անգլերեն լեզվի բառապաշարի և քերականականության հիմնահարցերը, սովորեցնել տեսական գիտելիքը գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև. • ուսանողներին տալ գործնական գիտելիքներ			

	անգլերեն լեզվի կառուցվածքի մասին, որն անհրաժեշտ է անգլերենի որպես օտար լեզվի հաղորդակցման համար: • մշակել անգլերեն լեզվի հաղորդակցական կայուն հմտություններ դրսևորման բանավոր և գրավոր ձևերում: Այսպիսի դասընթացի խնդիրներով է պայմանավորված ծրագրի ֆունկցիոնալ հաղորդակցական ուղղվածությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք • Անգլերեն լեզվի գործնական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում • Անգլերեն լեզվի կաղապարի շրջանակներում մտածելու կարողություն • Մասնագիտական օտարալեզու գրականությունից օգտվելու հմտություններ • Անգլերեն լեզվի քերականական կայուն հմտություններ, մինիմալ բառապաշարի տիրապետում բանավոր և գրավոր ձևերում Հմտություն • կատարել ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զուգահեռներ անցկացնի դրանց միջև • ցուցաբերել համապատասխան լեզվամտածողություն • ձեռք բերել ուսուցանվող լեզվով հաղորդակցվելու հմտություններ և կարողություններ Կարողունակություն • հանձնառություն սովորողների առաջադիմության և ձեռքբերումների նկատմամբ • ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն • առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն • ժամանակը արդյունավետ օ·տա·ործելու կարողություն • մասնագիտական կատարելա·ործման անհրաժեշտության ·իտակցում
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1.* Unit 1.Work, rest and play. 1A. Life stories. Vocabulary: day to day phrases, question words. Grammar: review of verb forms and questions 1B. Super commuters. Vocabulary: work, questions about travel. Grammar: subject questions. Word stress. 1C.Time to relax. Vocabulary: free time activities; frequency adverbs and expressions. Reading: a newspaper article. Listening: a survey 1D. Speed dating.

	Review and Progress Portfolio *Թեմա 2.* Unit 2.Beginnings. 2A. Starting small Vocabulary: Irregular verbs: past time phrases Grammar: Past Simple. 2 B. First meetings. Vocabulary; relationships. Grammar: Past Continuous. Week forms (1): was and were 2 C. The 1001 Nights. Vocabulary: connecting words. Reading: A book cover. Reading and listening: a story. Weak forms (2). 2D. Small talk. Reading and Writing: starting and ending conversations Review and Progress Portfolio *Թեմա 3.* Unit 3. The world of work 3A. Getting qualified Vocabulary: employment Grammar: The Adjective (degrees of comparison) have to // had to HwL(Help with Listening): have to & have 3B. Job Hunting Vocabulary: looking for a job Grammar: present continuous & present simple; activity and state verbs 3C. Strange jobs Vocabulary: word building: noun endings Skills: *Reading:* a magazine article *Listening:* a radio interview 3D. I'm really sorry! Real world: apologies, reasons and promises 3.D Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a formal letter W: a curriculum vitae(CV) *Թեմա 4.* Unit 4. That's entertainment 4A. The silver screen Vocabulary: types of film Grammar: Personal Pronouns present perfect for life experiences (1): positive and negative 4B. The rhythm of life Vocabulary: music Grammar: present perfect for life experiences (2): positive and

	negative Do the Facts Support Your Educated Guess? (glossary) Psychological Methods of Collect data (glossary) 4C. TV or not TV? Vocabulary: TV nouns and verbs; -ed and –ing adjectives Skills: *Reading:* a newspaper article *Reading & Listening:* a magazine quiz 4D. What do you think? Real world: agreeing, disagreeing and asking for Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a film review W: describing a film *Թեմա5.* Unit 5 Into the Future. 5A. Man or Machine 5B. Never Too Old 5C. Out of this World 5D. It is for Charity Specific Professional Vocabulary Grammar: Future plans and Ambitions: be going to//be planning to, etc *Թեմա 6.* Unit 6 Family and Friends 6A. Life with Teenagers 6B. Roles People Play 6C. Family Business 6D. Call Me Back --- Specific Professional Vocabulary Grammar: Superlatives *Թեմա7.* Unit 7 You Need a Holiday 7A. 50 Places to Go 7B. What are You Taking? 7C. Wish You were here 7D. I Have got a Problem --- Specific Professional Vocabulary Grammar: Future Cont. for future arrangements *Թեմա 8.* Unit 8 Different Cultures 8A. Home Sweet Home 8B. Meet the Parents 8C. Cultural Differences 8D. What is Edinburgh like? --- Specific Professional Vocabulary Grammar: should; should not; must

	Թեմա 9. Unit 9. Life isn't perfect 9A. Problems, problems Vocabulary: everyday problems Grammar: first conditional; future time clauses with *when, as soon as, before, after, until* 9B. Sleepless nights Vocabulary: adjectives to describe feelings Grammar: too, too much, too many, (not) enough 9C. In the neighborhood Vocabulary: phrasal verbs Skills: *Reading:* a letter to a newspaper *Listening:* a news report 9D. Invitations Real world: invitations and making arrangements 9. Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a personal email W: paragraphs; expressing sympathy and giving advice; an email(2) *Թեմա 10.* Unit 10. Shop till you drop 10A. Going, going, gone Vocabulary: verbs often used in the passive Grammar: present simple passive; past simple passive 10B. Changing trends Vocabulary: anything, someone, no one, everywhere, etc. Grammar: used to HwL: used to 10C. Fashion victims Vocabulary: use of articles: a, an, the, no article Skills: *Reading:* a magazine article *Reading & Listening:* a profile 10D. Can I help you? Real world: in a shop Vocabulary: shopping HwL: what shop assistants say Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a letter to a newspaper W: connecting words(3); giving your opinion *Թեմա 11.* Unit 11. Gossip and news 11A. Guess what? Vocabulary: verb-noun collocations(3) Grammar: present perfect for giving news with *just, yet, already* 11B. Murder mystery

	Vocabulary: crime Grammar: relative clauses with *who, which, that, where* 11C. Here is today's news Vocabulary: guessing meaning from context Skills: *Reading:* a newspaper article *Listening:* the news 11D. Did you? Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: stories W: use of verb forms; a narrative *Թեմա 12.* Unit 12. Achieving your goals 12A. A year off Vocabulary: money Grammar: reported speech 12B. Taking chances Vocabulary: unusual activities Grammar: second conditional 12C. Men of magic Vocabulary: connecting words (2): *first, next, then, etc.* Skills: *Reading:* a magazine article *Reading & Listening:* a radio interview HwL: linking: review(2) ********** 12. Review and Progress Portfolio End of Course Review R: an online diary; a posting on a website W: common mistakes; describing your goals in a posting
Գնահատմանմեթոդները և չափանիշները	Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում, հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, գործնական աշխատանքների գնահատում:
Գրականություն	*Պարտադիր-* 1. Face2face, Pre-intermediate, Cambridge University Press (Student' s book & Workbook *Լրացուցիչ-* 1.Լ.Համբարձումյան, English in Use, Երևան, 2013 2.Լ.Համբարձումյան, English Step by Step, Երևան, 2014 3.Առցանց տեղեկություններ թեմաներին համապատասխան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-156 էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	16

			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	28		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ բույսերի, կենդանիների և շրջակա միջավայրի փոխհարաբերությունների և օրինաչափությունների վերաբերյալ, ուսանողներին ապահովել էկոլոգիական գործոնների, բույսերի,կենդանիների առանձին խմբերի յուրահատուկ վերաբերմունքն արտաքին միջավայրի և որոշ էկոլոգիական օրինաչափությունների, համակեցությունների հարմարվողական դերի մասին, կենսահամակեցությունների կառուցվածքի և թվակազմի կարգավորման մեխանիզմների մասին, ներտեսակային և միջտեսակային փոխհարաբերությունների, սուկցեսիաների և բույսերի կյանքի ձևերի մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • էկոլոգիական գործոնների ազդեցությունը բույսերի վրա և նրանց միջև ստեղծվող փոխհարաբերությունների մասին, • համակեցությունների կառուցվածքի, նրանցում ընթացող միջտեսակային և ներտեսակային փոխհարաբերությունների մասին: • համակեցությունների առաջնային և երկրորդային հերթափոխության մասին: *Հմտություն* • էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ ուսումնասիրման մեթոդներին, • բնության օրինաչափությունների վերլուծությանը: • էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքների բնագավառում գործնական հմտություններին: *Կարողունակություն* • Յուրացնելով բույսերի էկոլոգիական առանձնահատկությունների մասին գիտելիքները իրականացնել բույսերի,կենդանիների պահպանության միջոցառումներ • էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, • հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ			
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա1.</u> Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում: էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկան« խնդիրները զարգացման տարբեր էտապներում: էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ զարգացման պատմությունը: Ժամանակակից էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի կառուցվածքն			

	ու խնդիրները, դիրքը կենսաբանական գիտությունների համակարգում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ որպես բնության պահպանության և բնության ռացիոնալ օգտագործման տեսական հիմք: Թեմա2.Բույսերի, կենդանիների վրա արտաքին գործոնների ազդեցության ընդհանուր օրինաչափությունները: Հասկացողություն էկոլոգիական գործոնների մասին: Աբիոտիկ« բիոտիկ« անթրոպոգեն, էդաֆիկ գործոններ: Սահմանափակող գործոններ: Գործոնի ազդեցության ուժ: Օպտիմում և պեսիմում: Կրիտիկական կետեր: Տեսակի էկոլոգիական վալենտականություն: Օրգանիզմների էկոլոգիական դասակարգման սկզբունքները: Թեմա 3.Լույսի դերը բույսերի, կենդանիների կյանքում: Բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական խմբերը լույսի նկատմամբ և դրանց ադապտացիոն յուրահատկությունները: Լուսապարբերականություն: Բույսերի,կենդանիների հարմարվողականությունը թույլ լուսավորվածության պայմաններին: Թեմա 4. Ջերմության նկատմամբ բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական վալենտականությունը: Ջերմաստիճանի ազդեցությունը օրգանիզմների կենսագործունեության վրա: Բույսերի,կենդանիների ջերմային ռեժիմի յուրահատկությունը:Բույսերի,կենդանիների մոտ ջերմակարգավորման հիմնական ուղիները:Բույսերի,կենդանիների ջերմային ռեժիմը և նրանց ոչնչացման պատճառները ցածր և բարձր ջերմաստիճանի դեպքում: Թեմա 5. Խոնավության նշանակությունը ցամաքային օրգանիզմների կյանքում: Ցամաքի վրա խոնավության ձևերը և աղբյուրները:Բույսերի մոտ խոնավության մուտքի ե ելքի ուղիները: Բույսերի էկոլոգիական խմբերը ըստ ջրային հաշվեկշռի, հիդրոֆիտներ« մեզոֆիտներ և քսերոֆիտներ: Ջրի տարբեր ձևերի ազդեցությունը բույսերի վրա: Թեմա 6.Տեղումների տեսակը և դրանց էկոլոգիական դերը: Բույսերի,կենդանիների կյանքում էդաֆիկ գործոնը: Օդի կազմը և շարժումը: Քամու դերը տեսակների Էկոլոգիայում: Հողը որպես կյանքի միջավայր: Հողի յուրահատկությունը: Հողերի ջրային ռեժիմը: Հողի մեխանիկական կազմի էկոլոգիական նշանակությունը բույսերի,կենդանիների համար: Թեմա 7. Ժամանակը որպես էկոլոգիական գործոն բույսերի,կենդանիների կյանքում: ՝Կենսաբանական ժամացույց՞: Բույսերի,կենդանիների,կենդանիների օրական և ցիրկադային ռիթմը: Բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական խմբերն ըստ օրական ակտիվության: Հիմնական ադապտացիաները: Լուսնային ռիթմեր, դրանց յուրահատկությունը: Մակընթացության և տեղատվության ռիթմերը օվկիանոսում: Սեզոնային ռիթմեր: Դրանց ադապտիվ բնույթը: Բույսերի,կենդանիների հարմարվածությունը տարվա անբարենպաստ պայմաններին: Սեզոնային զարգացումը ղեկավարող գործոններ: Բույսերի,կենդանիների մոտ պերիոդիզմի երևույթի էությունը: Թեմա 8. Բիոտիկ կապերի հիմնական տիպերը« դրանց

	դրսևորման յուրահատկությունը միջտեսակային և ներտեսակային հարաբերություններում: Գրշատիչ-զոհ« մակաբույծ-տեր փոխհարաբերությունները: Այդ կապերի ընդհանուր գծերը և յուրահատկությունը: Թեմա9. Համակեցություն: Հասկացողություն բուսական համակեցության մասին, համակեցության կառուցվածքը: Ստաբիլ և ոչ ստաբիլ համակեցություններ Հասկացողություն կենսացենոզի մասին: Ֆիտոցենոզ: Կենսացենոզի կառուցվածքը: Սահմանային Էֆեկտ: Կենսացենոզի տարածական կառուցվածքը: Ջրային և ցամաքային կենսացենոզների տարբերությունը: Թեմա 10. Համակեցության ստաբիլության հիմնախնդիրը: Սուկցեսիաների ընդհանուր օրինաչափությունները: Առաջնային և երկրորդային սուկցեսիաներ: Սուկցեսիաների յուրահատուկ տարբերակները: Թեմա 11. Բույսերի,կենդանիների վրա միջավայրի գործոնների ձևառաջացնող ազդեցությունը: Հասկացողություն բույսերի, կենդանիների կյանքի ձևերի մասին: Կյանքի ձևերի ձևավորման հարմարվողական նշանակությունը: Կյանքի ձևերի դասակարգումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* • 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1։Մասնակցությունը դասընթացին ։ 20 միավոր։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Հաճախումների հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 2։Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ։20 միավոր։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 3։ քննություն 4։ Գործնական և ստուգողական աշխատանք ։ընդհանուր գնահատականի 20 ։ կամ 20 միավոր ։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում • Գնահատման չափանիշները՝ • Տնային աշխատանքների կատարում • Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին • Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5։ Ինքնուրույն աշխատանք ։ընդհանուր գնահատականի 10 ։ կամ 10 միավոր ։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն • Գնահատման չափանիշները՝ • Անհատական աշխատանքի ներկայացում • Խմբային աշխատանքի ներկայացում • Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան • Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6։Բոնուսներ ։ընդհանուր գնահատականի 30 ։ կամ 30

միավոր ·

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-գործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"□վ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40- 54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր-

1. Двороковский М. С.- Экология растений-1983 г.

	2. Горышина Т. К.- Экология растений-1978 г. 3. Березина Н.А., Афанасьева Н.Б.- Экология растений.2009г 4. Մելքումյան- Էկոլոգիա, 2009թ. 5. В.А.Радкевич "Экология" Минск. 6. Н. М. Черпова, А.М.Былова "Экология", М., 1980թ. 7. А.А. Хван "Экология" М., 2002թ. 8. Հարությունյան Լ. Վ.- Ընդհանուր էկոլոգիա,1998թ. Լրացուցիչ- 1. Юджин, Одум "Экология". В 2-х томах. 1986 2. Чернова Н.И., Былова А.М.- "Общая экология". 2004 3. Бигон "Экология" М., 1999.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-146 Համակարգչից օգտվելու հմտություններ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	8
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	28		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Համակարգչից օգտվելու հմտություններե առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ժամանակակից ծրագրային և տեխնիկական ապահովման և դրանց կիրառության վերաբերյալ: Առարկայի ուսումնասիրության արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի գիտելիքներ Windows օպերացիոն թաղանթի, նրա հիմնական ֆունկցիաների ու ստանդարտ ծրագրերի, MS Word, MS Excel և Power Point կիրառական ծրագրերի վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Համակարգչի ծրագրային և ապարատային միջոցների մասին տեսական և պրակտիկ գիտելիքներ *Հմտություն* • Համակարգչի ծրագրերի և սարքավորումների հետ համագործակցային աշխատանքի հմտություններ • Աշխատել Windows-ի ծրագրային միջավայրում, աշխատել ֆայլային համակարգի հետ: *Կարողունակություն* • Մուտքագել, խմբագրել, ձևավորել տեքստը, փաստաթուղթը՝ MS Word ծրագրային փաթեթի հնարավորություններից օգտվելով: • Կազմել աղյուսակներ MS Excel աղյուսակային ծրագրի օգնությամբ, կատարել պարզագույն հաշվարկներ, տեղադրել բանաձևեր, կիրառել			

	ֆունկցիաներ, պատկերել համեմատական գրաֆիկներ: • Կարողանա ստանալ պրեզենտացիոն աշխատանքներ Power Point ծրագրային փաթեթով
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները: Մայր հարթակ, միկրոպրոցեսոր: Հիշողության տեսակներ: Ծայրամասային սարքեր: Թեմա 2. Աշխատանք Windows օպերացիոն համակարգի հետ: Windows ՕՀ-ի աշխատանքի ինտերֆեյսը: Աշխատանք ստանդարտ ծրագրերի հետ: ֆայլային համակարգ. ֆայլերի պատճենահանում, տեղափոխում, հեռացում, փնտրում, վերանվանում: Control Panel: Թեմա 3. *MS Office ծրագրային փաթեթ:* MS Word տեքստային խմբագիր ծրագիր: տեքստի մուտքագրման և ֆորմատավորման կանոնները: Աշխատանք աղյուսակների հետ: Drawing գործիքների տողը , WordArt: Թեմա 4. *MS Office ծրագրային փաթեթ:* MS Excel աղյուսակային պրոցեսոր աշխատանքային գիրք, էջերի հեռացում ավելացում, վերանվանում , պատճենահանում, աշխատանքային դաշտ, բջիջներ, սյուներ, տողեր: Մաթեմատիկական հաշվարկների կատարումը բջիջներում բանաձևերի տեղադրման կանոնները: Բացարձակ և հարաբերական հասցեավորում : Ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում և զտում: Թեմա 5. *MS Office ծրագրային փաթեթ* MS Power Point պրեզենտացիոն կիրառական ծրագիր: Սլայդների ստեղծում, դրանց միավորում ցուցադրական պրոյեկտի մեջ: Պրոյեկտի ներկայացումը պրեզենտացիոն ծրագրերի միջոցով Ձայնի, անիմացիաների տեղադրում: Տարբեր ոճերի սլայդների ձևավորում ծրագրի կիրառությունը մասնագիտական բնույթի նյութի ցուցադրության համար
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգիե
Գրականություն	Պարտադիր- 1.Վ Հովսեփյան MS Windows, MS Office (Word, Exel, Access…) ծրագրային համակարգեր Լրացուցիչ- 2.В.С.Симонович Информатика базовый курс, учебник для ВУЗ-ов

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-051 - Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8

	Ինքնուրույն	36
	Ընդամենը	60
Ստուգման ձևը	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղպաշտպանության համակարգին և հիմնական խնդիրներին, ինչպես նաև, արտակարգ իրավիճակներում վարքի կանոններին և բնակչության պաշտպանության հիմնահարցերին:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* *Ուսանողը պետք է իմանա* ✓ արտադրական իրավիճակների դասակարգումը, բնութագիրը, կանխարգելման միջոցները, ինչպես նաև բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներից պաշտպանվելու միջոցառումները: ✓ զանգվածային ոչնչացման զենքերի տեսակների, դրանց կիրառման ժամանակ առաջացած հետևանքների, պայքարի ու կանխարգելիչ խնդիրները ✓ բնակչության պաշտպանության միջոցները արտադրական իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ ✓ ապաստարանների, հակաճառագայթային թաքստոցների կառուցվածքները, տարհանման և ապակենտրոնացման կազմակերպման սկզբունքները ✓ ռիսկի գործոնը արտակարգ իրավիճակներում, ճգնաժամային կառավարման մի շարք հարցերի գաղափարները: *Հմտություն* ✓ բնակչության պաշտպանությանը անհատական և կոլեկտիվ միջոցներով ✓ հակագազից օգտվելու կանոններին ✓ շնչառական օրգանների պաշտպանության պարզագույն միջոցներին ✓ մարդասիրական օգնության կազմակերպմանը արտակարգ իրավիճակներում: *Կարողունակություն* ✓ դիմակայել բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներին ✓ միջուկային, քիմիական, կենսաբանական զենքերից պաշտպանվել ապաստարաններում, հակաճառագայթային թաքստոցներում ✓ ցուցաբերի առաջին բուժօգնություն տուժածներին ✓ աշխատել փրկարարական ջոկատներում:	
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներ, առաջացման պատճառները, զարգացման փուլերը և դասակարգումը: Թեմա 2. Տարերային աղետներ, վտանգավոր երևույթներ, առաջացման պատճառները: Տեխնածին աղետներ բնակչության պաշտպանության հրատապ միջոցները: Թեմա 3. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տեսակները, բնութագիրը և բնակչության պաշտպանությունը նրանից: Թեմա 4. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի	

	ժամանակ: Թեմա 5. Քաղաքացիական պաշտպանությունը, նրա նպատակները և խնդիրները: Քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցները: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների ռիսկի գնահատումը: Ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագիր: Թեմա 7. Փրկարար աշխատանքի կազմակերպումը ԱԻ և պատերազմի ժամանակ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 7-րդ կիսամյակում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր –

	1.Հ.Մ.Գրիգորյան-«Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցերե, Երևան 2014թ. 2.Ալավերդյան Ռ., Սարաֆյան Կ., «Ջրհեղեղներե, Երևան 2000 թ. 3.Ասրյան Հ., Մամիկոնյան Յու., Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ., «Ձեռնարկ ռազմական և արտակարգ իրավիճակներումվարելակերպի կանոնների մասինե, Երևան 2001թ. 4.Բալասանյան Ս., «Սեյսմիկ պաշտպանությունը և նրա կազմակերպումըե, Գյումրի, Էլդորադո, 200 թ. 5.Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ. և ուրիշներ «Ռազմական և արտակարգ իրավիճակներում վարվելակերպի կանոնների մասինե, Ձեռնարկ, Երևան 2001թ. 6.Հովհաննիսյան Ս., «Աղետների ռիսկերի նվազեցման կրթությունե, Երևան, Փրինթինֆո 2011թ. 7.Հարությունյան Ս., Արտակարգ իրավիճակների և քաղպաշտպանության հիմունքներ, Երևան, Տնտեսագետ 2003 թ. Լրացուցիչ- 1.Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասինե1998 թ. 2-ը դեկտեմբերի 2.Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասինե,2002 թ. 5-ը մարտի 3.ՀՀ օրենք «Տեղական ինքնակառավարման մասինե, Երևան, Նորք-ֆիրմա ՍՊԸ 1996թ. 4. ՀՀ օրենքը «Սեյսմիկ պաշտպանության մասինե, Երևան 2007թ. 5.ՀՀ օրենքը «ԱԻ-ում բնակչության պաշտպանության մասինե1998 թ. 6.ՀՀ օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասինե2002 թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-178. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	28		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանումե առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ բժշկագիտության			

	հիմունքների, հիվանդությունների դասակարգման, առաջացման պատճառների, ընթացքի, կանխարգելման մասին: Նրանց մոտ զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու համար, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի բժշկական օգնություն ցուցաբերելու համար արտակարգ իրավիճակների պայմաններում:Ուսանողների մոտ արմատավորել հմտություններ և կարողություններ կատարելու վիրակապություն, դնել բեկակալ, չափել հիվանդի կամ տուժվածի զարկերակային ճնշումը, որոշել պուլսը, շնչառության հաճախականությունը, չափել մարմնի առավելագույն ջերմությունը, վերահսկել տուժվածի վիճակը,կանխել վնասվածքային շոկի առաջացումը, կազմակերպել ճիշտ օգնություն վնասվածքների ժամանակ, կատարել ճիշտ տեղափոխություն:Գաղափար կազմել առողջ ապրելակերպի, սեռական դաստիարակության մասին: Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հատկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Հիվանդությունը (ոչ վարակիչ և վարակիչ): • Հիվանդի (վարակիչ և ոչ վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: • Հիվանդի խնամքը՝ սիրտ-անոթային, շնչառության, մարսողության, էնդոկրին, միզազատական և վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ: • Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ: • Սիրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Սիրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգի պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Արյան գերճնշման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Բրոնխների բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: • Բրոնխների ասթման՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Թոքերի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Մարսողության օրգանների հիվանդությունները՝ • Ստամոքսի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Խոցային հիվանդություն՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Էնդեմիկ խպիպ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Շաքարախտը՝ պատճառը, ախտանշանները,

	ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Երիկամի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Մեզահեռացնող ուղու բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Վարակիչ հիվանդությունների (անվանախմբավորումները, պատճառները): • Դիզենտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Լյարդի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: • Ջրծաղիկ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Դիֆտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Էպիդեմիկ պարոտիտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Բծավոր տիֆ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Բրուցելյոզ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Սիբիրախտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Իմունիտետը: Պատվաստումը: • Անոթազարկի հաճախականություն չափելը: • Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը: • Մեխանիկական ճնշումաչափիչով առանց հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը: • Ընչառության շարժումների հաճախականություն չափելը: • Դեղանոթից դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ: • Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: • Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: • Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: • Դեղանյութի ներմուծումը ականջի մեջ: • Դեղանյութի ներմուծումը քթի խոռոչ: • Մարմնի ջերմաստիճան չափել: • Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել: *Հմտություն* • Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում: • անոթազարկի հաճախականություն չափել: • մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափել: • շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել: • դեղանոթից դեղանյութ զետեղել ներարկիչի մեջ: • մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ • մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ • մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ • Դեղանյութ ներմուծել ականջի մեջ:

	• Դեղանյութ ներմուծել քթի խոռոչ: • Մարմնի ջերմություն չափել: • Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել *Կարողունակություն* • Հիվանդի հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն • անձնական հիգիենայի կանոններին • հիվանդի խնամքի կազմակերպմանը • առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ կիրառումը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Թեմա 3. Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Թեմա 4 . Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խպիպ: Դիզենտերիա (Աղիքամանրէախտ): Լյարդի բորբոքում: Իմունիտետ: Ջրծաղիկ, կարմրուկ, էպիդեմիկ պարոտիտ: Թեմա 5. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղեբորբ): Վարակիչ հիվանդություններ: Դիֆտերիա, բծավոր տիֆ, բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Թեմա 6. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը: Թեմա 7. Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ, դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը, դեղանյութի ներմկանային ներարկումը, դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: Թեմա 8. Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա

	(բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Շնչառության շարժումների հաճախականության չափումը: Հիվանդի անհատական հիգիենան և պահպանման կանոնները: Թեմա 9. Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խպիպ: Արյան տեղային արյունահորդում: Ստամոքսի լվացում: Թեմա 10. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղեբորբ): Վարակիչ հիվանդույթուններ: Իմունիտետ, պատվաստում: Դիզենտերիա (Աղիքամանրէախտ): Լյարդի բորբոքում: Ջրծաղիկ: Հոգևաների տեսակները և դրման տեխնիկան: Թեմա 11. Դիֆտերիա, էպիդեմիկ պարոտիտ, կարմրուկ, բծավոր տիֆ: Բուժական սնունդ և դիետիկ սեղաններ: Թեմա 12. Բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Բնական, խառը և արհեստական սնուցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 8-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ • Գրավոր ստուգում համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը -Իրավիճակի գնահատում 2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգումը (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ • Բանավոր հարցում դասախոսի կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Առարկայի իմացությունը 3.Մասնակցությունը դասընթացին ՝ 20 միավոր՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • Հաճախումների հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 4՝Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ՝20 միավոր՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 5 Եզրափակիչ ստուգում 6՝ Գործնական և ստուգողական աշխատանք ՝ընդհանուր գնահատականի 20 ՝ կամ 20 միավոր ՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում

	• Գնահատման չափանիշները՝ • Տնային աշխատանքների կատարում • Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին • Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 7· Ինքնուրույն աշխատանք ·ընդհանուր գնահատականի 10 · կամ 10 միավոր · • Գնահատման մեթոդը՝ • Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն • Գնահատման չափանիշները՝ • Անհատական աշխատանքի ներկայացում • Խմբային աշխատանքի ներկայացում • Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան • Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 8·Բոնուսներ ·ընդհանուր գնահատականի 30 · կամ 30 միավոր · • Գնահատման մեթոդը՝ • Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը • Գնահատման մեթոդներ • Ռեֆերատ, Զեկույց, Թեստ, Գործարար խաղեր (ակտիվ մասնակցություն), Կլոր սեղան (ակտիվ մասնակցություն), Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծութ յուն, Նախագծերի մեթոդ, Հարցի նախապատրաստման մոդել, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, Աշխատանքային տետրի վարում, Կուրսային աշխատանք, Հարցազրույց, Ստուգողական աշխատանք: Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ ա/Լսարանային պարապմունքներ Մտագրոհ, Նախագծային մեթոդ, T-աձև աղյուսակ, M-աձև աղյուսակ, Պրիզմա, Խճանկար, Անկյուններ, Բանավեճ, Բառային քարտեզ, Իրադրությունների վերլուծության մեթոդ, զուգակցված դաս, հիմնահարցային դասախոսություն, դրույթային դասախոսություն, դասախոսություն-ամփոփում, ակնադիտական դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-զրույց, դասախոսություն-քննարկում, թեստերի և փոքր-թեստերի կատարում, դասախոսություն-ամփոփում, գործնական պարապմունքներ, ընդհանրական դասախոսություններ, հակիրճ դասախոսություն, պրակտիկում, զուգակցված դաս, անհատական աշխատանքով, ինտեգրատիվ դաս, գործնական (արտադրական) ուսուցման տիպային դաս, ակնադիտական դասախոսություն, նախօրոք պլանավորված սխալներով դասախոսություն, թրեյնինգ, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-կոլոկվիում, անհատական աշխատանքով սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, խմբային աշխատանքով սեմինար, որոնողական սեմինար, ընտրովի խմբերում կազմակերպվող սեմինար, համակարգային սեմինար, լաբորատոր պարապմունք:

բ/արտալսարանային պարապմունքներ
ինտեգրատիվ դաս, սեմինար-բանավեճ, հիմնահարցային սեմինար, արտադրական գործնական պարապմունքներ,հիմնահարցային սեմինար, բազմատարբերակային հարցաթերթերի լրացում, թատերային ներկայացում, տվյալների բազայի ստեղծում, մասնագիտական գործունեության հետևում և իրական վերարտադրություն, դասախոսություն-խորհրդատվություն, խմբային աշխատանքով սեմինար, միջառարկայական սեմինար, ստեղծագործական սեմինարներ, միջառարկայական սեմինար, սեմինար-էքսկուրսիա, կողմնորոշիչ սեմինար:
8·Բոնուսներ ·ընդհանուր գնահատականի 30 · կամ 30 միավոր ·

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

- Գնահատման չափանիշները՝

Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը
Գնահատման սկզբունքները

Հաճախումները դասերին	10 միավոր
Ինքնուրույն աշխատանք	20 միավոր
Գործնական աշխատանք	20 միավոր
Առաջին ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Երկրորդ ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Ամփոփիչ ստուգում	10 միավոր

Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %

Գնահատման սանդղակը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40- 54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-10	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

	[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը Գնահատման կառուցվածքը Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. • երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք • 2-4 ինքնուրույն աշխատանք • 2-4 ստուգողական տեստային աշխատանք • առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) • երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) • առաջին և երկրորդ ընթացիկ ստուգումների արդյունքները միջինացվում են • մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) • մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) • եզրափակիչ քննություն • գործնական և ստուգողական աշխատանք ·մինչև 20 միավոր · • դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը • ինքնուրույն աշխատանք ·մինչև 20 միավոր · ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր ·
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ն. Ավետիսյան , "Ներքին հիվանդություններ", 2004 2. Վ. Աստվածատրյան , "Կլինիկականկ մանկաբուժություն ", 2000 3. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989 4. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001 5. Ա. Ն. Մուրատով , Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը , 1989 6. Գ. Ստամբոլցյան , " Ներքին հիվանդություններ ", 2000 7. Ս. Մինասյան, Առողջագիտություն , 2008 8. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005 9. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 10. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ- 1. Винакмен. Инфекционные болезни. 2000 2. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 3. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 4. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005

	5. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 6. Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-052 - Ռիթմիկ մարմնամարզություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	62	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	62
	Ինքնուրույն	118		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ռիթմիկ մարմնամարզություն առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ռիթմիկ մարմնամարզության հիմնական խնդիրներին,միջոցների, մեթոդներին: Ուսանողներին զինել գիտելիքներով: Ուսանողների մոտ զարգացնել շարժումների ռիթմայնություն: Սովորեցնել մարմնամարզական շարժումները զուգակցել ռիթմայնության հետ, ուսանողների մոտ ձևավորել ճիշտ կեցվածք: Ձևավորել բարոյակամային, գեղագիտական հատկություններ: Դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի ռիթմիկ մարմնամարզության և նրա միջոցների վերաբերյալ, ✓ գործնական պարապմունքներում վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ կտիրապետեն ռիթմիկ մարմնամարզական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ձեռք բերել գործնական հմտություններ, ✓ տիրապետել շարժումների ռիթմայնություն, ✓ մշակել շարժողական ընդունակությունները: ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն,			

	✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Մարմնամարզական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմաներ* Թեմա 1. Պատկերացում ռիթմիկ մարմնամարզության մասին: Թեմա 2. Դասական ռիթմիկ մարմնամարզության քայլերը և հիմնական շարժումները : Թեմա 3. Դասական ռիթմիկ մարմնամարզության համալիրների կազմում երաժշտության ուղեկցությամբ: Թեմա 4. Ուժային ռիթմիկ մարմնամարզության վարժություններ երաժշտության ուղեկցությամբ: Թեմա 5. Պարային շարժումների ուսուցում և համալիրների կազմում: Պլաստիկայի և տեխնիկայի զուգակցում: Թեմա 6. Արևելյան ոճի շարժումների և վարժությունների ուսուցում և համալիրների կազմում: Թեմա 7. Ձգողական ռիթմիկ մարմնամարզություն: Թեմա 8. Շնչառական ռիթմիկ մարմնամարզություն: Թեմա 9. Պատկերացում ռիթմիկ մարմնամարզության մյուս ձևերի մասին:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 3-րդ, 4-րդ կիսամյակներում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը

	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր – 1.Ռ.Մ.Խիզանցյան ՝Մարմնամարզություն՝,դասագիրք 2006 2.Կ.Գ.Բաբայան <<Բնակչության շրջանում կիրառվող ռիթմիկ մարմնամարզության պարապմունքների մեթոդիկան>>1985թ. 3.Մ.Ա.Բաբասյան ՝Շարքը և շարային վարժությունները ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքներում՝1987 4.Կ.Գ.Բաբասյան ՝Մարմնամարզական տերմինների տեղեկատու բառարան՝ 1985թ. 5.Ֆ,Գ. Ղազարյան ՝Դպրոցականների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը՝1985թ. 6.Ռ. Մ. Խիզանցյան ՝Մաւմնամարզական ցատկեր՝ 2003 թ. 7.М.Л. Укран ,,Методика тренировки гимнастов,, 1971թ. 8.А. Т. Брыкин ,,Гимнастика,, уч.1979թ. 9.Ю. Гавердовский ,,Гимнастическое многоборье,, 1987թ. Լրացուցիչ- 1.Հ.Է Սարգսյան, Ռ.Մ.Խիզանցյան ,,Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ,,2011թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-157 Մարդու կազմաբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	7 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	82	Դասախոսություն	38
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28

	Ինքնուրույն	128
	Ընդամենը	210
Ստուգման ձևը	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակը	1. Խորացնել ուսանողների գիտելիքները մարդու մարմնի ձևի, կառուցվածքի և զարգացման մասին: 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Դասընթացին ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները կարողանալ կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 4. Նախապատրաստել բժշկակենսաբանական գիտությունների առարկաների (մարդու ֆիզիոլոգիայի, պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիայի, բժշկագիտություն) հետագա ուսումնասիրություններին:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • մարդու մարմնի կառուցվածքի ըստ օրգան համակարգերի (ոսկրային, մկանային, մարսողական, նյարդային և այլն), • մարդու մարմնի կառուցվածքի տարիքային, սեռային և անհատական առանձնահատկությունները, • մարդու կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները: *Հմտություն* • անատոմիական ուսումնասիրությունների որոշ մեթոդներին, • վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: *Կարողունակություն* • Հանձնարարված թեման ուսումնասիրելու և ներկայացնելու համար մշակել մարդու կազմաբանության վերաբերյալ եղած գրականությունը, կազմել ռեֆերատ, որոշ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: • Մարդու կառուցվածքի մասին ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • որոշ գիտական անատոմիական-մորֆոլոգիական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:	
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մարդու անատոմիայի ուսումնասիրման առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Օրգանիզմը և նրա բաղադրամասերը: Թեմա 2. Ոսկրաբանություն՝ օսթեոլոգիա: Ուսմունք ոսկրերի միացումների մասին: Գլխի կմախք, իրանի կմախք, վերջույթների կմախք: Թեմա 3. Ընդհանուր միոլոգիա: Կմախքամկանների կառուցվածքը: Մասնավոր միոլոգիա:Իրանի մկաններ: Պարանոցի մկաններ: Գլխի մկաններ: Վերջույթների մկաններ: Թեմա 4. Ներքին օրգանների ընդհանուր կառուցվածքային պլանը: Մարսողական համակարգի կառուցվածքը: Թեմա 5. Շնչառական համակարգի կառուցվածքը:	

	Թեմա 6. Միզասեռական համակարգ: Միզային օրգանների կառուցվածքը: Սեռական օրգանների կառուցվածքը: Թեմա 7. Արյան շրջանառության համակարգի ընդհանուր ակնարկ: Սրտի կառուցվածքը: Արյան շրջանառության մեծ և փոքր շրջանների անոթները: Ավշային համակարգ: Թեմա 8. Նյարդային համակարգի ընդհանուր անատոմիա: Կենտրոնական նյարդային համակարգ: Ողնուղեղ: Գլխուղեղ, նրա բաժինները: Թեմա 9. Ծայրամասամային նյարդային համակարգ: Վեգետատիվ նյարդային համակարգ: Թեմա 10. Զգայական համակարգերի անատոմիա: Ներզատիչ գեղձերի կառուցվածքը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները. 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ Առաջին ընթացիկ ստուգում(դասընթացի 12րդ Թեմա՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում, համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը • Հարցատոմսում նշված թեստերի պատասխանները 2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 24-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ • Գրավոր ստուգում, համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը • Հարցատոմսում նշված թեստերի պատասխանները 3. Մասնակցությունը դասընթացին՝ 20 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Հաճախումների հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 4. Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ՝ 20 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 5. Եզրափակիչքննություն 6. Ինքնուրույն աշխատանք՝ ընդհանուր գնահատականի 10 %-ը կամ 10 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն • Գնահատման չափանիշները՝ • անհատական աշխատանքի ներկայացում

	• խմբային աշխատանքի ներկայացում • թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան • թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 8 Բոնուսներ ՝ ընդհանուր գնահատականի 30 %-ը կամ 30 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Վերը նշված 6 կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը • Գնահատման չափանիշները՝ Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատան 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր _____ Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Գևորգյան Ա.Ժ., Կիրակոսյան Մ.Պ, Մարդու անատոմիա, Երևան, «ՔոփիՓրինե, 2017 2. Բորզյակ Է. Ի., Դոբրովոլսկայա Ե. Ա., Ռևազով Վ. Ս., Սապին Մ. Ռ., Մարդու անատոմիա, «Լույսե. 1992 3. Լիսենկով Ն. Կ., Բուշկովիչ Վ. Ի., Պրիվես Մ. Գ., Մարդու նորմալ անատոմիայի դասագիրք, Երևան, 1986 4. Билич Г.Л., Крыжановский В.А. Анатомия человека, Эксмо, Москва, 2014, 224 с., илл. 5. Билич Г.Л.,Крыжановский В.А. Атлас анатомии человека, в 3-х т.. М., ГЭОТАР-Медиа, 2013 6. Синельников Р. Д., Синельников Я. Р. Атлас анатомии человека, в 4-х томах, М., Медицина, 1996 7. Сапин М.Р., Бочаров В.Я., Никитюк Д.Б., Сатюкова Г.С., Селин Ю.М., Спирин Б.А. Анатомия человка, в 2-х томах. М.,Медицина, 2001 Լրացուցիչ- 1. Ալիս Ռոբերտս և ուրիշներ , Ամբողջական մարդու օրգանիզմ: Վերջնական տեսական ձեռնարկ,«Տեխնոմարկետ Դիզայնե ՍՊԸ, Երևան,2012, 512էջ 2. Ֆարքեր Ս. , Մարդու մարմինը, Դորլինգ Քինդերսկի, Լոնդոն-Երևան, 1998 3. Билич Г.Л., Крыжановский В.А., Зигалова Е. Ю. Костная система человека, Эксмо, Москва, 2013, 192с. 4. Крылова Н. В., Искренко И. А. Анатомия скелета. Анатомия человека в схемах и рисунках. Атлас-пособие. Издание 2-е, переработанное, РУДН, Москва, 2000, 83 с. 5. Крылова Н. В., Соболева Т. М. Пищеварительная и дыхательная системы. Анатомия человека в схемах и рисунках, РУДН, Москва, 2001.124с.

	6. Левкин С.С.Атлас анатомии человека, Издательство Аст, Москва, 2017, 512с.: ил. 7. H. Frank Netter. Atlas of Human Anatomy,6th edition, ELSEVIER, 2014

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-144 Մարդու ֆիզիոլոգիա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	50	Դասախոսություն	28
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	22
	Ինքնուրույն	70		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով օրգանիզմի կառուցվածքագործառութային առանձնահատկությունների օրինաչափությունների մասին: 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ ամբողջական օրգանիզմի, նրա առանձին համակարգերի, օրգանների, հյուսվածքների և բջիջների բնականոն գործառույթների, ինչպես նաև օրգանիզմի և արտաքին միջավայրի փոխադարձ կապի և փոխազդեցության մասին: 4. Ֆիզիոլոգիայի բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և մեթոդները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 5. Նախապատրաստել բժշկակենսաբանական գիտությունների առարկաների (ֆիզ.դաստիարակության, բժշկագիտություն) հետագա ուսումնասիրություններին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Ամբողջական օրգանիզնի գործունեության սկզբունքները • Բջջի ֆիզիոլոգիան • Օրգան-համակարգերի ֆիզիոլոգիան *Հմտություն* • անատոմիական հետազոտության մեթոդներին, • վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: *Կարողունակություն* • Հանձնարարված թեման ուսումնասիրելու և ներկայացնելու համար մշակել մարդու ֆիզիոլոգիայի վերաբերյալ եղած գրականությունը, կազմել ռեֆերատ, որոշ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: • Ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,			

	• որոշ գիտական անատոմիական-մորֆոլոգիական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ֆիզիոլոգիան որպես գիտություն և ուսումնասիրության մեթոդները: Ամբողջական օրգանիզմի գործունեության սկզբունքները: . Հասկացություն դրդունակ հյուսվածքների և նրանց հատկությունների մասին: Հանգստի պոտենցիալ: Գործողության պոտենցիալ: Շարժունություն: Թեմա 2 . Նյարդի կառուցվածքը: Դրդման հաղորդման օրինաչափությունները նյարդերով: Սինապսների կառուցվածքը: Սինապսների դասակարգումը: Սինապսային հաղորդման մեխանիզմը և կարգավորումը: . Կմախքային մկանների կառուցվածքը: Մկանի կծկման մեխանիզմը Թեմա 3. Կենտրոնական նյարդային համակարգի կառուցվածքը և ֆունկցիաները: Արգելակման գործընթացները կենտրոնական նյարդային համակարգում: . Ողնուղեղի կառուցվածքագործառական բնութագիրը: Գլխուղեղ: Հետին ուղեղի ռեֆլեքսային գործունեությունը: Հետին ուղեղի հաղորդչական ֆունկցիան: Միջին ուղեղի գործառույթները: Ցանցանման գոյացության գործառական նշանակությունը: Ուղեղիկի ֆունկցիաները: Միջանկյալ ուղեղի գործառույթները : Թեմա 4. Հիմային կորիզներ: Մեծ կիսագնդերի կեղևի ֆիզիոլոգիա:.Վեգետատիվ նյարդային համակարգի գործառական առանձնահատկությունները: Թեմա 5. Բարձրագույն նյարդային գործունեություն:Մարդու ԲՆԳ-ի առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Վերլուծիչների դասակարգումը, գործառական նշանակությունը: Տեսողական վերլուծիչ:Լսողական վերլուծիչ: Անդաստակային վերլուծիչ: Թեմա 7. Հորմոնների հատկությունները և ֆունցիաները: Մակուղեղ ֆունկցիաները: Ուրցագեղձ գորխառական նշանակությունը: Ենթաստամոքսային գեղձի ներզատական ֆունկցիան:: Մակերիկամների ֆիզիոլոգիա: Վահանագեղձի, հարվահանագեղձերի ֆունկցիաները: Թեմա 8. Արյան ֆունկցիաները, ծավալը, բաղադրությունը::Արյան պլազմա, նրա ֆիզիկաքիմիական հատկությունները:Արյան ձևավոր տարրերի ֆիզիոլոգիա: Թեմա 9. Սրտամկանի կառուցվածքագործառույթային բնութագիրը, սրտային ցիկլ, նրա փուլային վերլուծությունը: Սրտի գործունեության կարգավորում: Թեմա 10. Անոթային համակարգի ֆիզիոլոգիա: Արյան հոսքի ընդհանուր օրինաչափությունները, համակարգային հեմոդինամիկայի չափանիշները: Զարկերակային արյան ճնշում և անոթազարկ: Թեմա 11. Մարսողության համակարգի գործառույթները: Մարսողությունը բերանի խոռոչում: Մարսողությունը ստամոքսում Մարսողությունը բարակ աղիքում,մարսողությունը հաստ աղիքում, ներծծում: : Քաղցի և հագեցման ֆիզիոլոգիական հիմունքները Թեմա 12. Շնչառության ֆիզիոլոգիա:Շնչառության գործընթացի բնութագիրը և փուլերը,:Բշտիկային օդափոխություն, գազափոխանակությունը թոքերում,գազերի փոխադրումն արյան միջոցով:

	Ծնչառության կարգավորումը: Թեմա 13. Նյութափոխանակության հիմնական փուլերը, նրանց կենսաբանական նշանակությունը: Սպիտակուցային, ճարպային, ածխաջրային փոխանակություն, վիտամինների նշանակությունը նյութափոխանակության մեջ: Թեմա 14. Արտազատության համակարգի բնութագիրը: Երիկամների կառուցվածքագործառական բնութագիրը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները. 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ Առաջին ընթացիկ ստուգում(դասընթացի 12րդ Թեմա՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում, համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը • Հարցատոմսում նշված թեստերի պատասխանները 2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 24-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ • Գրավոր ստուգում, համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը • Հարցատոմսում նշված թեստերի պատասխանները 3. Մասնակցությունը դասընթացին՝ 20 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Հաճախումների հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 4. Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ՝ 20 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 5. Եզրափակիչքննություն 6. Ինքնուրույն աշխատանք՝ ընդհանուր գնահատականի 10 %-ը կամ 10 միավոր • Գնահատման մեթոդը՝ • Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն • Գնահատման չափանիշները՝ • անհատական աշխատանքի ներկայացում • խմբային աշխատանքի ներկայացում • թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան • թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 8 Բոնուսներ ՝ ընդհանուր գնահատականի 30 %-ը կամ 30 միավոր

	• Գնահատման մեթոդը՝ • Վերը նշված 6 կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը • Գնահատման չափանիշները՝ Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատան 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր _____ Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Մարդու ֆիզիոլոգիայի հիմունքներ : Դասագիրք բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար /Դ. Խուդավերդյանի, Վ. Ֆանարջյաին խմբագրությամբ/, 1998 2. Ս.Մ. Մինասյան, Ծ.Ի.Ադամյան, Ն.Վ. Սարգսյան «Մարդու և կենդանիների ֆիզիոլոգիաե2007 3. Физиология человека. Учебник для студентов мед.институтов. Под ред. Косицкого Г.И.1985 4. Коробков А. В., Чеснокова С.А. Атлас по нормальной физиологии.1986 Լրացուցիչ- 1. Ֆանարջյան Վ. Բ. Ուղեղի կառավարման մեխանիզմները, 1986 2. Մինասյան Ս. Մ. Վերլուծիչների ֆիզիոլոգիա, 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-141. Տարիքային ֆիզիոլոգիա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է խորացնել և ամրապնդել ուսանողների գիտելիքները օնտոգենեզի հիմնական			

	փուլերի, տարիքային պարբերացման, օրգանիզմի գործունեության տարիքային առանձնահատկությունների,երեխաների ու դեռահասների օրգանիզմի կենսագործունեության վրա միջավայրի տարբեր գործոնների ազդեցության մասին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Տարիքային պարբերացման մասին • Աճի ու զարգացման հիմնական օրինաչափությունները • Ֆիզիկական զարգացման,աքսելերացիայի, դեցելերացիայի մասին • Յուրաքանչյուր տարիքային փուլի բնութագիրը • Օրգան-համակարգերի տարիքային առանձնահատկությունները *Հմտություն* • փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին • վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: *Կարողունակություն* • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում • տիրապետել ֆիզիոլոգիական գործընթացների ուսումնասիրման մեթոդներին, • կարողանալ կատարել ֆիզիոլոգիական գործընթացների ուսումնասիրման փորձեր, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ • հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ, • տարբեր թեմաների մշակում
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա1</u> Ներածություն:Տարիքային ֆիզիոլոգիան որպես գիտություն: Տարիքային ֆիզիոլոգիայիուսումնասիրության մեթոդները: Երեխաների և դեռահասների աճի ու զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները <u>Թեմա2.</u>Նյարդային համակարգի ֆիզիոլոգիա Նյարդային համակարգի նշանակությունը, կառուցվածքը: Նեյրոն, զարգացման տարիքային առանձնահատկությունները:ԿՆՀ-ի ֆիզիոլոգիա <u>Թեմա 3</u> Բարձրագույն նյարդային գործունեւոթյուն Ի.Պ. Պավլովի ուսմունքը բարձրագույն նյարդային գործունեության տիպերի մասին: <u>Թեմա 4</u>Վերլուծիչների ֆիզիոլոգիա Վերլուծիչների գործունեության տարիքային առանձնահատկությունները: <u>Թեմա 5.</u> Ներզատական գեղձերի ֆիզիոլոիական ֆունկցիաների հորմոնային կարգավորումը, հորմոնների հատկությունները: Ներզատական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները:

	Թեմա 6. Հենա-շարժողական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները:Կմախքի Բաժինները,զարգացումը:Մկանային համակարգ: Հենա-շարժողական համակարգի խախտումները: Թեմա 7. Արյունատար համակարգ, արյան կազմը և ֆունկցիաները: Արյան խնբեր, ռեզուս-գործոն: Իմունիտետ: Արյան համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները: Թեմա 8. Սիրտ-անոթային համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Շնչառական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները Թեմա 10. Մարսողության համակարգի կառուցվածքագործառույթային բնութագիրը, տարիքային առանձնահատկությունները: Թեմա 11. Նյութափոխանակության տարիքային առանձնահատկությունները Թեմա 12. Արտազատական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Առաջին ընթացիկ քննություն (դասընթացի 7-րդ շաբաթ՝ 20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր քննությունների համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից Գնահատման չափանիշները՝ Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները Առարկայի իմացությունը Հարցատոմսում նշված խնդիրների լուծումը(եթե ներառված է խնդիր, հիմնականում ֆիզիոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ) 2) Երկրորդ ընթացիկ քննություն (դասընթացի 15-րդ շաբաթ՝ 20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր քննությունների համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից Գնահատման չափանիշները՝ Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները Առարկայի իմացությունը Հարցատոմսում նշված խնդիրների լուծումը(եթե ներառված է խնդիր, հիմնականում ֆիզիոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ) Հարցատոմսում նշված տեստերի ճիշտ պատասխանների ընտրություն 3·Մասնակցությունը դասընթացին · 20 միավոր· Գնահատման մեթոդը՝ Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ Ներկայությունը 4·Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ·20 միավոր· Գնահատման մեթոդը՝

	Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ Ներկայությունը 5· Եզրափակիչ քննություն 6· Գործնական և ստուգողական աշխատանք ·ընդհանուր գնահատականի 20 · կամ 20 միավոր · Գնահատման մեթոդը՝ Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում Գնահատման չափանիշները՝ Տնային աշխատանքների կատարում Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 7· Ինքնուրույն աշխատանք ·ընդհանուր գնահատականի 10 · կամ 10 միավոր · Գնահատման մեթոդներ Ռեֆերատ, Զեկույց, Թեստ, Գործարար խաղեր (ակտիվ մասնակցություն), Կլոր սեղան (ակտիվ մասնակցություն), Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն, Նախագծերի մեթոդ, Հարցի նախապատրաստման մոդել, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, Աշխատանքային տետրի վարում, Կուրսային աշխատանք, Հարցազրույց, Ստուգողական աշխատանք: • Գնահատման չափանիշները՝ Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատան 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր _____ Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ս.Կ. Կարապետյան, Ս. Ս. Շախրեյան , Տարիքային ֆիզիոլոգիա - Երևան « լույսե հրատարակչություն 1981 թ. 2. М. М. Безруких, В.Д. Сонькин, Д.А. Фарбер, Возрастная физиология.: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб.заведений- Москва издательский центр «Академия ե 2003.-416 с. 3. М.Р.Сапина, З. Г. Брыксина, Анатомия и физиология детей и подростков:Учеб. пособие для студ. пед. вузов - Москва издательский центр «Академия ե , 2004.-456 с. 4. А.А. Маркосян, Вопросы возрастной физиологии: Москва «Просвещениеե 1974 .- 223с. 5. А.Г. Хрипкова,М.В.Антропова,Д.А.Фарбер, Возрастная физиология и школьная гигиена:М. “Просвещение”.1989 Լրացուցիչ- 1. Դ. Ն. Խուդավերդյան, Վ. Բ. Ֆանարջյան, Մարդու ֆիզիոլոգիայի հիմունքներ, դասագիրք ուսումնական հաստատությունների համար, Երևան, Ռուբին, 1998,-

	720 էջ: 2. Ս.Մ.Մինասյան,Ծ.Ի.Ադամյան, Ն.Վ.Սարգսյան,Մարդու և կենդնիների ֆիզիոլոգիա:Դասագիրք բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար:-Եր.: Երևանի համալսարան, 2006 3. А.С.Солодков, Е.Б.Сологуб,Физиология человека:Учебник.Изд.2-е.-М.Олимпия Пресс. 2005 4. Популярная медицинская энциклопедия под ред. В. И. Покровского,1991 5. Н.Н.Леонтьева, К.В.Маринова,Анатомия и физиология детского организма:Учеб.пособие для студ. пед.вузов-М. "Просвещение".Первая часть. 1975 6. Н.Н.Леонтьева, К.В.Маринова,Анатомия и физиология детского организма:Учеб.пособие для студ. пед.вузов-М. "Просвещение".2 часть. 1976

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-149 Ֆիզդաստիարակության ֆիզիոլոգիական հիմունքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի ապագա մասնագետներին զննել անհրաժեշտ գիտելիքներով մարդու օրգանիզմի կենսագործունեության ֆիզիոլոգիական օրինաչափությունների վերաբերյալ տարբեր սպորտային բեռնվածության պայմաններում: Ֆիզիկական դաստիարակության ֆիզիոլոգիական հիմունքներ դասընթացին ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները կարողանալ կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Տեսականորեն և գործնականորեն նախապատրաստել ուսանողներին մի շարք գործընթացների՝ բուժական ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտային մերսման, հիգիենայի, ֆիզիկական դաստիարակության տեսության, սպորտային հոգեբանության ուսումնասիրություններին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • սպորտային գործունեության ժամանակ օրգանիզմում տեղի ունեցող ֆիզիոլոգիական տեղաշարժերը, • ուժային, արագա-ուժային, դիմացկունության մարզման ֆիզիոլոգիական հիմքերը, • միջավայրի առանձնահատուկ պայմաններում սպորտային մարզման ֆիզիոլոգիական օրինաչափությունները,			

	• զանգվածային ֆիզիկական կուլտուրայի ֆիզիոլոգիական հիմքերը, • դպրոցահասակ երեխաների մարզման ֆիզիոլոգիական հիմքերը: *Հմտություն* • վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին, • ֆիզիոլոգիական հետազոտությունների մեթոդներին: *Կարողունակություն* • Սպորտային ֆիզիոլոգիայից հանձնարարված թեմայի վերաբերյալ կատարել համապատասխան գրականության մշակում, կազմել ռեֆերատ, որոշ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: • Ֆիզիկական դաստիարակության ֆիզիոլոգիական հիմունքներից ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • Սպորտային ֆիզիոլոգիային առնչվող որոշ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Սպորտային ֆիզիոլոգիայի ուսումնասիրման առարկան, խնդիրները: Նախամեկնարկային վիճակի ֆիզիոլոգիա: Նախավարժանքի ֆիզիոլոգիա:Ներգրավման ֆիզիոլոգիա: Թեմա 2. Կայուն վիճակի ֆիզիոլոգիա: «Մեռյալ կետե և «երկրորդ շնչառությունե: Թեմա 3. Հոգնածության ֆիզիոլոգիա: Վերականգնման ֆիզիոլոգիա: Թեմա 4.Մարզում, մարզվածություն, գերմարզվածություն: Մարզվածության ֆիզիոլոգիական ցուցանիշները հանգստի վիճակում, չափավորված ստանդարտ/ և առավելագույն բեռնվածություն կատարելիս: Թեմա 5. Ֆիզիկական վարժությունների ֆիզիոլոգիական դասակարգումը: Ցիկլիկ բնույթի շարժումների ֆիֆիզիոլոգիական բնութագիրը:Թեթևաթլետիկ վազքի ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Թեմա 6. Շարժումների ստերեոտիպ ացիկլիկ կառուցվածք ունեցող սպորտաձևերի ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Կատարման որակով գնահատվող վարժությունների ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Սպորտային մարմնամարզություն: Թեմա 7. Ոչ ստանդարտ ֆիզիկական վարժություն ներ:Սպորտա յին խաղերի ընդհանուր ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Ֆուտբոլի ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Բասկետբոլի ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Թեմա 8. Մենամարտերի ընդհանուր ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Բռնցքամարտի ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Ըմբշամարտի ֆիզիոլոգիական բնութագիրը: Թեմա 9. Սպորտային տեխնիկայի ուսուցման ֆիզիոլոգիական հիմքերը: Թեմա 10. Ուժային և արագա - ուժային մարզման ֆիզիոլոգիական հիմքերը: Դիմացկունության մարզման

	ֆիզիոլոգիական հիմքերը: Թեմա 11. Սպորտայինաշխատունակությունը արտաքին միջավայրի առանձնահատուկ պայմաններում: Թեմա 12. Զանգվածային ֆիզիկական կուլտուրայի և արտադրական մարմնամարզության ֆիզիոլոգիական հիմքեր:Դպրոցահասակ երեխաների մարզման ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* • 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Առաջին ընթացիկ քննություն (դասընթացի 7-րդ շաբաթ՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ • Գրավոր քննությունների համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը • Հարցատոմսում նշված խնդիրների լուծումը 2) Երկրորդ ընթացիկ քննություն (դասընթացի 15-րդ շաբաթ՝ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ • Գրավոր քննությունների համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից • Գնահատման չափանիշները՝ • Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները • Առարկայի իմացությունը • Հարցատոմսում նշված խնդիրների լուծումը • Հարցատոմսում նշված տեստերի ճիշտ պատասխանների ընտրություն 3։Մասնակցությունը դասընթացին ։ 20 միավոր։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Հաճախումների հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 4։Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ։20 միավոր։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում • Գնահատման չափանիշները՝ • Ներկայությունը 5։ Եզրափակիչ քննություն 6։ Գործնական և ստուգողական աշխատանք ։ընդհանուր գնահատականի 20 ։ կամ 20 միավոր ։ • Գնահատման մեթոդը՝ • Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում • Գնահատման չափանիշները՝ • Տնային աշխատանքների կատարում • Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին • Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 7։ Ինքնուրույն աշխատանք ։ընդհանուր գնահատականի 10 ։ կամ 10 միավոր։

	Գնահատման մեթոդներ Ռեֆերատ, զեկույց, թեստ, կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, աշխատանքային տետրի վարում, հարցազրույց, տուգողական աշխատանք: Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ ա/Լսարանային պարապմունքներ Մտագրոհ, T-աձև աղյուսակ, բանավեճ, իրադրությունների վերլուծության մեթոդ, դասախոսություն-ամփոփում, դասախոսություն-զրույց, դասախոսություն-քննարկում, թեստերի և փոքր-թեստերի կատարում, դասախոսություն-ամփոփում, գործնական պարապմունքներ, հակիրճ դասախոսություն, սեմինար-կոլոկվիում, անհատական աշխատանքով սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, խմբային աշխատանքով սեմինար: բ/արտալսարանային պարապմունքներ սեմինար-բանավեճ, դասախոսություն-խորհրդատվություն, խմբային աշխատանքով սեմինար, , սեմինար-ակնարկ, կողմնորոշիչ սեմինար: 8·Բոնուսներ ·ընդհանուր գնահատականի 30 · կամ 30 միավոր · • Գնահատման մեթոդը՝ • Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը • Գնահատման չափանիշները՝ Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատան 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր ——————————————— Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ս.Կ. Կարապետյան, Ս. Ս. Ծախրեյան , Տարիքային ֆիզիոլոգիա - Երևան « լույսե հրատարակչություն 1981 թ. 2. М. М. Безруких, В.Д. Сонькин, Д.А. Фарбер, Возрастная физиология.: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб.заведений- Москва издательский центр «Академия ե 2003.-416 с. 3. М.Р.Сапина, З. Г. Брыксина, Анатомия и физиология детей и подростков:Учеб. пособие для студ. пед. вузов - Москва издательский центр «Академия ե , 2004.-456 с. 4. А.А. Маркосян, Вопросы возрастной физиологии: Москва «Просвещениеե 1974 .- 223с.

	5. А.Г. Хрипкова,М.В.Антропова,Д.А.Фарбер, Возрастная физиология и школьная гигиена:М. "Просвещение".1989 Լրացուցիչ- 1. Դ. Ն. Խուդավերդյան, Վ. Բ. Ֆանարջյան, Մարդու ֆիզիոլոգիայի հիմունքներ, դասագիրք ուսումնական հաստատությունների համար, Երևան, Ռուբին, 1998,-720 էջ: 2. Ս.Մ.Մինասյան,Ծ.Ի.Ադամյան, Ն.Վ.Սարգսյան,Մարդու և կենդնիների ֆիզիոլոգիա:Դասագիրք բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար:-Եր.: Երևանի համալսարան, 2006 3. А.С.Солодков, Е.Б.Сологуб,Физиология человека:Учебник.Изд.2-е.-М.Олимпия Пресс. 2005 4. Популярная медицинская энциклопедия под ред. В. И. Покровского,1991 5. Н.Н.Леонтьева, К.В.Маринова,Анатомия и физиология детского организма:Учеб.пособие для студ. пед.вузов-М. "Просвещение".Первая часть. 1975 6. Н.Н.Леонтьева, К.В.Маринова,Анатомия и физиология детского организма:Учеб.пособие для студ. пед.вузов-М. "Просвещение".2 часть. 1976

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ 054- «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա»-4** **ԱՍ/բ 055- «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա»-5**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի 2-րդ կիսամյակ 3-րդ տարի 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	76	Դասախոսություն	36
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	130		
	Ընդամենը	206		
Ստուգման ձևը	1.Ստուգարք, 2. Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	«Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկաե առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել առարկայի հիմնական նպատակներին, խնդիրներին, հիմնական հասկացությունների համակարգերին, միջոցներին, մեթոդներին, վարժությունների կատարման օրինաչափություններին: Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգաբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակել ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի պաշտպանությանը և աշխատանքային գործունեությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք*			

	✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական դաստիարակության միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ, ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում ֆիզիկական վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ կտիրապետի ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի հիմնական հասկացություններին, ✓ տիրապետի ֆիզիկական վարժությունների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին, ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ Ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն: *Կարողունակություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, • գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմաներ 1. Ֆիզիկական դաստիարակության էությունը • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության հիմնական առարկան և հասկացությունները • Թեմա 2: Ֆիզիկական դաստիարակության համակարգը • Թեմա 3: Ֆիզիկական դաստիարակության նպատակը, խնդիրները և սկզբունքները • Թեմա 4: Ֆիզիկական դաստիարակության միջոցները և մեթոդները 2. Շարժողական կարողություններ և հմտություններ • Թեմա 1: Շարժողական ուսուցում • Թեմա 2: Շարժողական ընդունակությունների մշակումը 3.Ֆիզդաստիարակության տարիքային և անձնային ձևավորման առանձնահատկությունները • Թեմա 1: Անձի ձևավորման առանձնահատկությունները ՖԴ գործընթացում

	• Թեմա 2: Տարիքային զարգացման առանձնահատկությունները 4. Ֆիզիկական դաստիարակության հիմնական բաժինները • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության հիմնական ուղղությունները (ընդհանուր նախապատրաստական, պրոֆեսիոնալ կիրառական ֆիզիկական պատրաստություն, ռազմակիրառական ֆիզիկական պատրաստություն, սպորտային պատրաստություն, առողջարարական ռեկրեատիվ, բուժական ռեաբիլիտացիոն) 5. Ֆիզիկական դաստիարակության դասերի կառուցվածքը և կազմակերպումը • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների կազմակերպման ձևերը • Թեմա 2: Ֆիզիկական դաստիարակության գործընթացի պլանավորումը, հսկումը և հաշվառումը • Թեմա 3: ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը ֆիզիկական կուլտուրայում և սպորտում • Թեմա 4: Գենդերը, սպորտային պատրաստությունը և ֆիզիկական դաստիարակությունը 6.Ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպումը ըստ ոլորտների • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակությունը նախադպրոցական կրթական հաստատություններում և հանրակրթական դպրոցում և բուհերում • Թեմա 2: Ֆիզիկական դաստիարակությունը միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում • Թեմա 3: նախազորակաոչային, զորակոչային տարիքի դպրոցականների և մեծահասակ բնակչության ֆիզիկական դաստիարակչությունը • Թեմա 4: Ֆիզիկական դաստիարակությունը ընտանիքում 7. Մարզիչ-մանկավարժի կոմպետենտության էությունը Թեմա 1: Ուսուցիչ-մարզչի մանկավարժական վարպետությունը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. ▪ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 4 կիսամյակներում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական/սեմինար պարապմունքներին պատասխաններ - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված հարցադրումներ - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 5 կիսամյակներում(20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ

	3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ֆ.Գ. Ղազարյան «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկաե, 2. Ֆ.Գ. Ղազարյան, Ա.Ա.Գրիգորյան «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսությունե, 3. Ֆ.Գ. Ղազարյան «Երեխաների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումըե, 4. Ֆ.Գ. Ղազարյան «Երեխաների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումըե, 5. Գ. Ա. Մինասյան «Բժշկամանկավարժական դիտարկումները ֆիզկուլտուրայում և սպորտումե, 6. Զ. Ի. Կուզնեցովա «Ֆիզիկական կուլտուրան 1-4-րդ դասարաններումե, 7. Ֆ.Գ.Ղազարյան «Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերինե 8. Ռ.Տ. Մելիքսեթյան «Ֆիզկուլտուրային առողջարարական աշխատանքը դպրոցումե 9. Ж.К. Холодов – «Теория и методика физического воспитанияե изд. Академия, М.

	10.С.Ю Коюрова – «Книга учителя физической культурыե изд. ФиС, М. Լրացուցիչ- Էլեկտրոնային աղբյուրներ 1. https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/48978/1/978-5-7996-2054-7_2017.pdf 2. https://ru.calameo.com/read/0009591764de572226a8d 3. https://aldebaran.ru/author/barshayi_vladimir/kniga_gimnastika/ 4. https://aldebaran.ru/author/uoker_bryed/kniga_anatomiya_stretchinga/ 5. https://studfile.net/preview/4540353/

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՄ/բ-056 - Սպորտային մարզման հիմունքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	52	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	36
	Ինքնուրույն	68		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգզբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը: Դասընթացի խնդիրն է. Նպաստել տաբեր տարիքի և սեռի մարդկանց օրգանիզմի ձևի և ֆունկցիաների համակողմանի զարգացմանը, ուսուցանել կյանքին անհրաժեշտ շարժողական ընդունակություններ, նպաստել օրգանիզմի վերականգնողական գործընթացները, սովորույթ ձևավորել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով մշտապես զբաղվելու ցանկութամբ, հաղորդել գիտելիքներ ֆիզիկական վարժությունների ներգործությունների օրինաչափությունների վերաբերյալ, մարդկանց մոտ ձևավորել բարոյականային, գեղագիտական հատկություններ: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի սպորտային պատրաստության միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ, ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում մարզական			

	վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ կտիրապետի սպորտի հիմնական հասկացություններին, ✓ տիրապետի սպորտի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ Ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն: *Կարողունակություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, • գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմաներ Սպորտային պատրաստականություն Թեմա 1. Սպորտի էությունը և դերը հասարակական կյանքում: Թեմա 2. Սպորտը որպես հասարակական երևույթ: Թեմա 3. Սպորտային պատրաստականության համակարգը: Սպորտային կողմնորոշում և ընտրություն Թեմա 1. Սպորտային կողմնորոշման և ընտրության առաջնային և երկրորդային չափորոշիչները Սպորտային մարզում Թեմա 1. Սպորտային մարզման հասկացությունները: Սպորտային մարզման միջոցները Թեմա 1. Ընդհանուր և հատուկ նախապատրաստական, մրցակցային վարժություններ: Թեմա 2. Վերականգնողական միջոցներ և պայմաններ: Բեռնվածությունը սպորտում Թեմա 1. Բեռնվածության ծավալ և լարվածություն: Թեմա 2. Բեռնվածություն և ադապտացիա: Սպորտային մարզման սկզբունքները Թեմա 1. Մարզման անընդհատություն, սիստեմատիկություն, ցիկլայնություն: Թեմա 2. Ընդհ. և հատուկ պատրաստության միասնությունը: Սպորտային մարզման մեթոդները Թեմա 1. Սպորտային մարզման բովանդակությունը: Թեմա 2. Պատրաստականության տեսակները սպորտում: Սպորտային մարզումը որպես շուրջտարյա, բազմամյա

	գործընթաց Թեմա 1. Մարզման շրջանների նշանակությունը, բովանդակությունը,խնդիրները: Թեմա 2. Մարզման շրջանների առանձնահատկությունները տարբեր մարզաձևերում: Սպորտային ձև Թեմա 1. Սպորտային ձևի զարգացման օրինաչափությունները: Թեմա 2. Մարզիկի օրգանիզմի վիճակի ֆիզիոլոգիական-հոգեբանական գնահատումը: Թեմա 3. Բեռնվածությունը և հանգիստը որպես սպորտային ձևի կոմպոնենտ: Երեխաների սպորտային մարզման առանձնահատկությունները Թեմա 1. Պատանի մարզիկների մարզման առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Մարզման գործընթացի պլանավորումը, հսկումը և գնահատումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. ▪ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք կիսամյակում,(դասընթացի վերջում) Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական/սեմինար պարապմունքներին պատասխաններ - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված հարցադրումներ - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 6 կիսամյակներում(20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի

	10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ֆ.Գ. Ղազարյան<<Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա>>,. Եր. 2003թ 2. Ֆ.Գ. Ղազարյան, Ա.Ա.Գրիգորյան <<Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն>>, Եր. 2003թ 3. Ֆ.Գ. Ղազարյան <<Երեխաների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը>>, Եր. 1985 4. Գ. Ա. Մինասյան <Բժշկամանկավարժական դիտարկումները ֆիզկուլտուրայում և սպորտում>, Եր. 1983 5. Զ. Ի. Կուզնեցովա <Ֆիզիկական կուլտուրան 5-8-րդ դասարաններում>, Եր. 1968թ. 6. Ռ. Ն.Ազարյան, Ռ.Մ. Խիզանցյան «Մարմնամարզություններ, Եր. 2006թ. 7. Մ.Ա.Բաբասյան <<Մարմնամարզիկի պատրաստության հիմնական կողմերը>>, Եր.<Լույս> 1990թ. Լրացուցիչ- Մեթոդական ձեռնարկներ, երաշխավորագրեր և այլն 1. Յու. Գ.Գրիգորյան,Հ.Ս.Մինասյան <<Ֆիզիկական կուլտուրայի չափորոշիչ և ծրագիր>>, ԾԻԳ Եր. 2007թ. 2. Ա.Ռ.Մեհրաբյան <<Ֆիզիկական կուլտուրան դպրոցում>>,մեթոդական ձեռնարկ, Եր.2005թ. 3. Ռ.Մ. Խիզանցյան «Մարմնամարզական ցատկեր», Ե.2003թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-217. Կենսամեխանիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել գիտելիքներով կենսամեխանիկայի, այլ գիտությունների հետ նրա կապերի ու կիրառության բնագավառների վերաբերյալ:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթականծրագրիհետևյալվերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • հիմնարար գիտելիքներ ֆիզիկայի, կենսահամակարգերի մոլեկուլային կառուցվածքի մասին *Հմտություն* • տվյալ բնագավառում տեսական և փորձարարական խնդիրներ լուծելու հմտություններին *Կարողունակություն* • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում, • գիտելիքները փոխկապակցված կիրառել կենսաբանության մեջ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 - Կենսամեխանիկայի առարկան և մեթոդները: Հասկացություն շարժման ձևերի մասին: Սպորտի կենսամեխանիկայի խնդիրները: Կենսամեխանիկայի զարգացումը: Թեմա 2 - Մարդու մարմնի և նրա շարժման կենսամեխանիկական բնութագրերը: Կինեմատիկական բնութագրեր: Ժամանակի և տարածության հաշվարկման համակարգեր: Թեմա 3 - Շարժողական համակարգի կառուցվածքի և ֆունկցիայի կենսամեխանիկական բնութագրերը: Մարմնի օղակների միացումները: Թեմա 4 - Մկանների կենսամեխանիկան, մեխանիկական հատկությունները, կծկման մեխանիկան, խմբային փոխազդեցությունը: Թեմա 5 - Շարժողական գործողությունների կենսադինամիկան: Բաղադրյալ շարժումների դինամիկան: Թեմա 6 - Շարժումներ առանցքների շուրջ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին. 6.1. Մասնակցությունը դասընթացին ՝ 20 միավոր՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • դասերին հաճախման հաշվառում: • Գնահատման չափանիշները՝ • ներկայություն, • մասնակցությու հարցերի քննարկմանը: 6.2 Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ՝20 միավոր՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • ներգրավվածության աստիճանի հաշվում: • Գնահատման չափանիշները՝ • ներկայությունը, • ինքնուրույն աշխատանքների կատարում, • մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին: 6.3 Երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք • առաջին ընթացիկ ստուգարք (դասընթացի 7-րդ շաբաթ՝ մինչև 20 միավոր), • երկրորդ ընթացիկ ստուգարք (դասընթացի 15-րդ շաբաթ՝ մինչև 20 միավոր), 6.5. Ինքնուրույն աշխատանք ՝2 աշխ., ընդհանուր գնահատականի 10 ՝ կամ 10 միավոր ՝

	• Գնահատման մեթոդը՝ • անհատական աշխատանքի արդյունքում լուծված խնդիրների պաշտպանություն: • Գնահատման չափանիշները՝ • անհատական աշխատանքի ներկայացում, • խնդիրների լուծման համար կիրառված մեթոդների և միջոցների ընտրության հիմնավորում: 6.6.Բոնուսներ ·ընդհանուր գնահատականի 30 · կամ 30 միավոր · • Գնահատման մեթոդը՝ • վերը նշված 5 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը: • Գնահատման չափանիշները՝ • հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի արդյունքների հիման վրա տվյալ ուսանողի ունակության, կարողության և հմտության միավորների հաշվում:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Կենսամեխանիկա ֆիզ. կուլտուրայի ՀՊՀ Երևան, 1989թ 2. Գործնական աշխատանքներ կենսամեխանիկայից, ՖԿՀՊԻ Երևան, 1991թ. 3. Биомеханика – Программа для анст. ФК М. 1980г. Լրացուցիչ- 1. Биомеханика, Донской Д. Д. М. 1979г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-035. Սպորտային կենսաքիմիա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	20
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	50		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	• Ուսանողներին զինել գիտելիքներով կենդանի օրգանիզմների քիմիական կազմի և կենսագործունեության հիմքում ընկած նյութերի փոխանակության վերաբերյալ: • Ուսանողներին գաղափար տալ հանգստի և ֆիզիկական ծանրաբեռնվածության ժամանակ նյութափոխանակության առանձնահատկությունների մասին, որպեսզի այդ օրինաչափությունները օգտագործվեն մարզման պրոցեսը ավելի ռացիոնալ կազմելու համար: • Ուսանողներին մոտ ձևավորել օրգանիզմում մետաբոլիկ պրոցեսների միասնության հասկացությունը հիմնվելով կենդանի օրգանիզմների			

	քիմիական կառուցվածքի և ֆիզիկո-քիմիական պրոցեսների վրա: • Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական և մեթոդական գիտելիքները: • Տվյալ դասընթացին մասնակցելու նախապայմանն այն է, որ ուսանողները գիտելիքներ ունենան ընդհանուր և անօրգանական քիմիայից, օրգանական քիմիայից, կենսաբանությունից, կենսաօրգանական քիմիայից, գենետիկայից:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթականծրագրիհետևյալվերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Գիտելիք և իմացություն կենդանի օրգանիզմների քիմիական կազմի և կենսագործունեության հիմքում ընկած նյութափոխանակության մասին • Հանգստի և ֆիզիկական ծանրաբեռնվածության ժամանակ նյութափոխանակության առանձնահատկությունների մասին • օրգանիզմի մետաբոլիկ պրոցեսների մասին • Կենդանի օրգանիզմների քիմիական կառուցվածքի և ֆիզիկո-քիմիական պրոցեսների մասին *Հմտություն* • փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին • վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: *Կարողունակություն* • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում • տիրապետեն կենսաքիմիական հետազոտության մեթոդներին, • կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: • հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ, • տարբեր թեմաների մշակում • պետք է կարողանան պատրաստել լուծույթներ և կատարել սպիտակուցների, ածխաջրերի, ճարպերի, վիտամինների որակական ռեակցիաներ: • Տարբեր օբյեկտներից անջատել ֆերմենտներ և ուսումնասիրել նրանց ֆերմենտատիվ ակտիվությունը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Կենսաքիմիան որպես գիտություն՝ կենդանի մատերիայի որակական կազմի, քանակական պարունակության և կենսագործունեության ընթացքում նյութերի փոփոխության մասին: Կենսաքիմիա առարկան և նրա նշանակությունը ֆիզիկական դաստիրակության մեջ: Կենսաքիմիական պրոցեսներին մասնակցող մոլեկուլների քիմիական կազմը և հատկություններըԼ Օրգանիզմի կազմի մեջ մտնող քիմիական էլեմենտները: Թեմա 2 Սպիտակուցներ: Սպիտակուցների դերը կենդանի մատերիայի կազմավորման և նրա կենսագործունեության մեջ: Սպիտակուցների քիմիան: Սպիտակուցների կառուցվածքը և ֆունկցիաները: Քիմիական բնույթը:

	Ամինաթթուներ: Փոխարինելի և անփոխարինելի ամինաթթուներ: Պեպտիդային կապ: Սպիտակուցի առաջնային, երկրորդային, երրորդային, չորորդային կառուցվածք: Սպիտակուցների դենատուռացիա: Գլոբուլյար և ֆիբրիլյար սպիտակուցներ: Սպիտակուցների դասակարգումը Պարզ և բարդ սպիտակուցներ: Մկանային հյուսվածքի սպիտակուցներ: Կծկողականա սպիտակուցներ: Թեմա 3 Ֆերմենտներ: Ֆերմենտների կառուցվածքը. կոֆերմենտներ, կոֆակտորներ, ապոֆերմենտ: Ֆերմենտի ակտիվ և ալոստերի կենտրոնը: Ֆերմենտների ազդեցության մեխանիզմը: Ֆերմենտատիվ պրոցեսների կինետիկայի հիմնական պատկերացումները: Ֆերմենտների սպեցիֆիկություն: Ֆերմենտատիվ պրոցեսների վրա տարբեր ֆակտորների ազդեցությունը: Ինհիբիտորների և ակտիվատորների ազդեցությունը ֆերմենտատիվ ակտիվության վրա: Իզոֆերմենտներ: ֆերմենտների դասակարումը: Թեմա 4. Նուկլեինաթթուներ: Նուկլեինաթթուների կենսաբանական դերը: Նուկլեինաթթուների քիմիական կազմը: Պուրինային և պիրիմիդինային հիմքեր: Ածխաջրային կոմպոնենտներ: Նուկլեոզիդներ: Նուկլեոտիդներ: Նուկլեինաթթուներ ԴՆԹ և ՌՆԹ: Նրանց կենսաբանական դերը: Նուկլեինաթթուների քիմիական կառուցվածքը: Նրանց դերը նութերի փոխանակության պրոցեսում: ԱԿՖ: ԱԵՖ: Թեմա 5. Վիտամիններ: Վիտամինների կենսաբանական դերը: Դասակարգումը: Ճարպալուծ վիտամիններ A, Д, E, K: Ջրալուծ վիտամիններ: B_1, B_2, B_3, B_5, B_6, B_C B_{12}, H, C Թեմա 6. Հորմոններ: Դասակարգումը: Հիպոթալամուսի նեյրոհորմաններ: Հիպոֆիզի տրոպ հորմոններ: Հորմոնների դերը կենսաքիմիական պրոցեսների կարգավորման գործում: Մակերիկամներ, հորմոնները և նրանց դերը ածխաջրային փոխանակության պրոցեսում: Վահանաձև գեղձ, հորմոնների դերը նյութափոխանակության պրոցեսում: Ենթաստամոքսային գեղձ, ինսուլին, գլյուկագոն: Սեռական հորմոններ, անդրոգենների և էսթրոգենների դերը: Թեմա 7. Էներգիայի նյութափոխանակության ընդհանուր հասկացություն Էներգիայի և նյութի փոխանակությունը որպես կենդանի օրգանիզմի անբաժանելի հատկություն: Անաբոլիզմ և կատաբոլիզմ: Նյութափոխանակության էներգետիկան: Կենսաբանական օքսիդացում: "Կենսաբանական օսիդացում" հասկացության սահմանումը: Կենսաբանական օքսիդացման պրոցեսների դասակարգումը Թեմա 8. Սպիտակուցների փոխանակություն: Սպիտակուցների մարսումը աղեստամոքսային տրակտում: Սպիտակուցների փոխակերպումը օրգանիզմում: Սպիտակուցների փոխանակության վերջնական պրոդուկտները: Ամինաթթուների փոխակերպումը: Դեզամինացում, դեկարբօքսիլացում, տրանսամինացում: Ամոնիակի չեզոքացման օրնիտինային ցիկլը Թեմա 9 Ածխաջրեր և նրանց փոխանակումը Ածխաջրերի ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը:

	Պարզ ածխաջրեր, (մոնոսախարիդներ): Բարդ ածխաջրեր: Պոլիսախարիդների կենսաբանական նշանակությունը: Ածխաջրերի փոխանակումը: Պոլիսախարիդների և օլիգոսախարիդների տրոհման ուղիները: Պոլիսախարիդների հիդրոլիզի ֆերմենտները: Տրիկարբոնատային և դիկարբոնատային թթուների ցիկլը: Ածխաջրերի կենսասինթեզը: Ածխաջրերի առաջնային կենսասինթեզի մեխանիզմը: Նրա էներգետիկ ապահովումը: Թեմա 10 Լիպիդները և նրանց փոխանակումը Լիպիդների դասի ընդհանուր բնութագիրը: Լիպիդների դասակարգումը: Լիպիդների նոր տեսակները: Լիպիդների կենսաբանական նշանակությունը: Դասակարգում: Մոմեր: Ստերիդներ: ֆոսֆոլիպիդներ, գլիկլիպիդներ: Տրիգլիցիտների փոխանակումը: Հիդրոլիզը լիպազների և ալիէսթերազների մասնակցությամբ: Բարձրագույն ճարպաթթուների կենսասինթեզը: Թեմա 11 Մկանների և մկանային կծկման կենսաքիմիա: Մկանների կարևորագույն սպիտակուցներ: Միոֆիբրիլների մոլեկուլյար կառուցվածքը: Քիմիական միացությունների դերը մկանների կծկողական ֆունկցիաների ապահովման համար: Մկանային կծկման քիմիական ռեակցիաների հաջորդականությունը: Թեմա 12 Մկանային գործունեության կենսաէներգետիկան: Մկանային գործունեության ԱԵՖ ռեսինթեզի անաէրոբ և աէրոբ ուղիները: Կրեատինֆոսֆատային ռեակցիան և նրա նշանակությունը: ԱԵՖ-ի ռեսինթեզը գլիկոլիզում: Միոկինազային ռեակցիա: ԱԵՖ ռեսինթեզը օքսիդացիոն ֆոսֆորիլացման պրոցեսում, նրա դերը կենսագործունեության պրոցեսում: Թեմա 13 Կենսաքիմիական պրոցեսների դինամիկան մարդու օրգանիզմում մկանային գործունեության ժամանակ: Մետաբոլիկ ֆունկցիաների փոփոխությունը մկանային գործունեության ժամանակ: Տարբեր մկանային գործունեությունների ժամանակ տարբեր էներգետիկ աղբյուրների մոբիլիզացման առանձնահատկությունները: Կենսաքիմիական փոփոխությունները մկաններում, արյան, լյարդի մեջ և այլ օրգաններում: Թեմա 14 Կենսաքիմիական փոփոխությունները օրգանիզմում հոգնածության և մկանային աշխատանքից հետո հանգստի ժամանակ: Կենսաքիմիական փոփոխություններ, որոնք բերում են հոգնածության: Կենտրոնական և պերիֆերիկ ֆակտորների դերը հոգնածության զարգացման մեջ: Կենսաքիմիական պրոցեսների ընթացքի առանձնահատկությունները մկանային գործունեությունից հետո հանգստի ժամանակ: "Արագ" և "դանդաղ" վերականգնում: Թեմա 15 Մարզիկների սննդի կենսաքիմիական հիմունքները: Մարզիկների սննդի տարբերությունը: Կենսաբանորեն ակտիվ նյութերի օգտագործումը աշխատունակությունը բարձրացնելու համար, վերականգնման պրոցեսների արագացման համար: Ադապտոգեններ, անաբոլիզատորներ, նրանց կենսաբանական երը Թեմա 16 Կենսաքիմիական հսկողությունը սպորտում: Արյան

	կենսաքիմիական ցուցանիշները, որոնք օգտագործվում են անալիզի համար: Հակադոպինգային հսկողությունը սպորտում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին. 6.1. Մասնակցությունը դասընթացին ՝ 20 միավոր՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • դասերին հաճախման հաշվառում: • Գնահատման չափանիշները՝ • ներկայություն, • մասնակցությու հարցերի քննարկմանը: 6.2 Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին ՝20 միավոր՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • ներգրավվածության աստիճանի հաշվում: • Գնահատման չափանիշները՝ • ներկայությունը, • ինքնուրույն աշխատանքների կատարում, • մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին: 6.3 Երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք • առաջին ընթացիկ ստուգարք (դասընթացի 7-րդ շաբաթ՝ մինչև 20 միավոր), • երկրորդ ընթացիկ ստուգարք (դասընթացի 15-րդ շաբաթ՝ մինչև 20 միավոր), 6.5. Ինքնուրույն աշխատանք ՝2 աշխ., ընդհանուր գնահատականի 10 ՝ կամ 10 միավոր ՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • անհատական աշխատանքի արդյունքում լուծված խնդիրների պաշտպանություն: • Գնահատման չափանիշները՝ • անհատական աշխատանքի ներկայացում, • խնդիրների լուծման համար կիրառված մեթոդների և միջոցների ընտրության հիմնավորում: 6.6.Բոնուսներ ՝ընդհանուր գնահատականի 30 ՝ կամ 30 միավոր ՝ • Գնահատման մեթոդը՝ • վերը նշված 5 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը: • Գնահատման չափանիշները՝ • հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի արդյունքների հիման վրա տվյալ ուսանողի ունակության, կարողության և հմտության միավորների հաշվում:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Михайлов С.С. “Спортивная биохимия” 2006г 2. Марри, Р., Греннер Д., Майес П., Родуэлл В. Биохимия человека в 2 томах. 2004 3. М.,”Мир” 4. Ленинджер А. Основы биохимии в 3 томах. 1985 5. М.,”Мир”, 6. Филиппович Ю.Б Основы биохимии, 1999 Լրացուցիչ- 1. Биохимия / Под ред. В.В. Меньшикова, Н.И. Волкова. –

	М.: Физкультура и спорт, – 384 с. 1986. 2. Яковлев Н.Н. Биохимия спорта. – М.: Физкультура и спорт, 1974. 3. www.molbiol.ru

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-057-Ուժային պատրաստություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	22
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	18
	Ինքնուրույն	50		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Տեղեկացնել ուսանողներին ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակներին: Ֆիզիկական պատրաստականությունը ուղղել մասնագիտական կարողություններ: Գնահատել ազգաբնակչության տարբեր խավերի ֆիզիկական պատրաստության մակարդակները: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա տիրապետել ֆիզիկական պատրաստության տեսությանը: Գնահատել ընֆպ-ի և հֆպ-ի փոխհարաբերությանը: Շարժողական ընդունակությունների մշակման գործընթացին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի պատրաստականության մասին: ✓ կտիրապետի ֆիզիկական պատրաստականության տարիքային առանձնահատկություններին: ✓ Կտիրապետի դպրոցում ֆիզիկական պատրաստականության կիրառման ձևերին: ✓ Կիմանա ֆիզիկական պատրաստության դերը ազգաբնակչության ֆիզիկական դաստիարակության գործընթացում: *Հմտություն* ✓ Մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ Նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ Որակի մասին հոգացություն, ✓ Թիմում աշխատելու, ✓ Գնահատման գործիքների կիրառելու և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և			

	եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Ներածություն:Հասկացություն պատրաստականության մասին: Թեմա 2. Ֆիզիկական պատրաստականությունը դպրոցական երեխաների մարզման գործընթացում: Թեմա 3. Ֆիզիկական պատրաստականությունը դպրոցահասակ կրտսեր, միջին, ավագ, հասակում Թեմա 4.Ֆիզիկական պատրաստությունը ազգաբնակչության ֆիզիկական դաստիարակության գործընթացում: Թեմա 5. ԸՖՊ-ի և ՀՖպ-ի փոխհարաբերությունը սպորտային մարզման տարբեր փուլերում Թեմա6.ԸՖՊ-ն որպես ընդհանուր շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց: Թեմա7.ԸՖՊ-նորպես հատուկ շարծողական ընդունակությունների մշակման միջոց:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8-րդ կիսամյակում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Տեսական հարցեր, գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝

	- Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր – 1.Ֆ.Գ.Ղազարյան Մարդու շարժողական ընդունակությունները, 2.Ֆ.Գ.Ղազարյան Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկաե, 3.Ֆ.Գ.Ղազարյան, Ա.Ա. Գրիգորյան Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն, 1-ին մաս, դասագիրք 4.Ռ.Ն. Ազարյան Ֆիզիկական վարժությունները բուհերի ուսանողների ինքնուրույն պարապմունքների համար, 5.Ա.Ա. Գրիգորյան Ֆիզիկական վարժությունների ուսուցման մեթոդները 6.Ֆիզիկական կուլտուրա - հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներ և ծրագիր, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն, կրթական ծրագրերի կենտրոն Լրացուցիչ- 1.ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2.Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3.Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-096 -Սպորտային պատրաստություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	22
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	18
	Ինքնուրույն	50		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Տեղեկացնել ուսանողներին Սպորտային պատրաստականության մակարդակներին: Սպորտային պատրաստականությունը ուղղել մասնագիտական մարզաձևեր: Գնահատել տարբեր մարզաձևերի սպորտային պատրաստության մակարդակները: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա տիրապետել սպորտային պատրաստության տեսակներին: Գնահատել ընֆպ-ի և հֆպ-ի փոխհարաբերությունը մարզման տարբեր շրջաններում:			

	Մասնագիտական շարժողական ընդունակությունների մշակման գործընթացին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ Պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմությանը, ✓ Տիրապետի ընդհանուր ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բաժիններին , ✓ Կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տարբեր համակարգերին, ✓ Կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տերմինաբանությանը, ✓ Կկարողանա ձեռքբերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ Ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններ *Հմտություն* ✓ Մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ Նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ Որակի մասին հոգացություն, ✓ Թիմում աշխատելու, ✓ Գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ներածություն: Հասկացություն սպորտային պատրաստականության մասին: Թեմա 2.Սպորտային պատրաստականությունը մարզման գործընթացում: Թեմա 3. Սպորտային պատրաստականությունը մարզման տարբեր շրջաններում Թեմա 4. Սպորտային պատրաստության մակարդակների գնահատումը տարբեր մարզաձևերում: Թեմա 5. ԸՖՊ-ի և ՀՖպ-ի փոխհարաբերությունը սպորտային մարզման տարբեր փուլերում: Թեմա 6. ԸՖպ-ն որպեսընտրած մարզաձևերում ընդհանուր շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց: Թեմա 7. ՀՖպ-ն որպես ընտրած մարզաձևերում հատուկ շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր

	Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր – 1.Ֆ.Գ.Ղազարյան <<Մարդու շարժողական ընդունակությունները >>, Եր.,1992թ.թ 2.Ֆ.Գ.Ղազարյան <<Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա >>, Եր.,2003թ. 3.Ֆ.Գ.Ղազարյան, Ա.Ա. Գրիգորյան <<Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն>>, 1-ին մաս, դասագիրք Եր.2003թ. 4.Ռ.Ն. Ազարյան <<Ֆիզիկական վարժությունները բուհերի ուսանողների ինքնուրույն պարապմունքների համար>>, Եր.,2007թ. 5.Ա.Ա. Գրիգորյան <<Ֆիզիկական վարժությունների ուսուցման մեթոդները>. Եր. 2007թ. 6.՝Ֆիզիկական կուլտուրա՝- հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներ և ծրագիր, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն, կրթական ծրագրերի կենտրեն Եր., 2009թ.

	Լրացուցիչ- 1.ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2.Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3.Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4.Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-058 - Ֆիզիկական դաստիասկակության և սպորտի պատմություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	42		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմությունե առարկայի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմությանը, ծագումնաբանությանը, պատմական զարգացման էտապներին: Այն ընդգրկում է տարբեր երկրներում ֆիզիկական վարժությունների ու մեթոդների կազմը, պարապմունքների կազմակերպման ձևերը և իրագործվում է համապատասխան յուրահատուկ և ընդհանուր մեթոդական սկզբունքների և օրինաչափությունների:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական դաստիարակության պատմության վերաբերյալ, ✓ տիրապետի ֆիզիկական դաստիարակության շարժումների ծագումնաբանությանը, նրա հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ Տիրապետել ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմության ակունքներին, ✓ ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի համակարգերին, ✓ ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի զարգացման էտապներին,			

	✓ Ժամանակակից ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի հայեցակարգերին: *Կարողունակություն* ✓ Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմությանը ✓ Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմության ծագումնաբանությանը ✓ Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի ազգային համակարգերի ստեղծմանը, ✓ Ժամանակակից ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի հայեցակարգերին, ✓ Տարբեր ժամանակներում՝ ֆիզիկական դաստիարակությունը Հայ ժողովրդի կենցաղ ներդնելուն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմաներ 1. Ֆիզիական կուլտուրայի և սպորտի ծագումը: • Թեմա 1: Ֆիզիական կուլտուրայի և սպորտի ծագումը էվոլուցիան 2. Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը հնագույն պետություններում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հնագույն պետություններում 3. Ֆիզիական կուլտուրայի և սպորտի ծագումը Հայաստանում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հայաստանում: 4. Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հարավային Միջագետքում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հարավային Միջագետքում : 5. Ֆիզիկական կուլտուրան Հին Չինաստանում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հին Չինաստանում 6. Ֆիզիկական կուլտուրան Հին Հնդկաստանում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հին Հնդկաստանում 7. Ֆիզիկական կուլտուրան Հին Եգիպտոսում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հին Եգիպտոսում 8. Ֆիզիկական կուլտուրան Հին Պարսկաստանում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Հին Պարսկաստանում 9. Ֆիզիկական կուլտուրան Նախահռոմեական Իտալիայում և Հին Հռոմում • Թեմա 1: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Իտալիայում և Հին Հռոմում 10. Ֆիզիկական կուլտուրան Հին Հունաստանում • Թեմա: Ֆիզիկական դաստիարակության ծագման, զարգացման հիմնադրույթները Իտալիայում և Հին Հունաստանում 11. Հին Հունական Օլիմպիական խաղեր

	• Թեմա: Հին Հունական Օլիմպիական խաղերի ծագումը և զարգացումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8 կիսամյակում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Մ. Իսպիրյան «Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմություն». Եր. 2002թ Լրացուցիչ- 1.Մ. Իսպիրյան, Վ. Առաքելյան «Մարզական հանրագիտարան» 2007թ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ-128- Հոգեբանություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">5 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">50</td><td>Դասախոսություն</td><td>28</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>22</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">100</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">150</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Առարկայի նպատակն է.
1. Ուսանողներին զինել հոգեբանության մասին գիտելիքներով:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները:
3. Ուսանողներին գաղափար տալ ընդհանուր հոգեբանության օրինաչափությունների մասին:
4. Ընդհանուր հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
5. Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (սոցիալական հոգեբանություն, սոցիոլոգիա, սպորտային հոգեբանություն և այլն) հետագա առավել գիտական և լուրջ ուսումնասիրություններին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• հոգեբանության սահմանումը,
• հոգեբանության առարկան,
• հոգեբանության հիմնական մեթոդները,
• հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները,
• գործունեության կառուցվածքը:
• իմացական գործընթացները՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն:
• մարդու հույզերն ու զգացմունքները,
• ըստ խառնվածքի դասակարգումը, յուրաքանչյուր տիպի առանձնահատկությունները:
Հմտություն
• Տիրապետում է հոգեբանություն գիտության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին:
• Տիրապետում է անձի և գործունեության կառուցվածքի մասին գիտելիքներին:
• Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական</td></tr>
</table>

	գործընթացների վերաբերյալ: • Ունի անրաժեշտ գիտելիքներ հուզակամային գործընթացների վերաբերյալ: *Կարողունակություն* • Ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • կիրառել ընդհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 *Հոգեբանության առարկան, արդի խնդիրները, մեթոդները:* Թեմա 2 *Հոգեբանության ծագումն ու զարգացումը, ներկա վիճակը, ճյուղերը, կառուցվածքը:* Թեմա 3 *Հոգեկանի ծագումն ու զարգացումը:* Թեմա 4 *Անձնավորություն :* Թեմա 5 *Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանություն:* Թեմա 6 *Գործունեության հոգեբանական բնութագիրը:* Թեմա 7 *Ուշադրություն:* Թեմա 8 *Հաղորդակցում և լեզու:* Թեմա 9 *Զգայություն:* Թեմա 10 *Ըմբռնում:* Թեմա 11 *Հիշողություն:* Թեմա 12 *Մտածողություն:* Թեմա13 *Երևակայություն:* Թեմա 14 *Հույզեր և զգացմունքներ*: Թեմա15 Խառնվածք,բ*նավորություն:*
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ • ընթացիկ ստուգումների հաշվառում: Գնահատման չափանիշները՝ • երկու ընթացիկ ստուգումների՝ թեստային առաջադրանքների հաշվառում, • երկու ինքնուրույն աշխատանքների հաշվառում /ռեֆերատ, մշակում, զեկույց/, • հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, • գործնական աշխատանքների հաշվառում:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Նալչաջյան Ա.Ա. Հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1997 2. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., հովհաննիսյան Ս., Ասրիյան Է. Հոգեբանություն. դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր. ԵՊՀ հրատ. 2010,204 էջ 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005 3. Маклаков А. Г. Общая психология. М., 2007 4. СтоляренкоЛ. Д. Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005 5. Блейхер, Вадим Моисеевич, and Инна Вадимовна Крук. "Толковый словарь психиатрических терминов Լրացուցիչ 1. КАЗАКОВ Ю.Н, ЗОЛОТАРЁВА Г.К "ОБЩАЯ ПСИХОЛОГИЯ РАЗДЕЛ “ВВЕДЕНИЕ В ПСИХОЛОГИЮ” Конспект лекций." 2. Немов, Р. С. "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр

	ВЛАДОС (2003). 3. http://www.uni.edu/tan/structuralism.htm 4. http://psychology.about.com/od/historyofpsychology/a/schoolsthought.htm

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/Բ-129-Սպորտային հոգեբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	58		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ ընդհանուր պատկերացում ստեղծել հոգեբանության՝ որպես մարդու մասին համալիր գիտության մասին, որն ուսումնասիրում է գործունեության և վարքի տարբեր պայմաններում հոգեկանի գործառնության օրինաչափությունները, պատկերացում ձևավորել ֆիզիկական դաստիարակության հոգեբանության և սպորտային հոգեբանության գիտա-տեսական և պրակտիկ հիմքերի մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Սպորտային գործունեության ընդհանուր հոգեբանական օրինաչափությունները, շարժողական կատարելագործման հոգեբանական հիմքերը, անձի և թիմի հոգեբանությունը, մրցույթներին նախապատրաստման հոգեբանական աջակցությունը, ընդհանուր, տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության գիտական և մեթոդական հիմքերը: *Հմտություն* • Հոգեկան գործընթացների, հոգեշարժողական որակների, հոգեկան վիճակների, անձնային հատկությունների և միջանձնային հարաբերությունների ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդների կիրառման հմտություններ՝ ֆիզիկական մշակույթով և մարզա-մրցութային գործունեությամբ զբաղվելու առանձնահատկություններին համապատասխան: *Կարողունակություն* • Անհատական և խմբային ակտիվության տարբեր ոլորտներում գործունեության ակտիվությունն ապահովող հոգեբանական երևույթների վերլուծության, ինքնավերլուծության կարողություններ, ինքնաճանաչման և սեփական			

	անձի ինքնակատարելագործման կարողություններ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1:Միջազգային սպորտային շարժումը և սպորտի հոգեբանությունը: Սպորտի հոգեբանությունը որպես ուսումնական առարկա: Թեմա 2: Պրակտիկ հոգեբանը սպորտում: Թեմա 3: Սպորտային ընտրության և սպորտային կողմնորոշման հիմնախնդիրը: Թեմա 4: Անձնային առանձնահատկությունների հիմնախնդիրը սպորտում: Թեմա 5: Սպորտային գործունեության մոտիվների և մոտիվացիայի հիմնախնդիրը: Թեմա 6: Սպորտային գործունեության հոգեբանական վերահսկման և կառավարման հիմնախնդիրը: Թեմա 7: Մեկնարկային իրավիճակները և մարզիկների նախամեկնարկային պատրաստումը: Թեմա 8: Մարզիկների հուզակամային նախապատրաստման համակարգը: Թեմա 9: Սթրեսը և հոգեկան լարվածությունը սպորտում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ • ընթացիկ ստուգումների հաշվառում: Գնահատման չափանիշները՝ • երկու ընթացիկ ստուգումների՝ թեստային առաջադրանքների հաշվառում, • երկու ինքնուրույն աշխատանքների հաշվառում /ռեֆերատ, մշակում, զեկույց/, • հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, գործնական աշխատանքների հաշվառում:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ильин Е.П., Психология спорта.- СПб.: Питер, 2008.- 352с. 2. Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2009. – 583 с. 3. Родион А.В. Психология физического воспитания и спорта: Учебник для вузов. – М.:Академический Проект, Фонд «Мирե, 2009. – 576 с. 4. Гогунов Е.Н., Мартьянов Б. Психология физического воспитания и спорта: Уч. Пособие. – М., 2009. – 348 с. 5. Уэйнберг Р.С., Гоулд Д. Основы психологии спорта и физической культуры. – Киев: Олимпийская литература, 2010. 6. Практикум по спортивной психологии /Под ред. И.П. Волкова. – СПб.: Питер, 2012. – 288 с. Լրացուցիչ- 1. Журавлев А.Л., Соснин В.Л., Красников М.А. Социальная психология: Учебное пособие. – М.: ФОРУМ:ИНФРА-М, 2008. – 416 с. 2. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2009. – 720 с. 3. Абрамов Г.С. Возрастная психология: Уч. пособие для студентов вузов. – 5-е изд. – М.: Академический проспект: Альма Матер, 2009. – 702 с. 4. ГришинаН.В. Психология конфликта. – СПб.: Питер, 2009. – 464 с

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="5">ՄՀ/բ-132 -Մանկավարժություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="5">5 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="5">3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">54</td><td>Դասախոսություն</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">96</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">150</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="5">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="5">Ուսանողներին զինել մանկավարժական տեսական գիտելիքները արդյունավետ կիրառելու կարողություններով և հմտություններով, ընդարձակել նրանց մանկավարժական աշխարհայացքը զարգացնել մանկավարժական վերլուծական, համադրական և ստեղծագործական կարողությունները: Ձևավորել մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվելու կարողություն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="5">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• մանկավարժության առարկան, հիմնական հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները,
• մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ,
• մանկավարժական գիտաճյուղերի բնութագիրը,
• մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները,
• անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները,
• անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը,
• կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը,
• ուսուցման գործընթացի էությունը,
• ուսուցման սկզբունքները,
• ուսուցման մեթոդները և միջոցները,
• ուսուցման կազմակերպման ձևերի էվոլյուցիոն զարգացումը,
• դասը որպես ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև,
• ուսուցման կազմակերպման օժանդակ ձևերը,
• ուսուցման գործընթացի կազմակերպման դիդակտիկական նոր համակարգերը,
• ուսուցման գործընթացի ախտորոշումն ու վերահսկումը,
• ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում,
• ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաներ և մասնագիտական կոմպետենտություն,
• դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը,
• դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները,</td></tr>
</table>

	• դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները, • դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը, • դաստիարկության բաղադրամասերը: *Հմտություն* • մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը, • տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն • ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը, • ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմաստավորմանը, • տնօրենի, փոխտնօրենների, ուսուցիչ-դաստիարակի կոմպետենցիաների գաղափարագրմանը • մանկավարժական վարպետությանը: *Կարողունակություն* • արդյունավետ օգվտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից, • իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները, • իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը, • իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը, • բնութագրել ուսուցողական և միավորային մատյանները, • ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը, • ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, • կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները, • տրամաբանել մասնագիտական կոմպետենտության ձեռքբերման պահանջները • արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում, • տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային, • տիրապետի կոլեկտիվի տեսական հիմունքներին, • տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մանկավարժությունը ծագումը, օբյեկտը, առարկան, հիմնական հասկացությունները: Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ: Թեմա 2. Անձնավորության զարգացման գործոնները, տարիքային փուլերը: Անձնավորության ձևավորման խնդիրը մանկավարժության մեջ: Թեմա 3. Դիդակտիկայի էությունը, հիմնական հասկացությունների բնութագիրը: Ուսուցման գործընթացի էությունը, օրինաչափությունները, սկզբունքները: Ուսուցման մեթոդները, կազմակերպման ձևերը: Թեմա 4. Դաստիարակության գործընթացի էությունը, իմաստները, օրինաչափությունները, առանձնահատկությունները: Դաստիարակության

	սկզբունքները: Դաստիարակության մեթոդները, դրանց դասակարգումը, դաստիարակության կազմակերպման ձևերը: Թեմա 5. Աշակերտական կոլեկտիվի ձևավորումը: Թեմա 6. Դպրոցականների աշխարհայացքի ձևավորումը: Թեմա 7. Դաստիարակության բաղադրամասերը: Թեմա 8. Դպրոցի կառավարման հիմունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Բանավոր, գրավոր հարցում, թեստ Ներկայություն, գիտականություն, ինքնուրույնություն, ակտիվություն, խոսքի հստակություն:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե.2004 2. Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն 3. Գ. Ե. Ղույումչյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Ե 2005 4. Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2, Ե. 1986 5. Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1976 6. Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժական ընդհանուր հիմունքներ, Ե.1999 7. Լեոնտև, Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները, Ե. 1968 8. И. П. Подласый, Педагогика, М. 2003 9. Б. П. Есупова, Основы дидактики, 1967 10. .А. С. Макаренко, Педагогическая поема, М. 1979 Լրացուցիչ- 1. Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկաե, Երևան, 1962թ. 2. Ա. Մակարենկո «Մանկավարժական ընտիր երկերե, Երևան, 1950թ. 3. Ա. Դիստերվեգ «Մանկավարժական ընտիր երկերե, Երևան, 1963թ. 4. Ժ.Ժ. Ռուսսո «Էմիլ կամ դաստիարակության մասինե, 2 հատոր, Երևան, 1960թ., 1962թ. 5. 10Կ. Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկերե, 2 հատոր, Երևան, 1958թ., 1959թ. 6. Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներինե: 7. Կրթության մասին՝ ՀՀ օրենք, 2003 8. Մանուկ Մկրտչյան ՝ՀՀ կրթակարգը և պետական չափորոշիչները՝, 2004 9. Сластенин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Шиянов Е. Н., Педагогика, М., 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ-189 Սպորտային մանկավարժություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	8

			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	58		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Բացահայտել սպորտային մանկավարժական օրինաչափությունները, սպորտի մասնագետներին զինել այն գիտելիքներով, որոնք անհրաժեշտ են սպորտի պարապմունքներին խնդիրներ լուծելու համար՝ ինչպես տիրապետել սպորտային տեխնիկային և տակտիկային, ապահովել ֆիզիկական պատրաստվածությունը, լուծել դաստիարակչական խնդիրները՝ ինչպես կառուցել և վարել պարապմունքները, որպեսզի անձի ձևավորման ժամանակ մարզիկը հասնի բարձր արդյունքների, ամրապնդի առողջությունը, բարելավի ֆիզիկական զարգացումը, բարձր սպորտային արդյունքների նվաճման ժամանակ կատարելագործի շարժողական ընդունակությունները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* *Իմանա.* • անձի ձևավորման, նրա ազատության, կյանքի ապահովման պատասխանատվության պայմանները, • կիասկանա մարդկային վարքագծի պատմության մեջ բռնության և ազատության դերը,այլ մարդկանց հետ շփումներում մադու բարոյական պարտականությունները, • անհատ մարդուն և մարդկանց խմբերի կազմակերպման և կառավարման հոգեբանամանկավարժական միջոցներն ու ձևերը, • բնակչության ֆիզիկական դաստիարակության սկզբունքներն ու մեթոդները, *Հմտություն* *Տիրապետի.* • ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի հաջողությունների ոլորտում ինֆորմացիայի հավաքման, ընդհանրացման, և օգտագործման մեթոդներին և միջոցներին, • բազմամշակութային միջավայրի պայմաններում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ոլորտում գործունեության սուբյեկտների հետ շփումներ հաստատելու և փոխգործունեություն ապահովելու ձևերին: *Կարողունակություն* *Կարողանա.* • որոշել և փաստարկված ներկայացնել անձնական վերաբերմունքը մանկավարժության բանավեճային խնդիրներին, • ֆիզիկական դաստիարակության ոլորտում որոշել ընդհանուր և կոնկրետ նպատակներն ու			

	խնդիրները,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. «Ֆիզիկական կուլտուրա և սպորտի մանկավարժությունե-ը որպես գիտաուսումնական դասընթաց. օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: *Թեմա 2*. Մարզիչի մասնագիտական-մանկավարժական գործունեությունը Մարզիչի գործունեության յուրօրինակությունը,պրոֆեսիոգրամը *Թեմա 3* Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ոլորտում անձի գործունեության առանձնահատկությունները և մասնագետին ներկայացվող պահանջները: *Թեմա*.4 Դաստիարակության սկզբունքների և մեթոդների օգտագործման յուրօրինակությունը ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտային դաստիարակության մեջ: *Թեմա 5.* Մարզիչի դաստիարակչական գործունեության համակարգը *Թեմա 6.*Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պարապմունքներում կոլեկտիվ փոխհարաբերությունների յուրօրինակությունը: Թեմա 7. Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պարապմունքներին համալիր մոտեցման խնդիրների իրագործումը անձի ձևավորուման հարցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին, - բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում: Առաջադրված հարցի պատասխանը, - Դասընթացի իմացություն
Գրականություն	Պարտադիր- 1.Ямалетдинова Г.А. Педагогика физической культуры и спорта, Курс лекций, Учебное пособие, 2014Сидоров 2.А.А.,Иванюженков Б.В.,Карелин А.А.,Педагогика спорта, Учебник для студентов вузов,М.:Дрофа,2000 Լրացուցիչ- 1.Деркач А., Исаев А. Педагогическое мастерство тренера1981

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/բ-059 - Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա- 1 ԱՍ/բ-060 - Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա -2 ԱՍ/բ-061 - Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա- 3 ԱՍ/բ-062 - Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա - 4 ԱՍ/բ-063 - Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա - 5 ԱՍ/բ-064 -Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա -6 ԱՍ/բ-065 - Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա- 7
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	26 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-2-րդ կիսամյակ 2-րդ տարի 1-2-րդ կիսամյակ

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">3-րդ տարի 1-2-րդ կիսամյակ
4-րդ տարի 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">340</td><td>Դասախոսություն</td><td>90</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>250</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">466</td></tr>
<tr><td></td><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">806</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք, քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկաե առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել մարմնամարզության հիմնական խնդիրներին, մարմնամարզական վարժությունների կատարման օրինաչափություններին: Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգզբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• պատկերացում կկազմի մարմնամարզության և նրա միջոցների վերաբերյալ,
• տեսա-գործնական պարապմունքներում մարմնամարզական վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,
• տիրապետի մարմնամարզական շարժումների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
• կտիրապետեն մարմնամարզական տարբեր համակարգերին,
• կտիրապետեն մարմնամարզական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,
• կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,
• ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:
Հմտություն
• Մարմնամարզական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն,
• Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,
• Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում,
• Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն
• Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Կարողունակություն
• մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
• նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
• որակի մասին հոգացություն,
• թիմում աշխատելու,
• գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու</td></tr>
</table>

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմաներ 1-ին կիսամյակ Մարմնամարզությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում • Թեմա 1: Մարմնամարզության միջոցներ • Թեմա 2: Մարմնամարզության ձևեր և տեսակներ • Թեմա 3: Մարմնամարզության մեթոդական առանձնահատկությունները 2-րդ կիսամյակ Մարմնամարզության պատմություն • Թեմա 1: Մարմնամարզության ծագումն ու զարգացումը հնագույն ժամանակներում/ • Թեմա 2: Մարմնամ.-նը հին Հունաստանում, Հին Հռոմում • Թեմա 3: Մարմնամ.-նը միջնադարում, Մարմնամարզական բուրժուական համակարգեր • Թեմա 4: Մարմնամարզությունը նոր ժամանակներում • Թեմա 5: Մարմնամարզության զարգացումը Հայաստանում 3-րդ կիսամյակ Մարմնամարզության տերմինաբանություն • Թեմա 1: Շարային վարժությունների տերմիններ, • Թեմա 2: Ըզվ-ի տերմիններ • Թեմա 3: Կիրառական վարժությունների տեմիններ • Թեմա 4: Ազատ և ակրոբատիկ վարժությունների տերմիններ, • Թեմա 5: Գործիքներին կատարվող վարժությունների տերմիններ, • Թեմա 6: Ցատկային վարժությունների տերմիններ • Թեմա 7: Գեղարվեստական և ռիթմիկ մարմնամարզական վարժությունների տերմիններ 4-րդ կիսամյակ Պարապմունքների կազմակերպումը մարմնամարզությունում • Թեմա 1: Ուսուցումը և դաստիարակումը մարմնամարզությունում • Թեմա 2: Մարմնամարզական վարժությունների ուսուցման նպատակը, խնդիրները և էտապները • Թեմա 3: Մարմնամարզական վարժությունների ուսուցման մեթոդները • Թեմա 4: Մարմնամարզական վարժությունների ուսուցման գործնական մեթոդները 5-րդ կիսամյակ Պատրաստականության տեսակները մարմնամարզությունում • Թեմա 1: Ֆիզիկական, տեխնիկական, տակտիկական, հոգեբանական, գաղափարային պատրաստականությունները մարմնամարզությունում • Թեմա 2: Գործիքներին կատարվող վարժությունների տեխնիկան և ընդհանուր օրինաչափությունները • Թեմա 3: Ուժային և թափային վարժությունների ընդհանուր բնութագիրը: Շարժումների քանակության պահպանման օրենք • Թեմա 4: Շարժումների ուսուցման նախապատրաստական, հիմնական, եզրափակիչ փուլեր: Թափային վարժությունների դասակարգումը:

	6-րդ կիսամյակ Մարմնամարզության դասը դպրոցում • Թեմա 1: Դպրոցական տարիքի երեխաների մարմնամարզության պարապմունքների անցկացման մեթոդիկան • Թեմա 2: Մարմնամարզության պարապմունքների անցկացման մեթոդիկան կրտսեր դպրոցում • Թեմա 3: Մարմնամարզության պարապմունքների անցկացման մեթոդիկան միջին դպրոցում • Թեմա 4: Մարմնամարզության պարապմունքների անցկացման մեթոդիկան ավագ դպրոցում • Թեմա 5: Մարմնամարզության արտադասարանային աշխատանքների կազմակերպման մեթոդիկան • Թեմա 6: Միջին և ավագ տարիքի մարդկանց մարմնամարզությունը • Թեմա 7: Պլանավորման աշխատանքները մարմնամարզությունում 7-րդ կիսամյակ Վնասվածքների կանխարգելումը մարմնամարզության պարապմունքներին • Թեմա 1:Վնասվածքների բնույթը, օգնությունը, ապահովումը և ինքնապահովումը որպես ուսուցման մեթոդ • Թեմա 2: Մարմնամարզության մրցումների օրացուցային պլան • Թեմա 3: Մարմնամարզության մրցումների կազմակերպումն ու անցկացումը • Թեմա 4: Կանոնադրություն և հայտերի կազման մեթոդիկա • Թեմա 5: Մրցումների ծրագրեր:Մրցավարություն • Թեմա 6: Մարմնամարզության մասսայական ելույթների կազման և անցկացման մեթոդիկան
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. ▪ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 2, 4, 5, 6 կիսամյակներում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 1, 3, 7 կիսամյակներում (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝

	- Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր- 1.Ռ.Ն.Ազարյան, Ռ.Մ.Խիզանցյան «Մարմնամարզություն, դասագիրք 2. Մ.Ա.Բաբասյան «Շարքը և շարային վարժությունները ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքներում 3. Կ.Գ.Բաբասյան «Մարմնամարզական տերմինների տեղեկատու բառարան 4. Ֆ,Գ. Ղազարյան «Դպրոցականների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը 5. Ռ. Մ. Խիզանցյան «Մարմնամարզական ցատկերե 6. Ռ. Մ. Խիզանցյան, Ն.Վ.Սելումյան «Մարմնամարզության հիմնական միջոցները դպրոցում /1-12-րդ դասարաններ/ 7. .Ա.Բաբասյան «Մարմնամարզիկի պատրաստության հիմնական կողմերը, Եր. «Լույս" 8. В.М. Багшай, В.Н.Курысь, И. Б. Павлов ,, Гимнастика,, уч. 9. А. Т. Брыкин ,,Гимнастика,, уч. 10. Ю. Гавердовский ,,Гимнастическое многоборье,, 11. М.Л. Укран ,,Методика тренировки гимнастов,, Լրացուցիչ 1. Ֆ.Գ. Ղազարյան «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկաե,

	2. Ֆ.Գ. Ղազարյան, Ա.Ա.Գրիգորյան «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն, 3. Ֆ.Գ. Ղազարյան «Երեխաների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը, 4. Ֆ.Գ. Ղազարյան «Երեխաների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը, 5. Գ. Ա. Մինասյան «Բժշկամանկավարժական դիտարկումները ֆիզկուլտուրայում և սպորտում, 6. Զ. Ի. Կուզնեցովա «Ֆիզիկական կուլտուրան 1-4-րդ դասարաններում, 7. Ֆ.Գ.Ղազարյան «Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերինե 8. Ռ.Տ. Մելիքսեթյան «Ֆիզկուլտուրային առողջարարական աշխատանքը դպրոցում 9. Ж.К. Холодов – «Теория и методика физического воспитанияե изд. Академия, М. 10.С.Ю Коюрова – «Книга учителя физической культурыե изд. ФиС, М. Էլեկտրոնային աղբյուրներ 1. https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/48978/1/978-5-7996-2054-7_2017.pdf 2. https://ru.calameo.com/read/0009591764de572226a8d 3. https://aldebaran.ru/author/barshayi_vladimir/kniga_gimnastika/ 4. https://aldebaran.ru/author/uoker_bryed/kniga_anatomiya_stretchinga/ 5. https://studfile.net/preview/4540353/ Մեթոդական ձեռնարկներ,երաշխավորագրեր,այլ 1. Հ.Է Սարգսյան, Ռ.Մ.Խիզանցյան «Մարմնամարզության կիրառական վարժություններե 2. Հ.Է.Սարգսյան «Մարմնամարզության պարապմունքներին վնասվածքներից խուսափելու կանխարգելման մեթոդական ցուցումներե

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-066- Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա /բասկետբոլ/ -1 ԱՍ/բ-067- Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա /բասկետբոլ/ -2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	90	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	70
	Ինքնուրույն	150		
	Ընդամենը	240		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք, քննություն			
Դասընթացի	Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-			

նպատակը	բասկետբոլ՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել մարզական խաղերի տեսակներին,մարզական խաղերի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Մարզախաղերի ծագման և զարգացման էտապներին, մարզախաղերի առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • պատկերացում կազմի բասլետբոլի և նրա միջոցների վերաբերյալ, • պատկերացում կազմի տեսա-գործնական պարապմունքներում բասկետբոլի վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, • տիրապետի բասկետբոլի շարժումների ծագումնաբանությանը, • տիրապետեն բասկետբոլի վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, • կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* • մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, • նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, • որակի մասին հոգացություն, • թիմում աշխատելու, • գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* • Տիրապետի բասկետբոլի վարժություններին, նրանց կատարմանն տեխնիկային, • Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, • Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, • Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, • ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	1-ին կիսամյակ 1. Մարզական խաղեր, բասկետբոլի խնդիրները 2. Պատմական ակնարկ 3. Բասկետբոլի կանոնները և մցաավարությունը 4. Բասկետդբոլ խաղի խաղարկման համակարգները 5. Տեղաշարժերի տեխնիկայի ուսուցումը և դասավանդման մեթոդները 6. Խաղացողի պաշտպանական գործողությունների տեխնիկայի ուսուցումը և դասավանդման մեթոդները

	7. Նետումների տեխնիկայի ուսուցումը և դասավանդման մեթոդները 8. Գնդակի բռնում, ընդունուման և պոխանցման տեխնիկայի ուսուցումը, դասավանդման մեթոդները 9. Գնդակի փոխանցում տեխնիկայի ուսուցումը և դասավանդման մեթոդները: 2-րդ կիսամյակ 1. Բասկետբոլը օլիմպիական խաղերում 2. Բասկետբոլիստի ընդհանուր և հատուկ ֆիզիկական պատրաստականությունը 3. Բասկեըբոլի տակտիկայի դասակարգումը և վերլուծությունը 4. Մրցումների կազմակերպումը և մրցավարություն 5. Տեխնիկական հնարքների ուսուցում և կատարելգործում 6. Բասկետդբոլ խաղի կանոնադրությունը և ընդհանուր պահանջները 7. Պաշտպանական գործողությունների ուսուցում և կատարելադործում 8. Տակտիկական գործողություններ հարձակման ժամանակ 9. Տակտիկական գործողություններ պաշտպանության ժամանակ 10. Երկկողմանի խաղի ուսուցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. ▪ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 1-ին կիսամյակներում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 2-րդ կիսամյակներում(20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր)

	- Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ե. Լ. Դավթյան, Բասկետբոլ, Երևան 2. Ե. Լ. Դավթյան , Հարձակողական տակտիկական գործողությունները բասկետբոլում, Երևան 3. Հ. Դ. Ռոստոմյան, Դ. Գ. Մուրադյան Բասկետբոլ խաղի պաշտոնական կանոններ, Երևան, 4. Д. И. Нестеровский «Баскетболե, Москва, Академия 5. Յու. Գ. Գրիգորյան, Հ. Ս. Մինասյան Ֆիզիկական Կուլտուրաե առարկայի չափորոշիչ և ծրագիր, Երևան, 6. К. А. Герасумов, В. М. Климов, М. А. Гусева «Физическая культураե баскетболե, Новосибирск 7. Ֆ. Գ. Ղազարյան Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկա, Երևան 8. Ֆ. Գ. Ղազարյան Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Երևան, Լույս Լրացուցիչ- 1. Партнов Ю. М «Баскетбол», -М., Просвещение 2. Коузи Б., Пауэр Ф. «Бскетбол. Концепции и анализ »-Ф. И. С.,

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ 068- Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա –Ձեռքի գնդակ ԱՍ/բ 069-Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա –Ձեռքի գնդակ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	7 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	98	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	74

	Ինքնուրույն	86
	Ընդամենը	184
Ստուգման ձևը	Ստուգարք ,ընթացիկ քննություն, քննություն,	
Դասընթացի նպատակը	Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-հանդբոլ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել մարզական խաղերի տեսակներին, մարզական խաղերի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Մարզախաղերի ծագման և զարգացման էտապներին, մարզախաղերի առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի հանդբոլի և նրա միջոցների վերաբերյալ, ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում հանդբոլի վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ տիրապետի հանդբոլի շարժումների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն հանդբոլի տարբեր համակարգերին, ✓ կտիրապետեն հանդբոլի վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի հահդբոլի վարժություններին, նրանց կատարման տեխնիկային, ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ Ունակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:	
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հանդբոլի նպատակը և խնդիրները, Թեմա 2. Հանդբոլի ծագումը և զարգացումը: Թեմա 3. Ունակությունների և հմտությունների ձեռք բերում Թեմա 4. Հանդբոլի տակտիկան և տեխնիկան Թեմա 5. Մրցումների կազմակերպումը և մրցավարություն	
Գնահատման	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ	

մեթոդները և չափանիշները	ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 3-րդ կիսամյակներում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 4-րդ կիսամյակներում (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Հ. Հ. Մելքոնյան, Դարպասապահի խաղը Հանդբոլում, Երևան 2. Ա. Հ. Մելքոնյան , Հանդբոլ խաղի կանոնները, Երևան 3. Հ. Հ. Մելքոնյան Հանդբոլ, դասագիրք, Երևան, «ՋԱՆԳԱԿ-97ե

	4. Հ. Հ. Մելքոնյան, Հանդբոլը դպրոցում, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 5. Ս. Գ. Պեպանյան, Ձեռքի գնդակի դարպասապահի խաղը, Երևան, Լույս 6. Հ. Հ. Մելքոնյան, Հանդբոլի պատմական զարգացումը Աշխարում և Հայաստանում, Երևան, 7. Ֆ. Գ. Ղազարյան Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկա, Երևան 8. Ֆ. Գ. Ղազարյան Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Երևան, Լույս Լրացուցիչ- 1. Տիգրանյան Ա. Ա. Ռուս- հայերեն բառարան, հանդբոլ, Երևան 2. Клусов Н. П. Ручной мяч в школе-М., Просвещение 3. Игнатьева В. Я. Учебник гля вузов физической культуры- М., Фон.175 с.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ 070- Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-Վոլեյբոլ ԱՍ/բ 071-Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-Վոլեյբոլ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	108	Դասախոսություն	30
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	78
	Ինքնուրույն	132		
	Ընդամենը	240		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք, քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Մարզականխաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-վոլեյբոլ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնե լմարզական խաղերի տեսակներին, մարզական խաղերի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Մարզախաղերի ծագման և զարգացման է տապներին, մարզախաղերի առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի վոլեյբոլի և նրա միջոցների վերաբերյալ, ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում վոլեյբոլի վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,			

	✓ տիրապետի վոլեյբոլի շարժումների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն վոլեյբոլի տարբեր համակարգերին, ✓ կտիրապետեն վոլեյբոլի վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի վոլեյբոլի վարժություններին, նրանց կատարման տեխնիկային, ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Վոլեյբոլի նպատակը և խնդիրները Թեմա 2. Վոլեյբոլի ծագումը և զարգացումը: Թեմա 3. Ունակությունների և հմտությունների ձեռք բերում Թեմա 4. Վոլեյբոլի տակտիկան և տեխնիկան Թեմա 5. Մրցումների կազմակերպումը և մրցավարություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 5-րդ կիսամյակներում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 6-րդ կիսամյակներում (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝

	- Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ռ. Զաքարյան, Ս. Խաչիկյան ՎՈԼԵՅԲՈԼ, Երևան 2. Ю. Н. Клещев, А. Г. Айриянц,Волейбол, Москва 3. М. В. Савин, А. В. Беляев, Волейбол Москва 4. Ю. Д. Железняк, Ю. Н. Портнов, Спортивные игры, Москва, Академия 5. Б. Д. Ковалев, Спортивные игры, Москва, Просвещение 6. В. А. Кудряшов, Споттивные игры волейбол, высшая школа, Москва 7. Ֆ. Գ. Ղազարյան Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկա, Երևան 8. Ֆ. Գ. Ղազարյան Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Երևան, Լույս Լրացուցիչ- 1. П. А. Чумаков, Спортивные игры ФиС, Москва 2. Л. Н. Слупслий, Волейбол игра связующего, Москва 3. Л. Г. Фурманов , Юный волейболист Москва

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-072 - Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-Ֆուտբոլ
ԱՍ/բ-073 - Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-Ֆուտբոլ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">7 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի,1-ին, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td>Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">104</td><td>Դասախոսություն</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>72</td></tr>
<tr><td></td><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">106</td></tr>
<tr><td></td><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">210</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք, քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա-ֆուտբոլբոլե առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել մարզական խաղերի տեսակներին,մարզական խաղերի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Մարզախաղերի ծագման և զարգացման էտապներին, մարզախաղերի առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ պատկերացում կազմի ֆուտբոլի և նրա միջոցների վերաբերյալ,
✓ պատկերացում կազմի տեսա-գործնական պարապմունքներում ֆուտբոլի վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,
✓ տիրապետի ֆուտբոլի շարժումների ծագումնաբանությանը,
✓ տիրապետեն ֆուտբոլի վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,
✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,
✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:պատկերացում կկազմի ֆուտբոլի և նրա միջոցների վերաբերյալ,
✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում մարզական խաղերի վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,
✓ տիրապետի մարզախաղերի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
✓ կտիրապետեն մարզախաղերի համակարգերին,
✓ կտիրապետեն մարզախաղերի վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,</td></tr>
</table>

	✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու,գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու: *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի ֆուտբոլ վարժություններին, նրանց կատարման տեխնիկային, ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ֆուտբոլ խաղի բնութագիրը: Տեղաշարժերի տեխնիկա: Թեմա 2. Տեղաշարժերի տեխնիկան: Թեմա 3. Տեխնիկական հնարքներ գնդակով և առանց գնդակի: Թեմա 4. Գնդակի կասեցում: Թեմա 5. Հարվածների տեխնիկայի ուսուցում: Թեմա 6. Գործողություններ գնդակով: Թեմա 7. Երկկողմանի խաղ: Թեմա 8. Հարձակման տակտիկա: Թեմա 9. Պաշտպանության տակտիկա: Թեմա 10. Երկկողմանի խաղ: Թեմա 11. Ֆուտբոլի ծաումն ու զարգացումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 7-րդ կիսամյակներում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 8-րդ կիսամյակներում (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում

	➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ս. Ս. Հակոբյան, Ա.Ա. Չատինյան – Ֆուտբոլ, դասագիրք Եր. 2004թ 2. Ս.Ս. Հակոբյան Ֆուտբոլ, ուսումնական ձեռնարկ Եր.. 2009թ 3. Ֆ,Գ. Ղազարյան Դպրոցականների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը 1985թ. Լրացուցիչ- 1. ՖԻՖԱ Ֆուտբոլ խաղի կանոնները ժողովածու Եր. 2000թ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-074 - Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա -1
ԱՍ/բ-075 - Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա -2
ԱՍ/բ-076 - Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա -3
ԱՍ/բ-077 - Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա -4
ԱՍ/բ-078 - Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա -5
ԱՍ/բ-079 - Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա- 6</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">22 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ
3-րդ տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">292</td><td>Դասախոսություն</td><td>74</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>218</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">398</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">690</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք, քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների ծանոթացնել աթլետիկայի հիմնական խնդիրներին, աթլետիկական վարժությունների կատարման օրինաչափություններին: Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգաբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակել ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի պաշտպանությանը և աշխատանքային գործունեությանը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ պատկերացում կկազմի աթլետիկային և նրա միջոցների վերաբերյալ,
✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում աթլետիկական վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,
✓ տիրապետի աթլետիկական շարժումների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
✓ կտիրապետեն աթլետիկայի տարբեր համակարգերին,
✓ կտիրապետեն աթլետիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,
✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,
✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:
Հմտություն
✓ Աթլետիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն,
✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,
✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում,
✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն
✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Կարողունակություն</td></tr>
</table>

	✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու
Դասընթացի բովանդակությունը	Աթլետիկայի ծագումն ու զարգացումը • Թեմա 1: Աթլետիկայի ծագումը և զարգացումը • Թեմա 2: Աթլետիկայի զարգացման պատմությունը Հայաստանում • Թեմա 3: Աթլետիական օլիմպիական խաղերում • Թեմա 4: Հայազգի և Հայաստանի աթլետները օլիմպիական խաղերում 2. Աթլետիկայի դերն ու նշանակությունը • Թեմա 1: Աթլետիկական վարժությունների դասակարգումը և բնութագրումը • Թեմա 2: Աթլետիկական վարժությունների կիրառական նշանակությունը • Թեմա 3: Մարզասարքերի օգտագործման առանձնահատկությունները աթլետիկայում • Թեմա 4: Աթլետիկան ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում • Թեմա 5: Աթլետիկան հանրակրթական դպրոցի ֆիզիկական կուլտուրայի ծրագրում • Թեմա 6: Աթլետիկայի դասի մասերի խնդիրները և բովանդակությունը • Թեմա 7: Աթլետիկայի դասի և մրցումների անվտանգության ապահովումը 3.Աթլետիկական վազքեր • Թեմա 1: Կարճ վազքի տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 2: Միջին և երկար վազքերի տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 3: Մրցավարությունը վազքերում 4.Աթլետիկական ցատկեր • Թեմա 1: Հեռացատկի տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 2: Բարձրացատկի տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 3: Եռացատկի տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 4: Ձողացատկի տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 5: Մրցավարությունը ցատկերում 5. Աթլետիկական նետումներ • Թեմա 1: Գնդի հրման տեխնիկայի վերլուծություն • Թեմա 2: Սկավառակի նետման տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 3: Մուրճի նետման տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 4: Նիզակի և նռնակի նետման տեխնիկայի վերլուծությունը • Թեմա 5: Մրցավարությունը նետումներում 6..Աթլետիկական բազմամարտեր • Աթլետիկական բազմամարտեր 7. Աթլետիկական քայլք • Սպորտային քայլքի տեխնիկայի վերլուծությունը և մրցավությունը

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 1,2,4,5 կիսամյակներում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Քննություն 3,6 կիսամյակներում (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Բաբայան Կ. Ա., Աթլետիկա, Հեռացատկ և եռացատկ,

	Երևան 2. Թորոյան Ս. Մ., Սիմոնյան Տ. Գ., Սմբատյան Վ.Ա. Աթլետիկա, Բարձրացատկ և ձողացատկ, Երևան 3. Թորոյան Ս.Մ.Թեթև աթլետիկական ցատկերի տեխնիկայի հիմունքները, ուսուցման մեթոդիկան և մարզումը, Երևան, Լույս 4. Համբարձումյան Վ. Ա. Աթլետիկա, Գնդի հրում և սկավառակի նետում, Երևան 5. Հայրապետյան Մ. Ս., Աթլետիկա, Արագավազք և փոխանցումավազք, Երևան 6. Մամաջանյան Վ.Մ., Աթլետիկական բազմամարտեր, Երևվան, 140 էջ 7. Ֆ. Գ. Ղազարյան Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկա Երևան 8. Ն. Գ. Օզոլին և Դ. Պ. Մարկով Թեթև աթլետիկա I մաս, Երևան 9. Ն. Գ. Օզոլին և Վ.Ի.Վորոնկով Թեթև աթլետիկա I I մաս, Երևան Լրացուցիչ- 1. Примаков Ю.Н., Саркисян А.С. Прыжок в длину с разбега, М. 2. Попов В.Б. 555 специальных упражнений в подготовке легкоатлетов-М., Олимпия Пресс, Тера Спорт

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՄ/բ-080-Լող և դասավանդման մեթոդիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն, քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել լողի հիմնական խնդիրներին, վարժությունների կատարման օրինաչափություններին: Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգզբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի լողի և նրա միջոցների վերաբերյալ, ✓ պատկերացում կկազմի լողի տեսա-գործնական պարապմունքներում լողի վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ կտիրապետի շարժումների ծագումնաբանությանը և			

	հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն լողի տարբեր ձևերին և տեսակներին , ✓ կտիրապետեն լողի վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացները ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Լողի վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն: ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մարզական լողի զարգացման պատմական համառոտ ակնարկ Թեմա 2.Կռոլ կրծքի վրա տեխնիկայի ուսուցումը Թեմա 3. Բրաս լողաոճի տեխնիկայի ուսուցումը Թեմա 4.Կռոլ մեջքի վրա տեխնիկայի ուսուցումը Թեմա 5.Բատերֆլայ լողաոճի տեխնիկայի ուսուցումը Թեմա6. Փրկվածին առաջին օգնության կանոները Թեմա7. Ձեռքերի շարժումները ՝կրոլ՝ լողաոճում Թեմա 8.Ոտքերի աշխատանքը՝կրոլ՝ լողաոճում Թեմա9. Շնչառությունը՝կրոլ՝ լողաոճում Թեմա 10.Մարմնի դիրքը ՝կրոլ՝ լողաոճում Թեմա 11.Շարժումների համաձայնեցումը՝կրոլ՝ լողաոճում ՝ Թեմա 12. Թիկնալող՝ -ի տեխնիկայի ուսուցումը Թեմա13. Ձեռքերի շարժումները՝Թիկնալող՝-ում Թեմա 14.Ոտքերի աշխատանքը Թեմա 15. Շնչառությունը ՝Թիկնալող՝-լողաոճում Թեմա 16.Մարմնի դիրքը՝Թիկնալող՝-ում Թեմա17. Շարժումների համաձայնեցումը՝Թիկնալող՝-ում Թեմա 18.Բրաս՝ լողաոճի տեխնիկայի ուսուցումը Թեմա 19.Ձեռքերի շարժումները ՝Բրաս՝ լողաոճի Թեմա 20.Ոտքերի աշխատանքը ՝Բրաս՝ լողաոճի Թեմա 21.Շնչառությունը՝Բրաս՝ լողաոճում Թեմա 22.Ստուգողական նորմերի կատարում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Քննություն 8-րդ կիսամյակում (20 միավոր)

	➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր- 1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: 3. ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 4. Վ. Բ. Մկրտչյան - 'Լող', Երևան 5. Ն. Ժ. Բուլգակովա- 'Լող', Մոսկվա, 6. ֆիզկուլտուրա և սպորտ. 7. Բ. Ն. Նիկիտսկի 'Լող', Մոսկվա, ֆիզկուլտուրա և սպորտ: Լրացուցիչ- 1. https://monster-book.com/reader/16357 2. https://monster-book.com/reader/31550

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-081- Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td>Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">54</td><td>Դասախոսություն</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>40</td></tr>
<tr><td></td><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">66</td></tr>
<tr><td></td><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգաբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ պատկերացում կկազմի շարժական խաղերի միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ,
✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում շարժախաղերի ազդեցության ոլորտի մասին,
✓ կտիրապետի շարժախաղերի հիմնական հասկացություններին,
✓ տիրապետի շարժախաղերի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
✓ կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին,
✓ կտիրապետեն ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,
✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:
✓ ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործունեությունում
Հմտություն
✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
✓ որակի մասին հոգացություն,
✓ թիմում աշխատելու,
✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու:
Կարողունակություն
✓ ֆիզիկականվարժություններիգրառմաննևկիրառմանկարողություն,
✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,
✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի</td></tr>
</table>

	պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1.Ներածություն: Հիմնական հասկացություններ խաղերի մասին: Թեմա 2. Շարժախաղերի նպատակը և խնդիրները Թեմա3. Շարժախաղերի բնութագրերը և բովանդակությունները, Խաղերի տեսակները, ձևերը, դրանց անցկացման պայմանները և պահանջները: Թեմա4. Շարժախաղերը որպես շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց Թեմա 5. Շարժախաղերի դերը սպորտային մարզման պարապմունքներում: Թեմա 6. Շարժախաղերը դպրոցականի օրվա ռեժիմում: Խաղերի կազմակերպում և անցկացում: Թեմա 7. Շարժախաղերը տարրական դասարաններում: Թեմա 8. Էստաֆետաներ՝ մարզական առարկաներով և առանց առարկաների: Թեմա 9. Շարժախաղեր՝ միջին դասարանների համար: Թեմա 10. Շարժախաղեր՝ բարձր դասարանների համար: Թեմա 11. Շարժախաղեր՝ բասկետբոլի, հանդբոլի, վոլեյբոլի,ֆուտբոլի տարրերով: Թեմա 12. Շարժախաղեր՝ ուժի և արագաշարժության մշակման համար: Թեմա13. Շարժախաղեր՝ Ճկունություն, ճարպկություն մշակելու համար: Թեմա 14. Շարժախաղեր՝դիմացկունություն մշակելու համար: Թեմա 15. Ձմեռային շարժական խաղեր: Թեմա 16. Ուրախ ստարտերի կազմակերպման և անցկացման մեթոդիկան
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Քննություն 7-րդ կիսամյակում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Տեսական հարցեր, գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր)

	- Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ֆիզիկական կուլտուրայ իուսուցիչների 5- օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 2. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 3. Նյութեր ինտերնետից 4. Մասնագիտական գրականություն Լրացուցիչ- 1. Վ.Ղ. Կարապետյան ՝Շարժախաղեր՝ 2. Կալաջյան՝ Շարժախաղերի կիրառման մեթոդիկան բասկետբոլում՝

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-082- Հրաձգային սպորտ և դասավանդման մեթոդիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	46	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	44		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն, քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Հրաձգություն և դասավանդման մեթոդիկաե առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել հրաձգության տեսակներին, նրա առջև դրված նպատակ և խնդիրներին, Հրաձգության պատմությանը, ինքնաձիգների տեսակներին, նրա օգտագործման, պահպանման կարգին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու			

	ունակություններ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կազմի հրաձգության տեսակներին, միջոցներին, ✓ տիրապետի հրաձգության պատմությանը, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին, ✓ կտիրապետեն ինքնաձիքից օգտվելու ձևերին և կանոններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու : *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի հրաձգության տեսակներին ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հրաձգության ծագումն ու զարգացումը: Թեմա 2. ՏՕՋ-8 հրացանի կառուցվածքը: Թեմա 3. ՏՕՋ-8 հրացանից կրակ վարելու եղանակները: Թեմա 4. Ինքնաձիգի մասերի կառուցվածքը: Թեմա 5. Ինքնաձիգի մարտական կառուցվածքը: Թեմա 6. Ինքնաձիգի պահման կանոնները: Թեմա 7. Ինքնաձիգի մասերի կառուցվածքը: Թեմա 8. Փամփուշտի կառուցվածքը: Թեմա 9. Ձենքի տեսակները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Քննություն 1-ին կիսամյակում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Տեսական հարցեր, գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը

	3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Լ. Յ. Դանիելյան, Բ. Լ. Պետրոսյան, Լ. Ց. Ղազարյան, Կ.Գ. Պետրոսյան ՝Ռազմագիտություն՝ Լրացուցիչ- 1. Վ.Օհանյան, Մ. Մարգարյան, Ա.Վարդանյան, Լ. Ղազարյան, Ա. Վիրաբյան , Ս. Հովհաննիսյան, Հ. Գևորգյան, Վ.Հակոբյան ՝Ռազմագիտություն՝

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-083 - Ձեռնամարտ և սպորտային ըմբշամարտ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	42		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ձեռնամարտ և սպորտային ըմբշամարտ՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել ձեռնամարտի և ըմբշամարտի տեսակներին,			

	ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի ծագման և զարգացման էտապներին, առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կազմի ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի միջոցներին, ✓ պատկերացում կազմի տեսա-գործնական պարապմունքներում վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ տիրապետի ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի շարժումների ծագումնաբանությանը, ✓ տիրապետեն ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: ✓ կտիրապետեն ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի տեսակներին, ✓ *Հմտություն*՝ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի վարժություններին, նրանց կատարման տեխնիկային, ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ Ունակություն ձեռք բե րիուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ձեռնամարտ և ըմբշամարտ առարկան և խնդիրները Թեմա 2.Պատմական ակնարկ Թեմա 3 .ՈՒնակությունների և հմտությունների ձեռք բերում Թեմա 4. Կեցվածքներ և տեղափոխություններ Թեմա 5. Տեխնիկայի և տակտիկայի ուսուցումը ձեռնամարտում և ըմբշամարտում Թեմա 6. Մրցումների կազմակերպումը և մրցավարություն

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 5-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Բ. Ա. Ղարագյոզյան 'Ձեռնամարտ' 1992 2. Կ. Պ. Աթոյան 'Ռազմա-սպորտային մենամարտերը Հայաստանում'1965 3. В. Путин, В. Шестаков <Дзю-до> ,. 2000 4. Ֆ,Գ.Ղազարյան 'Դպրոցականների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը' 1985թ. 5. Купцов А. П. <<Спортивная барьба>1978г. 6. Рудман Д. Л.<Самбо> 1985г. 7. Туманйан Г. С. <Спортивная барьба>1984

	8. Ս. Պրեոբրաժենսկի ՝Ըմբշամարտը տղամարդու զբաղմունք է՞ 1980 9. Ա. Գ. Եղիազարյան ՝Ըմբշամարտը դպրոցում՞ 10. Կ.Պ. Աթոյան ՝Ազատ ոճի ըմբշամարտ՞ 1959թ. 11. Մեթոդական ձեռնարկներ,երաշխավորագրեր,այլ 12. <Спортивная барьба>уч.-ое пособие 1985г. Լրացուցիչ- 1. ՈՒՀԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-084 - Շախմատ և դասավանդման մեթոդիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	44	Դասախոսություն	8
			Սեմինար	
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	36
	Ինքնուրույն	76		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Շախմատ և դասավանդման մեթոդիկա՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել շախմատին, ծագումնաբանությանը, պատմությանը, խաղաքարերին, առանձին խաղաքարերի արժեքներին, փոխանակումներին, քայլերի հերթականությանը, փոխատեղումներին, դաշտի անվանումներին, մատային իրավիճակներին, շախմատային գրառումներին: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթականծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ տեղեկություններ հաղորդել ՝Շախմատ՝ խաղի վերաբերյալ, ✓ տիրապետել խաղաքարերի հիմնական տեղաշարժերին, ✓ զարգացնել սովորողների տրամաբանությունը : *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու,			

	✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ տիրապետել խաղի կանոններին, ✓ լուծել առաջադրված խնդիրները. ✓ ուսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագման և հետագա զարգացման էտապներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ծանոթություն շախմատի հետ; Արքա, թագուհի: Ծախ Ծախ և մատ: Պատ Նավակ, փիղ, ձի: Թեմա 2. Զինվոր: Խաղաքրերի սկզբնական դասավորությունը և խաղաքարերի մոտավոր արժեքները: Փոխանակում: Փոխատեղում, վերցնել անցման ժամանակ, զինվորի փոխարկում: Դաշտերի անվանումներ, քայլի գրանցում, հավերժական շախ: Մատ թագուհով, երկու նավակով և մեկ նավակով: Թեմա 3. Մատ վերջին հորզոնականից, մանկական մատ: Պաշտպանություն, անպաշտպան խաղաքար: Կապ, բաց հարձակում: Մատային դիրքեր, խաղի գրանցում և սկազբանխաղ Թեմա 4. Բաց հարձակում և երկքայլանի խնդիրներ: Նյութական առավելություն: Պաշտպանություն մատից և խուսափում պատից: Մահապարտ նավակ: Վերջնախաղեր: Գլուխկոտրուկներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Քննություն 5-րդ կիսամյակում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(30 միավոր՝որից 20-ը գործնական, 10-ը ստուգողական) - Գնահատման մեթոդը՝

	- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Հ. Թումանյան ՝- Շախմատ 2- Որսուցիչների ձեռնարկ. Երևան 2011թ. 2. Միսակյան Ս. - Շախմատ 2-4- մեթոդական ուղեցույց 3. Լևենֆիշ – Սկսնակ շախմատիստի գիրք 4. Журавлев – Шаг за шагом 5. Ивашенко С - Учебник шахмотных комбинаций Լրացուցիչ – 1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-085- Մարզական կառույցներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	30	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	30		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			

Դասընթացի նպատակը	«Մարզական կառույցներե առարկայի նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել մարզական կառույցների հիմնական խնդիրներին: Նրանց հաղորդել գիտելիքներ մարզական կառույցների առկայության, ներգործության օրինաչափությունների վերաբերյալ: Ձևավորել կազմակերպչական, բարոյակամային, գեղագիտական հատկություններ հասարակ, պարզ, բարդ, բաց և ծածկված, տիպային և անհատական, հատուկ և հարմարեցված մարզական կառույցներների նախագծման և կառուցման համար ձեռք բերած գիտելիքների և գործնական հմտությունների կիրառմանը: Այսինքն՝ դասընթացի վերջնարդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա ինքնուրույն սխեմատիկ պատկերել, նախագծել և անհրաժեշտության դեպքում կառուցել, հասարակ մարզական կառույցներներ՝ առանց մասնագերտ-շինարարների:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • պատկերացում ունենալ «Մարզական կառույցներե հասկացողության, այդ կառույցների տեսակների վերաբերյալ գիտելիքներին, • տիրապետել տեսա-գործնական դասերին մարզական կառույցների ոլորտի վերաբերյալ գիտելիքներին, • տիրապետել մարզական կառույցների պատմությանը և հետագա զարգացմանը՝ մինչև մեր օրերը, • տիրապետել մարզական կառույցների կառուցման փաստաթղթերի հերթականությանը, պատշաճությանը, • տիրապետել մարզական կառույցների սխեմաներ գծելուն, • տիրապետել ձեռք բերված ստանդարտ և ոչ ստանդարտ մարզական գույքի տեղադրման, ձևափոխման աշխատանքային գործընթացներին, • տիրապետել տվյալ կառույցին վերաբերվող սանիտարահիգենիկ նորմաների պարտադիր կատարմանը • կարողանալ ինքնուրույն գծել մարզական կառույցների կամ կառուցել պարզագույն, հասարակ մարզական կառույց՝ առանց շինարար-մասնագետների, • կարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, մարզական կառույցի կառուցման կամ վերանորոգման աշխատանքների ժամանակ, մանկավարժական աշխատանքային գործունեության ժամանակ: *Հմտություն* • մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, • նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, • որակի մասին հոգացություն, • թիմում աշխատելու,

	• գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* • Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, • Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, • Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, • ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմաներ 1. Մարզական կառույցներ առարկան և խնդիրները: Համա-ռոտ պատմական տեղեկություն մարզական կառույցների մասին: Ծանոթացում մարզական կառույցների նախագծերի և նախահաշիվային փաստաթղթերի հետ: 2. Ֆիզկուլտուրայի ուսուցչի մասնակցությունը նախագծման և շինարարական աշխատանքներին: Մարզական կառույցի դասակարգումը: 3. Բաց և ծածկած մարզական կառույցների շինարարական աշխատանքներ: 4. Մարզական կառույցի տեղի ընտրումը և նախապատրաս-տումը շինարարական աշխատանքներին: Տեղամասի գեդեզիական հանույթի և նշահարման աշխատանքների կատարումը: Դրենաժանային աշխատանքներ: 5. Մարզական կառույցի փաստաթղթեր և նախագծեր: 6. Բնական և արհեստական շինանյութեր: Մարզական կառույցի բարեկարգման աշխատանքներ: 7. Ջրամատակարարման, ջերմամատակարարման, ջրահեռացման, էլեկտրամատակարարման և սվաղային աշխատանքներ: 8. Մարզական կառույցի ջերմամատակարարման աշխատանքների տարբերակներ: Մարզական կառույցների սխեմաներ, հասկանալ նախագծերի պահանջները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. ▪ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 4-րդ կիսամյակում, (դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը

	3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր 1.“Спортивные сооружения ” под общей редакцией Ю.А. Гагина М . 1976 2.“Спортивные сооружения ” А.В. НиколаенкоМ. 1976 3. Спортивные сооружения. Проектирование и строительство. Виршилло Р. и др. М .1968 4. Физкультурные и спортивные сооружения /Под ред. Л.В. Аристовой. – М., 1999. 5. Бурлаков И.Р. Спортивные сооружения и комплексы: Учебное пособие /Бурлаков И.Р., Неминущий Г.П. - Ростов-на-Дону, 1997 Լրացուցիչ 1. Հայկական սովետական հանրագիտարան / հ.7 էջ 311/ 2. Կատեգորիա: Սպորտային կառույցներ 3. Категория. Спортивные сооружения 4. https://www.slideshare.net/ivanov1566334322/840-49063703 5. https://ru.wikipedia.org/wiki/ 6. http://library.miit.ru/methodics/200217/09-930.pdf 7. https://hy.wikisource.org/wiki 8. .http://window.edu.ru/resource/638/61638/files/sport001.pdf

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-086-Տուրիզմ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">46</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">74</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Օլիմպիական կրթության համակարգ՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել Օլիմպիական շարժմանը, նրա պատմությանը,օրենսդրությանը, Հին հունական և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի էվոլուցիոն փուլերի,առանձին մարզաձևերի ծագման և զարգացման վերաբերյալ: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ պատկերացում կկազմի տուրիզմին և նրա միջոցների վերաբերյալ,
✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում տուրիստական վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,
✓ տիրապետի տուրիստական շարժումների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
✓ կտիրապետեն տուրիզմի տարբեր համակարգերին,
✓ կտիրապետեն տուրիստական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,
✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,
✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:
Հմտություն
✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
✓ որակի մասին հոգացություն,
✓ թիմում աշխատելու,
✓ նահատման ործիքների կիրառելում և նախաիծ պլանավորելու իրականացնելու
✓ Կարողունակություն
✓ Տուրիստական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն,
✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,</td></tr>
</table>

	✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Կողմնորոշում տեղանքում և տուրիզմ առարկան: Թեմա 2.Տուրիզմը Հայաստանում: Թեմա 3.Տուրիստական արշավներ: Թեմա 4.Տուրիզմը դպրոցում: Թեմա 5.Տեղագրության այբուբեն: Թեմա 6.Տուրիստի սնունդը և հանդերձանքը: Թեմա 7.Բնական արգելքների հաղթահարում: Անվտանգության կազմակերպում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 7-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի

	ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր – 1.Հ. Երանոսյան, Ա. Թատինյան, Զ. Հարությունյան 1976 2. Հ. Մ. Երանոսյան 1972 Լրացուցիչ- 1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-088 - Ադապտիվ ֆիզկուլտուրա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	62		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ապահովել ապագա մասնագետ կադրերի խորացված պատրաստությունը ֆիզիկական և մտավոր շեղումներ ունեցող անձանց բացահայտելու և ուսումնական աշխատանքներին ներգրավելու համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Սահմանափակ կարողություններ ունեցող անձանց ներգրավել սոցիալ-մանկավարժական օգնության կազմակերպման և իրականացման գործընթացներին: *Հմտություն* Ադապտիվ ֆիզիկական կուլտուրայի ոլորտի տեսության գործնական կարողություններին և հմտություններին: *Կարողունակություն* Հասկանալ սահմանափակ կարողություններ ունեցող անձանց շեղումների առանձնահատկությունները և ստեղծել մանկավարժական պայմաններ ցուցաբերելու հոգեբանամանկավարժական օգնություն:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ադապտիվ ֆ/կ-ի զարգացման պատմությունը Թեմա 2. Տեսողության խանգարումներ ունեցող անձանց կրթության կազմակերպման հիմունքները Թեմա 3. Խոսքի և հաղորդակցման խանգարումներ ունեցող անձանց կրթության կազմակերպման հիմունքները Թեմա 4. Հենաշարժողական շեղումներ ունեցող անձանց			

	կրթության կազմակերպման հիմունքները Թեմա 5. Աուտիզմ ունեցող երեխաների կրթության կազմակերպման հիմունքները Թեմա 6. Մտավոր զարգացման խանգարումներ ունեցող երեխաների կրթության կազմակերպման հիմունքները Թեմա 7. Լսողության խանգարումներ ունեցող անձանց կրթության հիմնախնդիրները Թեմա 8. Սահմանափակ կարողություններով անձանց ներգրավումը սպորտում(ռեկրեատիվ սպորտ) Թեմա 9. Ադապտիվ ֆիզիկական կուլտուրայի զարգացման հեռանկարային ուղիները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 6-րդ կիսամյակում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի

	ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Антонюк С. Д. – Адаптивное воспитание в практике спортивно-оздоровительной 2. работы:Учебник.- метод. Пособие / С. Д. Антонюк, Л. Н. Макарова, А. В. Сычев.- 3. Тамбов:Изд- во ТГУ им Г. Р. Державина, 4. Антонюк С. Д. Современные подходы к адаптации детей с особыми 5. образавательными потребнотями: Учеб.- метод. Пособие / С. Д. Антонюк, М. В. 6. Хватова, П. В. Климов.- Тамбов: Изд- во ТГУ им Г. Р. Державина Լրացուցիչ- 1. Бегидова Т. П. Интеграция детей с ограниченными возможносмями средствами 2. адаптивной физической культуры / Т. П. Бегидова, Т. Л. Позднякова // Теория и 3. практика адаптивной физической культуры и спорта в Российской Федерации: Сб. 4. Науч. ст-Сочи: ИФК СГУТ и КД 5. Бегидова Т. П. Основы адаптивной физической культуры в программе спортивного 6. вуза Дополнимельное профессиональное образавание в сфере физической культуры, 7. спорта и туризма в условиях современных достижений науки и практики: Сб. Науч. 8. статей / Т. П. Бегидова-М.; РГУФК,

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-098 - Բուժական ֆիզկուլտուրա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	12
	Ինքնուրույն	62		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է՝ 1. Անհրաժեշտ հմտությունների ձևավորում, 2. Առողջ ապրելակերպի ձևավորում 3. Տարբեր ֆիզիկական վարժությունների կիրառում հիվանդությունների ժամանակ			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացըձևավորում է կրթականծրագրիհետևյալվերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* բուժական ֆիզկուլտուրայի հիմնական օրինաչափությունները,			

	մարդու օրանիզմի տարիքային զարգացման փուլերի առանձնահատկությունները, օրգանիզմի ու օրգան համակարգերի վրա ֆիզիկական վարժությունների ազդեցությունըառանձնահատկությունները: պրակտիկ գործունեությունը հմտորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ: *Հմտություն* երեխաների տարիքային առանձնահատկությունների վերաբերյալ տեսական գիտելիքներին, բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանական և մանկավարժական գիտությունների միջև կապի ձևավորման հարցերին, ապագա ուսուցչական պրակտիկ-աշխատանքային գործունեությանը,որը կօժանդակի ճիշտ կազմակերպել ուսուցման գործընթացը: *Կարողություն* տեսական գիտելիքները, ուսուցչական աշխատանքային գործունեություն ծավալելու շրջանում կիրառել գործնականում: պրակտիկ գործունեությունը հմտորեն բուժական ֆիզկուլտուրայի, հոգեբանության և մանկավարժության մեջ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բուժական ֆիզկուլտուրա առարկան, նրա զուգադրումը այլ բուժական մեթոդների հետ Թեմա 2. Բուժական խմբերի կազմակերպում, պարապմունքների անցկացման մեթոդիկա Թեմա 3. Հոդեր, ոսկրամկանային համակարգի կոտրվածքներ ունեցող հիվանդների հետ տարվող պարապմունքների առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Աղեստամոքսային համակարգի հիվանդություններ, նյութափոխանակության խանգարումներ և ճարպակալում ունեցող հիվանդների պարապմունքներ: Թեմա 5. Սիրտանոթային համակարգի հիվանդություններ ունեցողների հետ տարվող պարապմունքներ: Թեմա 6. Մերսում, տարիքային առանձնահատկություններ, տեխնիկան, տեսակները: Վերականգնող մերսում: Թեմա 7. Առավելագույն հանդիպող ողնաշարի, կոնքի, սրունքների, թա¬թե¬րի հիվանդությունները և բնածին արատները, նրանց բուժման եղանակները: Թեմա 8. Բ.ֆ.-ն շնչառական օրգանների հիվանդությունների ժամանակ: Օդաբուժություն Թեմա 9. Նյութափոխանակության հիվանդությունների հիմնական հիվանդություններ՝ շաքարախտ, պոդագրա, ճարպակալում, կիրառվող բուժ. ֆիզկուլտուրան: Թեմա 10. Բուժ. ֆիզկուլտուրան նյարդային համակարգի հիվանդությունների և վնասվածքների դեպքում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. Եզրափակիչ ստուգարք Գնահատման մեթոդը՝ Բանավոր համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից

	Գնահատման չափանիշները՝ Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները Առարկայի իմացությունը 4) Գործնական և միջանկյալ ստուգում (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում Գնահատման չափանիշները՝ Տնային աշխատանքների կատարում Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին Մասնակցությունը միջանկյալ ստուգումներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն Գնահատման չափանիշները՝ Անհատական աշխատանքի ներկայացում Խմբային աշխատանքի ներկայացում Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ Վերը նշված 5 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Գործնական վիրաբուժական ձեռնարկ , Ա.Վ.Սիրոմյատնիկովա, Մ.Ս.Բրուկման:1981 2. Բուժկան ֆիզիկական կուլտուրա և մերսում, Պ.Ի. Գոտովցևա, Ա.Դ.Սուբբոտին, Վ.Պ.Սելիվանով, 1987:1987 3. 100 հնարք ձեռնաբուժությունում, Ս.Վ.Կրուգլյակով,1997 4. Ձեռնաբուժություն, մերսում, Ա.Բ.Սիտել:1993 Լրացուցիչ – 1. Ռեֆլեքսոթերապիա թաթերի վրա, Ի.Մարքվարդ: 1998 2. Ամեն ինչ մերսման մասին, 1000 խորհուրդ, Վ. Վասեչկին:1999 3. Պարապմունքներ ֆիզիկական կուլտուրայով դպրոցականների հետ կցված հատուկ բժշկական խմբերի, Մ.Դ. Ռիպա, Վ.Կ. Վերելիտչենկո, Ս.Ս.Վոլկովա:1988

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-089 - Ռազմամրցակցային խաղեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	

			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	42		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ռազմամրցակցային խաղեր առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել ռազմամրցակցային խաղերին, նրա տեսակներին: Ռազմամրցակցային խաղերի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Ռազմամրցակցային խաղերի ծագման և զարգացման էտապներին, առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում ռազմամրցակցային խաղերի կազմի միջոցներին, ✓ պատկերացում կազմի տեսա-գործնական պարապմունքներում վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ տիրապետի ռազմամրցակցային խաղերի ծագումնաբանությանը, ✓ տիրապետեն ռազմամրցակցային խաղերի գրառման և կիրառման կարգին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: կտիրապետեն ռազմամրցակցային խաղերի տեսակներին, *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի ռազմամրցակցային խաղերի վարժություններին, նրանց կատարման տեխնիկային, ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի			

	կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ռազմամրցակցային խաղերի նպատակը և խնդիրները Թեմա 2. Հակառակորդից դրոշի առգրավումը Թեմա 4. Խաղ 'Զառնիցա' Թեմա 5. Բիաթլոն Թեմա 6. Պեյնտբոլ Թեմա 7. Հարդբոլ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8-րդ կիսամյակներում, (ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախգծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր - 1. Բ. Ա. Ղարագյոզյան 'Ձեռնամարտ' 2. Կ.Պ. Աթոյան 'Ռազմա-սպորտային մենամարտերը Հայաստանում' 3. В. Путин, В. Шестаков <Дзю-до> ,.

	4. Ֆ,Գ. Ղազարյան ՝Դպրոցականների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը՛ 5. Купцов А. П. <<Спортивная барьба> 6. Рудман Д. Л.<Самбо> 7. Туманйан Г. С. <Спортивная барьба> 8. Ս. Պրեօբրաժենսկի ՝Ըմբշամարտը տղամարդու զբաղմունք է՛ 9. Ա. Գ. Եղիազարյան ՝Ըմբշամարտը դպրոցում՛ 10. Կ.Պ. Աթոյան ՝Ազատ ոճի ըմբշամարտ՛ Լրացուցիչ- 1. <Спортивная барьба>уч.-ое пособие>1985г 2. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 3. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 4. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 5. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-090-Օլիմպիական կրթության համակարգ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	42		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Օլիմպիական կրթության համակարգ՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել Օլիմպիական շարժմանը, նրա պատմությանը,օրենսդրությանը, Հին հունական և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի էվոլուցիոն փուլերի,առանձին մարզաձևերի ծագման և զարգացման վերաբերյալ: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի Օլիմպիական շարժման պատմությանը, ✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագումնաբանությանը հին երկրներում, ✓ կտիրապետի Օլիմպիական գաղափարներին , ✓ կտիրապետեն անտիկ և ժամանակակից Օլիմպիական խաղերի անցկացման և			

	կազմակերպման մեթոդիկային, ✓ կտիրապետեն Օլիմպիական շարժման տերմինաբանությանը, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ ՈՒսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտ ծագման և հետագա զարգացման էտապներին: ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ներածություն: 'Հին հունական ազգային խաղերը' որպես ուսումնասիրման առարկա Թեմա 2. Անտիկ օլիմպիական խաղեր Թեմա 3. Հայազգի օլիմպիական չեմպիոններ Թեմա 4. Հին հայկական ազգային խաղեր և տոներ: (Նավասարդյան,Վարդավառ, Բարեկենդան) Թեմա 5. Ժամանակակից օլիմպիական խաղերի սկսման նախադրյալները և ՄՕԿ -ի ստեղծումը Թեմա 6. Ժամանակակից օլիմպիական խաղեր Թեմա 7. ՀՀ և սփյուռքահայ մարզիկների մասնակցությունը օլիմպիական խաղերին Թեմա 8. ՀՀ ազգային օլիմպիական կոմիտեի (ՀԱՕԿ) ստեղծումը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական,

	սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր – 1.Մ. Ս. Իսպիրյան – Հայաստանի ֆիզկուլտուրայի և սպորտի պատմություն: Երևան 2002թ Վ. Հ. Ղարգգյոզյան - 'Օլիմպիական խաղեր. անցյալը, ներկան, արձագանքները և հայորդի մարզիկների մասնակցությունը խաղերին': Վանաձոր 2004թ 2. Մ. Ս. Իսպիրյան, Վ. Բ. Առաքելյան - «Մարզական հանրագիտարանե, Երևան. 2007թ.: 3. Մ. Ս. Իսպիրյան - Հայաստանը և հայերը օլիմպիական շարժման ոլորտում, Երևան 2000թ. 4. Վ. Հ. Ղարագյոզյան - «Օլիմպիական խաղեր. անցյալը, ներկան, արձագանքները և հայորդի մարզիկների մասնակցությունը խաղերինե: Երևան 2010թ., 5. Գ. Ն. Ծառուկյան - Օլիմպիական Հայաստան: Երևան 2010թ., 6. Վ.Հ. Ղարագյոզյան 31-րդ օլիմպիական խաղեր, Վանաձոր 2016թ. Լրացուցիչ- 1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-091-Ընդհանուր ֆիզիկական պատրաստություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">28</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">62</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպում առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել ֆիզկուլտուրայի և սպորտի պատմությանը,Հին հունական և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի էվոլուցիոն փուլերի,առանձին մարզաձևերի ծագման և զարգացման վերաբերյալ: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմությանը,
✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագումնաբանությանը հին երկրներում,
✓ տիրապետի ընդհանուր ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բաժիններին ,
✓ կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տարբեր համակարգերին,
✓ կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տերմինաբանությանը,
✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,
ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:
Հմտություն
✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
✓ որակի մասին հոգացություն,
✓ թիմում աշխատելու,
✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու
Կարողունակություն
✓ ՈՒսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտ ծագման և հետագա զարգացման էտապներին:
✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,
✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում,</td></tr>
</table>

	✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ընդհանուր ֆիզ. պատրաստակ. դերն ու նշանակությունը դպրոցի ծրագրում Թեմա2. ԸՖՊ-թյան անհրաժեշտությունը շարժողական ընդունակությունների զարգացման համար Թեմա3. Ֆիզ.վարժութ. բազմազանությունը և ազդեցությունը օրգանիզմի վրա Թեմա4. Ֆիզ.վարժութ. կատարման հիգիենան և բժշկական հսկողութ. Թեմա5. Ֆիզ.վարժություն. պարապելու անհրաժեշտությունը մարդու կյանքում Թեմա6. Կահավորումը և գույքը,հատուկ գույքի անհրաժեշտություն Թեմա7. Ընդհանուր ֆիզ.պատրաստականությունը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 3-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում

	- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր - 1. И.М.Сеченов <Избранные труды> 2. М.А. Аграновский <Физкультура и спорт> 3. И.П.Павлов < Физкультура и спорт> 4. Ս.Ս.Նահապետյան <Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ> 5. Գ.Ա.Պետրոսյան <Ֆիզիկական դաստիարակության տեսությունը Բուհում 6. Ֆ.Գ. Ղազարյան,Վ.Ա. Աճեմյան <Մարդը,շարժումը և առողջությունը> Լրացուցիչ- 1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-092-Ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	62		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպում՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել ֆիզկուլտուրայի և սպորտիկազմակերպման ու կառավարման գործընթացներին տարբեր ազգերի և ժողովուրդների մոտ: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմությանը, ✓ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագումնաբանությանը հին երկրներում, ✓ տիրապետի ընդհանուր ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բաժիններին , ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տարբեր համակարգերին, ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տերմինաբանությանը, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ ՈՒսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտ ծագման և հետագա զարգացման էտապներին: ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ներածություն: Ֆիզիական կուլտուրայի սկզբնավորման նախադրյալները հնագույն պետություններում Թեմա 2. Մարզամշակութային և ազգային տոնախմբություններ Թեմա 3. ՀՀ ֆիզկուլտուրայի և սպորտի կառավարման մարմինը և գործունեությունը: Թեմա 4. ՀՀ ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտի կառավարման հասարակական կազմակերպություններ : Թեմա 5. ՀՀ օրենքը ֆիզկուլտուրայի և սպորտի մասին: Թեմա 6. ՀՀ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների փոխհարաբերությունները ֆիզկուլտուրայի և սպորտի ոլորտում: Թեմա 7. ՄՕԿ-ի և ազգային Օլիմպիական կոմիտեների փոխհարաբերությունները ըստ ՄՕԿ-ի խարտիայի Թեմա 8. Եվրոխորհուրդը սպորտի կառավարման մասին և նրա յուրահատկությունները տարբեր պետություններում

	Թեմա 9. Մարզադպրոցների գործունեության կառավարում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 3-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր - 1. Մ. Իսպիրյան ՝Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմություն՝.Եր. 2002թ. 2. Մ. Իսպիրյան, Վ. Առաքելյան «Մարզական հանրագիտարանե2007թ. 3. Մ. Իսպիրյան, Վ. Առաքելյան «Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի կառավարումեЕր. 2009թ. 4. Մ. Իսպիրյան «Հայաստանը և հայերը Օլիմպիական շարժման ոլորտումեЕր. 2000թ. Լրացուցիչ-

	1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-093 - Դահուկային պատրաստություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	26
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դահուկային պատրաստություն՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել դահուկային սպորտի տեսակներին, նրանց առջև դրված նպատակ և խնդիրներին, պատմությանը, դահուկների տեսակներին, նրանց օգտագործման և պահպանման կարգին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կազմի դահուկայինսպորտի տեսակներին, միջոցներին, ✓ տիրապետի պատրաստության պատմությանը, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: ✓ կտիրապետեն դահուկներից օգտվելու ձևերին և կանոններին *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախա•իծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի դահուկային պատրաստության			

	տեսակներին ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ ՈՒնակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Դահուկային սպորտի ծագումն ու զարգացումն Թեմա 2. Դահուկային սպորտի գույքը և նրա խնամքը Թեմա 3. Դահուկային սպորտը հայաստանում Թեմա 4. Դահուկային սպորտի ուսուցումն հանրակրթական դպրոցներում Թեմա 5. Դահուկորդի պատրաստության հիմնական կողմերը Թեմա 6. Դահուկորդի մարզման մեթոդները Թեմա 7. Պարապունքների անցկացման պայմանները Թեմա 8. Դահուկային տեղաշարժերի ուսուցման հաջորդականությունը Թեմա 9. Փոփոխական երկքայլ ընթացքի ուսուցումը Թեմա 10. Երկքայլանի միաժամանակյա քայլի ուսուցումը Թեմա 11. Վայրէջքների և վերելքների ուսուցման մեթոդները դահուկային սպորտում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8-րդ կիսամյակներում,(ընթացիկ ստուգումներ) (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ստուգողական հարցեր Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի իմացություն - Առարկայի իմացությունը 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4) Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական, սեմինար աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք(20 միավոր, 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի

	20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը:
Գրականություն	Պարտադիր - 1. Ֆ,Գ. Ղազարյան , Ա.Գրիգորյան Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն 2. Ֆ,Գ. Ղազարյան 'Դպրոցականների մարզական ընդունակությունները և նրանց մշակումը' Լրացուցիչ- 1. ՈՒԻԱ-ի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական ձեռնարկ 2. Ֆիզիկական կուլտուրայի ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների ծրագիր և նյութեր: ՀՀ ԿԳ նախարարություն, Երևան, 2008 3. Հանրագիտարաններ, մասնագիտական բառարաններ 4. Նյութեր ինտերնետից

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-094 - Կիրառական ֆիզիկական դաստիարակություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	26
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է կիրառական պատրաստության՝ որպես մանկավարժական գործընթացի ընդհանուր օրինաչափությունները: Տարբեր բնագավառների մասնագետների պատրաստման բովանդակությունը, ապագա մասնագետների ՊԿՖՊ մեթոդիկայի մշակումը, պրոֆեսիագիրը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ պատկերացում կազմի ՊԿՖՊ և նրա միջոցների վերաբերյալ, ✓ պատկերացում կազմի տեսա-գործնական պարապմունքներում վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին,			

	✓ տիրապետեն ՊԿՖՊ կիրառման միջոցներին, ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ Տիրապետի ՊԿՖՊ և նրա միջոցների , նրանց կատարմանն տեխնիկային, ✓ Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն, ✓ Ունակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմաներ* Թեմա 1. ՊԿՖԿ-ի էությունը և ծագումը Թեմա 2. ՊԿՖԿ-ի նպատակը խնդիրները Թեմա 3. ՊԿՖԿ-ի կառուցվածքը Թեմա 4. Տարբեր մասնագիտությունների ՊԿՖԿ-ի բովանդակությունը Թեմա 5. Տարբեր մասնագիտությունների ՊԿՖԿ-ի վերլուծությունը Թեմա 6. Տարբեր մասնագիտությունների ՊԿՖԿ-ի մշակման առանձնահատկությունները և մեթոդիկան Թեմա 7. Պրոֆեսիագրի էությունը և կառուցվածքը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 8-րդ կիսամյակներում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Գնահատման մեթոդը՝ - Հարցատոմսեր - Ընթացիկ քննություններ 3) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝

	- Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 5) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 6) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Հ. Գ. Թումանյան Մասնագիտական ֆիզիկական պատրաստություն, Երևան 2003 2. Ֆ. Գ. Ղազարյան Մարդու ֆիզիկական կատարելություն , Երևան 1987 3. Յու. Գ. Գրիգորյան, Հ. Ս. Մինասյան « Ֆիզիկական Կուլտուրաե առարկայի չափորոշիչ և ծրագիրե, Երևան, 4. Ֆ. Գ. Ղազարյան «Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկաե, Երևան 5. Ֆ. Գ. Ղազարյան «Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերինե, Երևան, «Լույս ե Լրացուցիչ- 1. Ֆ. Գ. Ղազարյան «Մարդու ֆիզիկական վիճակի մոնիթորինգե, Երևան 2007

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Կուրսային աշխատանք**	
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ	
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-4-րդ տարի, 1-2-րդ կիսամյակ	
Ժամերի բաշխումը	Ինքնուրույն	60+60
	Ընդամենը	120
Ստուգման ձևը	Քննություն	
Նպատակը	Կուրսային աշխատանքի նպատակն է. -ուսանողների գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների ամրագրում, խորացում և կատարելագործում, -ինքնուրույն ուսումնական և գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու ունակությունների ձևավորում, - տեղեկատվության որոնման ժամանակակից տեխնոլոգիաների, տեղեկատվական նյութերի մշակման, վերլուծության և օգտագործման կարողությունների և հմտությունների ձևավորում, - անցկացված հետազոտությունների արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման, ստացված արդյունքների հիման վրա հետևությունների և առաջարկների ձևակերպման կարողությունների ձևավորում:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ✓ Կուրսային աշխատանքների թեմատիկան պետք է համապատասխանի տվյալ մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված պահանջներին, ✓ գիտության տվյալ ճյուղի զարգացման արդիական մակարդակին և ընդգրկի տվյալ դասընթացի ողջ ծրագիրը: *Հմտություն* ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու ✓ որակի մասին հոգացություն ✓ թիմում աշխատելու ✓ գնահատման գործիքների կիրառելու ✓ նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու *Կարողունակություն* ✓ անցկացված հետազոտությունների արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման, ✓ ստացված արդյունքների հիման վրա հետևությունների և առաջարկների ձևակերպման կարողությունների ձևավորում:	
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ I Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0 Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0 Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0-50)	

	1.1. Կուրսային աշխատանքի կատարման ինքնուրույնությունը, Ուսանողի կատարած դատողությունների, եզրակացությունների հիմնավորումըև փաստարկումը 0-10 1.2. Աշխատանքի թեմային վերաբերող տեսական և գործնական նյութերի օգտագործման և մշակման մակարդակը 0-10 1.3. Ուսանողի կողմից գրականության և այլ փաստական նյութերի կիրառությունը և կիրառման հմտությունը 0-10 1.4. Կուրսային աշխատանքի բովանդակության համապատասխանությունը թեմային 0-10 1.5. Կուրսային աշխատանքի ձևակերպման համապատասխանությունը սույն կարգի VII բաժնում նշված չափանիշներին 0-10 II. Պաշտպանություն (0 Պաշտպանություն (0 Պաշտպանություն (0-50 միավոր) միավոր) միավոր) 2.1. Ղեկավարի կարծիքը 0-10 2.2. Աշխատանքի բովանդակության ներկայացման կարողությունը 0-10 2.3. Ուսանողի կողմից սեփական տեսակետը պաշտպանելու կարողությունը 0-10 2.4. Ուսանողի կողմից աշխատանքը ներկայացնելու հմտությունը և միջոցների կիրառությունը (գրաֆիկներ, ցուցադրական միջոցներ, սլայդներ և այլն) 0-10 2.5. Ուսանողի խոսքի կուլտուրան 0-10

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա**	
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ	
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-2-րդ կիսամյակ	
Ժամերի բաշխումը	Ինքնուրույն	180+180
	Ընդամենը	360
Ստուգման ձևը	Քննություն	
Նպատակը	Պրակտիկայի նպատակն է՝ 1.1 Պրակտիկանտին ծանոթացնել ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային մարզման գործունեությանը, ապագա մասնագիտական գործունեության յուրահատկություններին, 1.2 Բուհական դասընթացների սահմաններում ուսանողների ձեռքբերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտության ձևավորում, 1.3 Ուսանողների ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծում:	

<table>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ Հանրակրթական դպրոցներում աշխատանքների կազմակերպման գործընթացները
✓ Դասավանդման ռացիոնալ ձևերը համապատասխան դասարանների համար
✓ Մանկավարժական աշխատանքների կատարման արդյունավետ ձևերը
✓ Պրակտիկայի օրագրում լրացնել յուրաքանչյուր օրվա կատարած աշխատանքի
✓ հաշվետվությունը
Հմտություն
✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու
✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու
✓ որակի մասին հոգացություն
✓ թիմում աշխատելու
✓ գնահատման գործիքների կիրառելու
✓ նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու
Կարողունակություն
✓ անցկացված հետազոտությունների արդյունքների վերլուծության և մեկնաբանման,
✓ ստացված արդյունքների հիման վրա հետևությունների և առաջարկների ձևակերպման կարողությունների ձևավորում:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td>ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝
<table>
<tr><th>Գնահատման բաղադրիչները</th><th>Հատկացվող միավորը</th><th>Գնահատում</th></tr>
<tr><td>1. հաճախելիություն</td><td>0-10</td><td></td></tr>
<tr><td>մշակութային արժեքների և ցուցանիշների ճանաչում</td><td>0-20</td><td></td></tr>
<tr><td>2. վարած դասերի վերլուծություն
• ժամանակակից մեթոդներով աշխատանք
• նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառում
• դասաժամանակի ճիշտ օգտագործում
• գնահատում</td><td>

0-5
0-5
0-5
0-5</td><td></td></tr>
<tr><td>3. մանկավարժական աշխատանք
• արտադասարանայի ն աշխատանք (միջոցառում, պատի թերթ, էքսկուրսիա)
• դասղեկական ժամի</td><td>0-5

0-5

0-5</td><td></td></tr>
</table></td></tr>
</table>

		անցկացում և աշխատանք աշակերտական խորհրդի հետ • մանկավարժական տակտ		
		4. Հոգեբանախորհրդատվական աշխատանք • Դասարանի կոլեկտիվի կամ աշակերտի հոգեբանական բնութագրի կազմում • Դասի հոգեբանամանկավարժական վերլուծության անցկացում • Արտադասարանային միջոցառման հոգեբանական հիմնավորում	0-5 0-5 0-5	
		Պաշտպանություն	0-20	
		Ընդհանուր միավոր		

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Ավարտական աշխատանքի նախապատրաստում և պաշտպանություն**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	7 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով՝ հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. Աշխատանքի կատարողականի ցուցանիշները

h/h	Ցուցանիշներ
1.	Ստացված արդյունքների, գիտական, կառուցողական հետազոտական որոշումների արդիականությունն նորարարությունը
2.	Ուսանողի ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանք
3.	Հետազոտության մեթոդների օգտագործմա ինքնուրույնությունը
4.	Ժամանակակից համակարգչային ծրագրերի տեխնոլոգիաների օգտագործում
5.	Շարադրման ճշգրտությունը, հերթականությունը հիմնավորվածությունը
6.	Մասնագիտական հմտություններին տեխնոլոգիաներին տիրապետելու մակարդակը
7.	Աշխատանքի կոմպլեքսայնության աստիճանը: Աշխատանքի մեջ ընդհանուր մասնագիտական

			հատուկ առարկաների կիրառումը
		8.	Համացանցի տեղեկատվական աղբյուրների օգտագործումը
		9.	Հրատարակումների առկայությունը, կոնֆերանսներին մասնակցությունը, պարգևներ
		10.	ԱՈԱ-ի ձևակերպման որակը (գրագիտության ընդհանուր մակարդակը, շարադրման ոճը, լուսաբանումների որակը, աշխատանքի չափանիշներին համապատասխան լինելը)
		11.	Գրաֆիկական (պատկերազարդ) նյութի ներկայացման ծավալը և որակը, նրա համապատասխանությունն ԱՈԱ-ի պահանջներին
		Ամփոփիչ միավոր	